

NAGYPÉNTEK

(Feria sexta in Passione et Morte Domini)

Történeti háttér. Nagypéntek az Údvözítő keserves kínszenvedésének és kereszthalálának a napja. Ennek emlékezetére az Egyház már a legrégebb időkől fogva ezen a napon legszigorúbb vezeklést tartott, szentmise nem volt, csak a Jézus szenvedéséről szóló ó- és újszövetségi szentírási részleteket olvasták fel, imádkoztak minden rangú és rendű emberért, és az előző napon előre átvájoztatott ostyával áldozott meg a pap. Ez volt a missa praesanctificatorum = előre megszentelték miséje, amit nálunk magyarul csonkamisének hívtak. A mai nagypénteki szertartás a legjobban őrizte meg az ősi misének a vázát. Csak később iktatták be (IX—XIII. század) az „adoratio crucis”-t, a kereszt leleplezésének és tiszteletének a szertartását (keleten már a IV. századtól), amely szinte dramatizálni akarja a keresztfeszítést, az utána éneklendő „Improperiák” (szemrehányások) pedig mintha az Úr Jézus ajkára adnák a választott néphez intézett panaszát és szemrehányásait. Az improperiákban előforduló Trisagion: „Agios o Theos” stb. görög és latin nyelven (valamikor a két világnyelv) az egész világ hódolatát akarja jelképezni a keresztre feszített Údvözítő előtt. A középkorban — Itálián kívül — kedves szokás volt a nagypénteki szertartás után szimbolikusan átélni az Úr sírjátételét: a keresztet, vagy a megmaradt szentostyákat, vagy mind a kettőt egy előre elkészített helyre vitték megőrzésre. Ezt a szertartást a XVI. században a müncheni jezsuiták kezdeményezésére ünnepélyes és nyilvános szentségkítéssel követték egybe. Ebből lett a ma szokásos sírjátétel.

Vallásos jelentése. Ma — lehetőleg délután 3 óraker — álljunk meg egy pillanatra, gondoljunk az Údvözítő szenvedésére és halálára, hogy „úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy mindaz, aki őbenne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen”. (Ján. 3, 16.) Az Údvözítő ezen a napon és ebben az órában „lehajtván fejét, kiadá lelkét” — énértem! Bűnbánattal, halálával és szeretettel térdepelek le Krisztus keresztfének tövébe. Áhítattal, hódolattal látogatom Krisztus koporsóját és fölajánlom neki énekemet, életemet, szent szolgálatomat. A pénteket az egész év folyamán megtartom, a hústól való megtartóztatás kis áldozatát örömmel és hálás szívvel meghozom.

A nagypénteki ünnepélyes istentisztelet (solemnis actio liturgica) délután kell végezni, és pedig 3 óra tájban; lelkipásztori indokok alapján szabad későbbi időpontban kezdeni, legkésőbb 6 óraker.

Nagypéntek reggel és délelőtt tehát semmiféle hivatalos istentisztelet nincs. Amennyiben a reggeli vagy délelőtti órákban a hívők mégis nagyobb számban összejönnek, legcélszerűbb és leghelyénvalóbb keresztutat végezni (l. 146. o.) megfelelő elmélkedésekkel, a szenvedő Jézusról szóló énekekkel és a fájdalmas rózsafüzérrel.

Az esti ünnepélyes istentisztelet szertartása.

A) Olvasmányok

A pap miseingben és fekete stólában segédletével a templomon keresztül processzióban az oltárhoz vonul, ott rövid ideig az oltárlépcsőkre borulva csendben imádkozik, majd föláll és énekl:

Orémus. Deus, qui peccati véteris hereditárium mortem, in qua posteritatis genus omne successerat, Christi tui, Dómini nostri, passione solvisti: da, ut, confórmes eidem facti; sicut imáginem terrénae naturae necessitate portávimus, ita imáginem caeléstis grátiae sanctificatióne portemus. Per eundem ...

K ö n y ö r ö g j ü n k. Isten, aki az ősi bűn örökségül járó halált, amelybe az egész emberi nemzetség bele-születik, a te Krisztusod, a mi Urunk szenvedésével föl-oldottad: add, hogy őhöz hasonlókká válva, amint a földi természet képét kényszerből viseltük, úgy a mennyei természet képét megszentelődés folytán viseljük. Ugyan-azon ...

Mindnyájan felelik: Amen.

Ezután a pap olvassa a következő lectiót:

Haec dicit Dóminus: In tribulatióne sua mane consurgens ad me: Veníte, et revertámur ad Dóminum: quia ipse cepit, et sanábit nos: percútiét, et curábit nos. Vivificábit nos post duos dies: in die tértia suscitábit nos, et vivemus in conspéctu ejus. Sciémus, sequemúrque, ut cognoscámus Dóminum: quasi dilúculum praeparátus est egréssus ejus, et véniet quasi imber nobis temporáneus, et serótinus terrae. Quid fáciám tibi, Ephraim? Quid fáciám tibi, Juda? misericórdia vestra quasi nubes matutína: et quasi ros mane pertransiens. Propter hoc dolávi in prophétis, occidi eos in verbis oris mei: et júdicia tua quasi lux egrediéntur. Quia misericórdiam volúvi, et non sacrificium, et sciéntiam Dei, plus quam holocáusta. (Osee, 6, 1—6.)

Ezt mondja az Úr: Nyomorúságukban csakhamar hozzám sietnek: Jöjjetek, térjünk vissza az Úrhoz, mert ő fogott meg, de ő gyógyít is meg minket, megvert: de gondjába is vesz minket. Két nap múlva ismét életre kelt minket; harmadnapon feltámaszt, és élünk majd színe előtt. Ismerjük meg, törekedjünk megismerni az Urat! Biztosan eljő az Úr, mint a hajnal, eljő hozzánk, mint az ősi eső a földre. Mit tegyek veled, Efraim? Mit tegyek veled, Júda? Jámborságtok olyan, mint a reggeli felhő, és mint a reggel tovatűnő harmat. Ezért vertem őket a próféták által, megöltem őket szájam ígéjével. Ítéleteid nyilvánvalók, mint a világosság. Mert én irgalmasságot akarok és nem áldozatot, és az Isten ismeretét inkább, mint égő áldozatokat. (Ozeás 6, 1—6.)

Ennek végeztével a Kar énekli a következő tractust :

1. Uram! hallottam, amit hirdettél és féltem: meglekintetem műveidet és megrettenem. 2. Két állat közepette jelensz meg, midőn közelednek az évek, megismertel; midőn megjő az idő, megmutattatol. 3. Midőn lelkem megháborodik, midőn megharagszom, megemlékezel az irgalmasságról. 4. Isten a Libanon felől jő, és a Szent, az árnyékos és erdős hegyről. 5. Főnsége elfoglalta az eget és dicséretével tele van a föld. (Habakuk 3.)

1. Dó- mi- ne, audívi au- dítum túum, et	tí- mu- i:	considerávi ópe- ra túa, et	EX- pá- vi.
2. In médio du- órum animá- lium innote- scé- ris: dum appro- pinquáverint ánni, cogno-	scé - ris:	dum advénerit témpos, o- sten- dé- ris.	
3. In é-o, dum conturbáta fúerit ánima	mé - a:	in íra, misericór- diae mé- mor é - ris.	
4. Déus a Liba- no	vé- ni- et,	et Sánctus de mónte umbró- so et	CON- dén- so.
5. Opé-ruit caé- los majéstas	é - jus:	et láudis éjus pléna	est tér- ra.

A tractus végeztével a pap intonálja: Orémus. Flectámus genua (Hajtsunk térdet), mire mindnyájan térdelhajtva csendben imádkoznak; kiszártatva a pap énekli: Leváte (Keljetek fel); ekkor mindnyájan felállnak, s a pap folytatja az oratiót:

Oratio. Deus, a quo et Judas reátus sui poenam, et confessionis suae latro praemium sumpsit, concede nobis tuae propitiacionis effectum: ut, sicut in passione sua Jesus Christus Dominus noster diversa utrisque íntulit stípéndia meritórum; ita nobis, abláto vetustátis errore, resurrectionis suae grátiam largiátur: Qui tecum vivit et regnat.

R. Amen.

Könyörgés. Isten, akitől Júdas is megkapta bűnének büntetését és a lator is bünbánatának jutalmát: engedd éreznünk irgalmad hatását, hogy a mi Urunk Jézus Krisztus, amint a szenvedése közben mindkettőjünknek megadta az érdemüknek megfelelő különböző díjat, úgy távolítsa el tőlünk a régi ember tévelygéseit és adja meg nekünk föltámadásának kegyelmét: Aki veled...

Erre a pap hangosan olvassa a következő leckét:

In diébus illis: Dixit Dominus ad Móysen, et Aaron in terra Aegypti: Mensis iste, vobis principium ménsium: primus erit in ménsibus anni. Loquimini ad unívorsum coetum filiórum Israel, et dícite eis: Décima die mensis hujus tollat unusquisque agnum per fam. lias, et domos suas. Sin autem minor est número, ut sufficere possit ad vescéndum agnum, assúmet vicínium suum, qui junctus est dómni suae, juxta número animárum, quae sufficere possunt ad esum agni. Erit autem agnus absque mácula, máculus, annículus: juxta quem ritum tollétis et haedum.

Ama napokban: Mondá az Úr Mózesnek és Áronnak Egyiptom földén: Ez a hónap legyen nálatok a hónapok kezdete: ez legyen az első az esztendő hónapjai között. Szóljatok Izrael fiainak egész községéhez s mondjátok nekik: E hó tizedik napján vegyen kiki, atyafisága és háza szerint egy-egy bárányt. Ha háznépének száma kicsi egy bárány elköltésére, vegye maga mellé háza legközelebbi szomszédját, annyi számú lelket, amennyi elég egy bárány elköltésére. A bárány hibátlan, him, egyeszendős legyen; ugyanezen szabály szerint gödölyét is vehettek. Aztán tartsátok őrizet alatt e hó tizennegyedik

Et servábitis eum usque ad quartam décimam diem mensis hujus: immolabitque eum unívsera multitúdo filiórum Israel ad vésperam. Et sumént de ságuine ejus, ac ponént super utrúmque postem, et in superlímínáribus domórum, in quibus cómedent illum. Et edent carnes nocte illa assas igni, et ázimos panes cum lactúcis agréstibus. Non comedétis ex eo crudum quid, nec coctum aqua, sed tantum assum igni: caput cum pédibus ejus, et intestinís vorábitis. Nec remanébit quidquam ex eo usque mane. Si quid resídium fúerit, igne comburétis. Sic autem comedétis illum: Renes vestros accingétis, et calceaménta habébitis in pédibus, tenéntes háculos in mánibus, et comedétis festinánter: est enim Phase (id est tránsitus) Dómini. (Ex. 12, 1—11.)

napjáig: akkor, estefelé, vágja le Izrael fiainak egész sokasága. A véreből vegyenek és tegyenek mind a két ajtófélfára meg a szemöldökfára azokban a házakban, amelyekben elköltik, a húsát pedig egyék meg azon éjjel, tűzön sültve, kovásztalan kenyérrel, vad salátával. Ne egyetek belőle se nyersen, se vízben főzve, hanem csak tűzön sültve: fejét lábszáraival és belső részeivel együtt egyétek. Semmi se maradjon belőle reggelre: ha valami marad, égessétek el a tűzben. És pedig ekképp egyétek: derekatokat övezzétek fel, sarutok legyen lábalokon, botfókat tartsátok kezelekben és sietve egyétek, mert az Úr Fázéja (vagyis: Elvonulása) az. (Mózes II. 12, 1—11.)

Ennek végeztével a Kar éneklí a következő tractust

1. *Ments meg engem, Uram, a gonosz embertől: szabadíts meg az erőszakos férfitől, 2. Kik gonoszsgót terveznek szívükben: és egész nap háborúságot keltenek. 3. Mint kígyóknak hegyes a nyelvük: vipera mérge van a nyelvük alatt. 4. Óvj meg, Uram, a bűnös kezétől: és ments meg engem a gonosz emberektől. 5. Kik lépteimnek gáncsot vetnek: írt vetnek nekem tilkon a kevélyek. 6. Kötelekből hálót feszítenek elém: kelepcét állítanak elém az út mentén. 7. Mondom az Úrnak: Te vagy az én Istenem, hallgasd meg, Uram, hangos könyörgésemet. 8. Uram, Uram, erős segítségem: iakard be fejemet a harc napján. 9. Ne engedj át akaratom ellenére a bűnösnek: Rosszat terveznek ellenem, ne hagyj el, hogy fel ne fuvalkodjanak. 10. Felemelik körülöttem fejüket: önnön ajkuk gonoszsgá borítsa el őket! 11. S áldják majd nevedet az igazak, és színed előtt laknak a jámborok. (Zs. 139, 2—14.)*

1. E-ri- pe me, Dómine, ab hómine	má- lo:	a víro iníquo lí-	be- ra	me. 2.
2. Qui cogitavérunt malítias in	cór- de:	tóta die consti- tué-	bant praé-li-	a. 3.
3. Acuérunt línguas súas sícut ser-	pén- tes:	venénium áspi- dum sub lábiis	e- ó-	rum. 4.
4. Custódi me, Dómi- ne, de mánu pecca-	tó- ris:	et ab homíni- bus iníquis lí-	be- ra	me. 5.
5. Qui cogitavérunt supplantáre gréssus	mé- os:	abscondérunt supérbi lá- que-	um mí-	hi. 6.

6. Et fúnes exten- dérunt in láqueum pé- dibus	mé-	is:	júxta iter scán- dalum posué- runt	mí- hi. 7.
7. Dixi Dómino: Déus méus	es	tu:	exáudi Dómine vócem oratió- nis	mé- ae. 8.
8. Dómine, Dómi- ne virtus sa- lútis	mé-	ae:	obúmra cáput méum in dí- e	bél- li. 9.
9. Ne trádas me a desidério méo peccató- cogitavérunt ad-	ri: vér-	sum me:	ne derelinquas me, ne úm- quam ex- al-	tén- tur. 10.
10. Cáput circúitus e -	ó-	rum:	lábore labiórum ipsórum opé- ri-	et é - os. 11.
11. Verúmtamen jústi confite- búntur nómi- ni	tú-	o:	et habitábunt récti cum vúl- tu	tú- o.

A tractus befejeztével következik Szent János evangelista szerint a

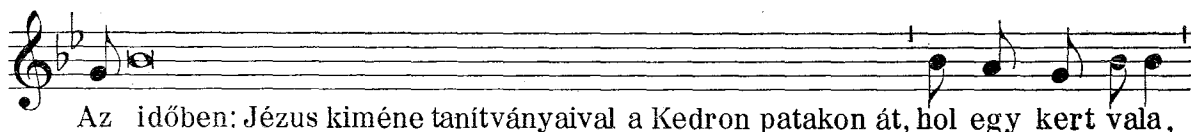
NAGYPÉNTÉKI PASSIÓ

C: (Evangelista, kántor)

SZENT JÁNOS szerint

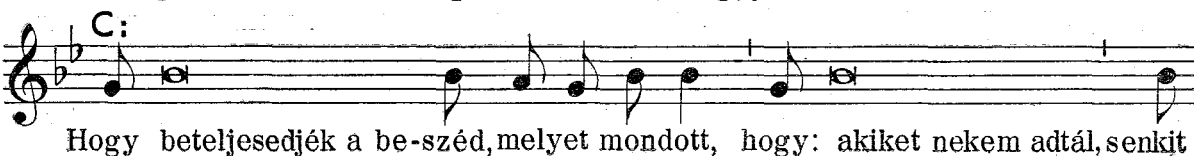
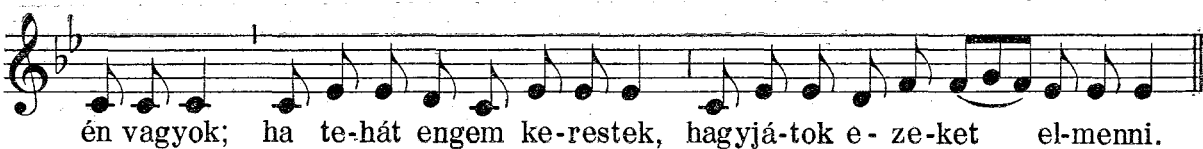
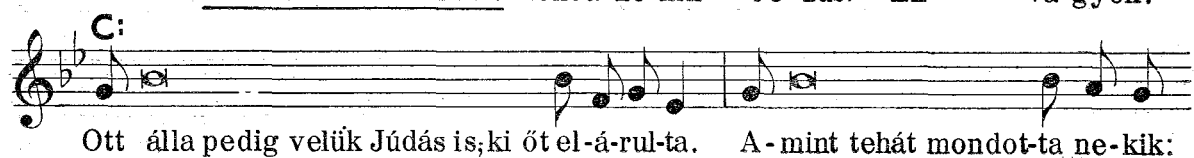
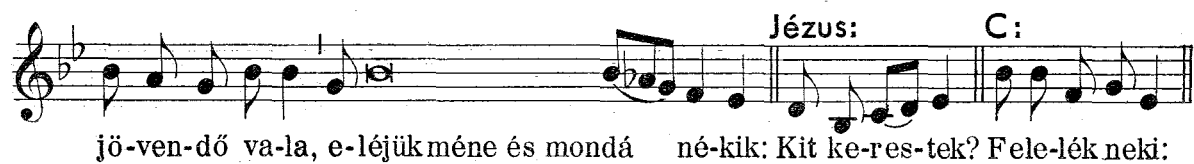
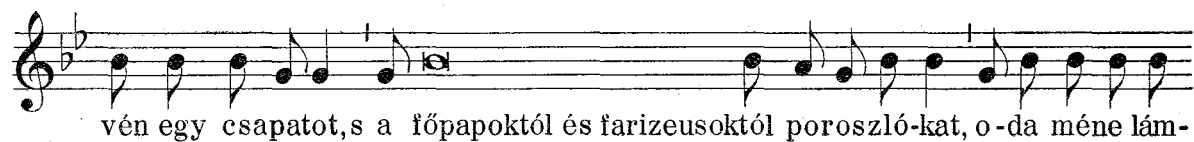
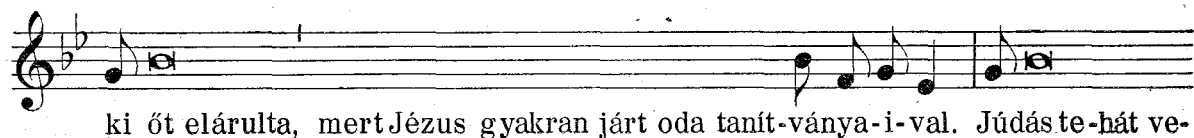
A mi Urunk Jézus Krisztus kín-szen-ve-dé-se Szent János szerint.

Az időben: Jézus kiméne tanítványaival a Kedron patakon át, hol egy kert vala,

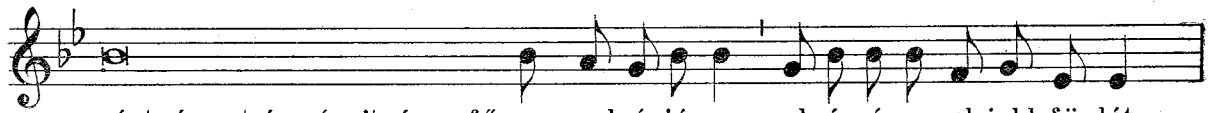

mely-be beméne ő és tanít-vá-nya-i. Tud-ta pedig a-ma he-lyet Jú-dás is,

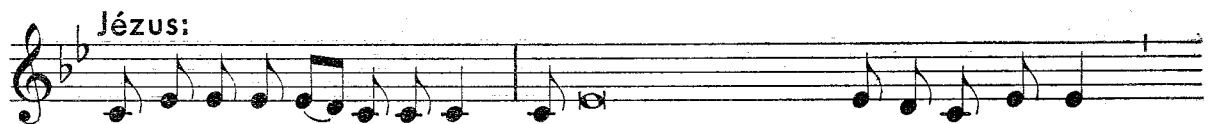
sem vesztettem el a-zok kö-zül. Si-mon Péternek pedig kardja lé-vén, ki -

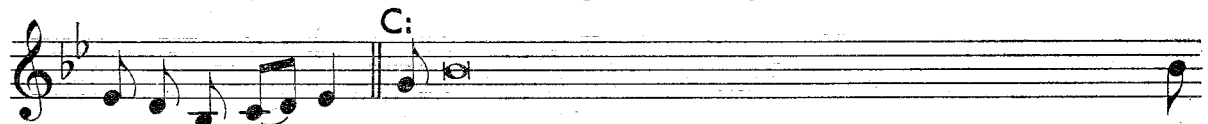
rántván azt és rásujtván a fő-pap szolgálá-já-ra, elvá-gá annak jobb fü-lét.

A szolgálja neve pedig Malchus va-la. Mondá a-zért Jézus Pé-ter-nek:

Tedd hü-ve-lyé-be kar-do-dat. A poharat, melyet nekem Atyám a- dott,

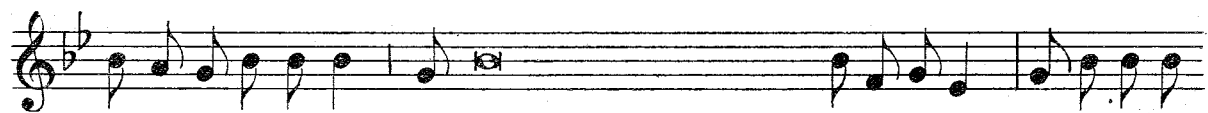
ne i-gyam-e meg? A csapat tehát és a hadnagy és a zsidók poroszlói megfo-

gák és megkötözék őt. És e-lőször Annás-hoz vi-vék, ki ipa volt Kaifásnak,

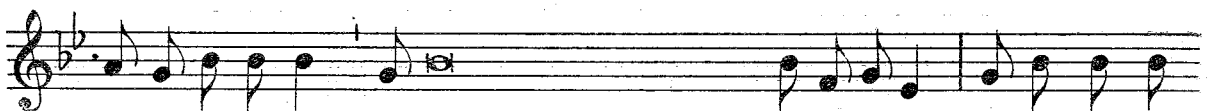
a főpapnak abban az esz-ten-dő-ben. Ka-ifás meg az vala, ki azt a tanácsot

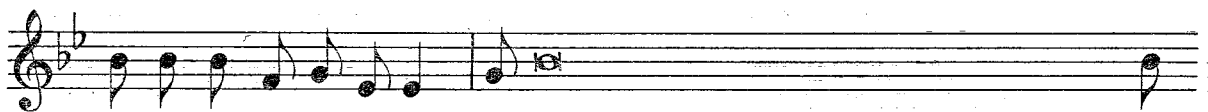
ad-ta a zsi-dók-nak, hogy jobb egy embernek meghalni a né-pért. Kö-veté pe-

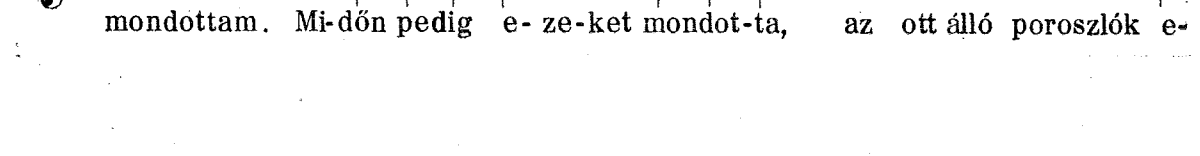
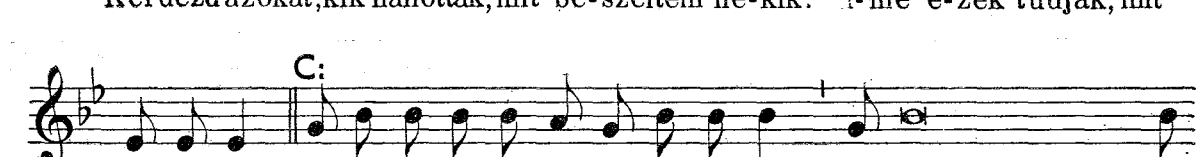
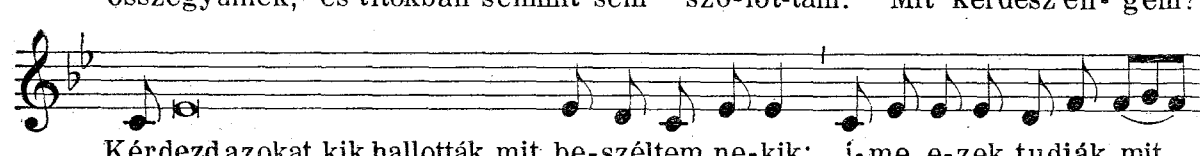
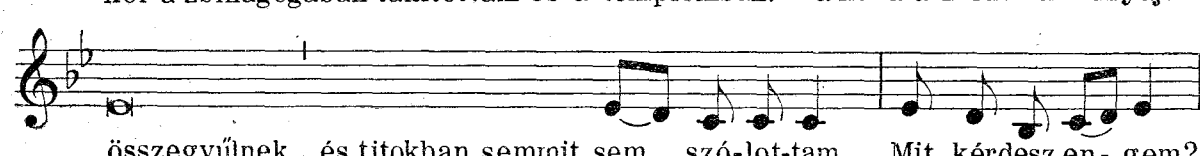
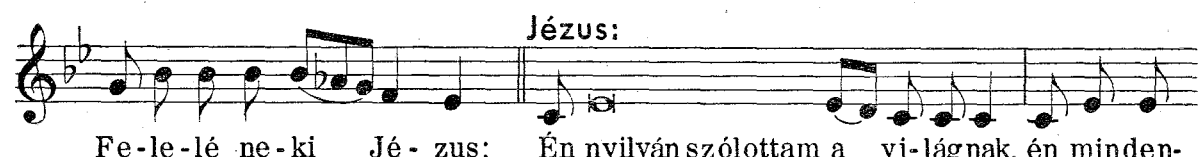
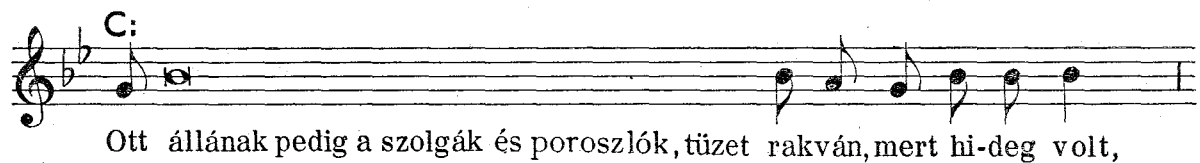
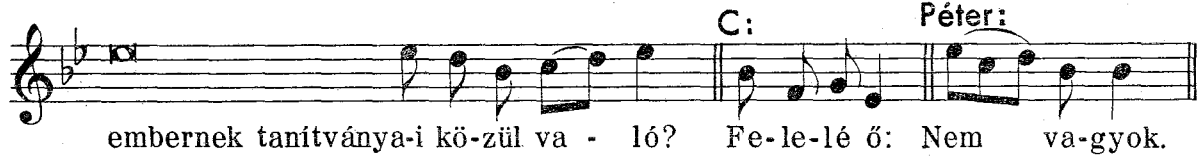
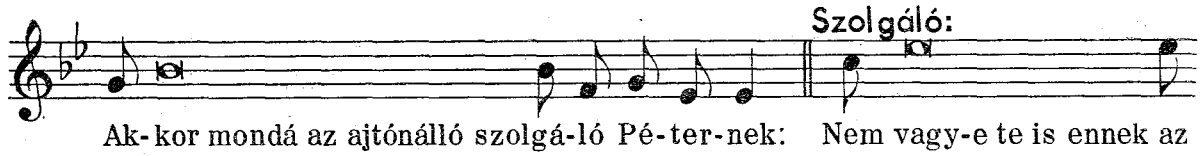
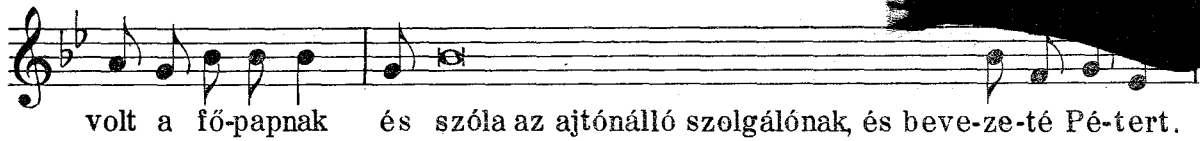
díg Jézust Si-mon Pé-ter és egy má-sik ta-nítvány. Ez a tanítvány ismerőse

volt a fő-papnak, és beméne Jézussal a főpap ud-vará-ba. Pé-ter meg az

aj-tón kí-vül áll va-la. Ki-méne tehát az a másik tanítvány, ki ismerő - se

Poroszló:

gyike arcul üté Jézust, mondván: Így felelsz-e a fő-pap-nak?

C: Jézus:

Fe-le-lé ne-ki Jé-zus: Ha rosszul szó-lot-tam, tégy bi-zony-
 sá-got a rossz-ról, ha pe-dig jól, mi-ért ütsz
 en-gem? És elküldé őt Annás megkötözve Ka-i-fás fő-paphoz.
 Simon Pé-ter pe-dig ott áll és melegsik va-la. Mondák te-hát ne-ki:

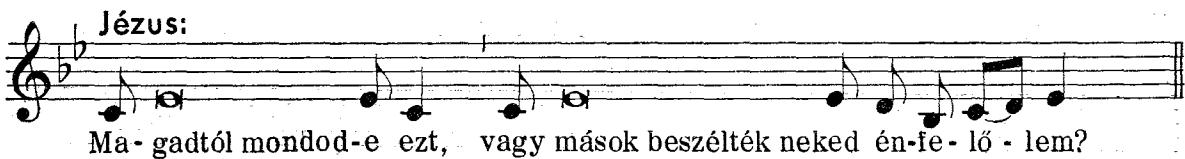
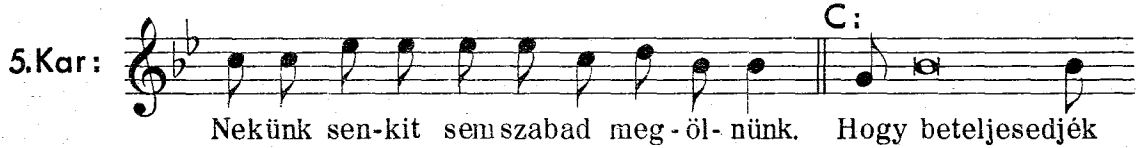
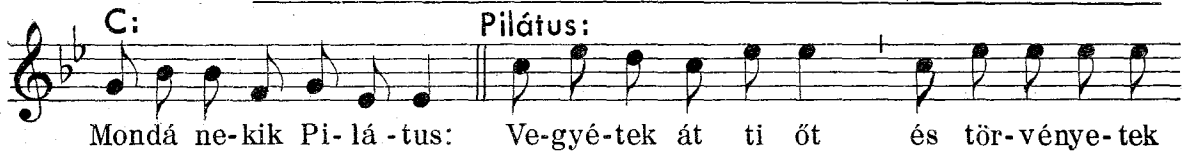
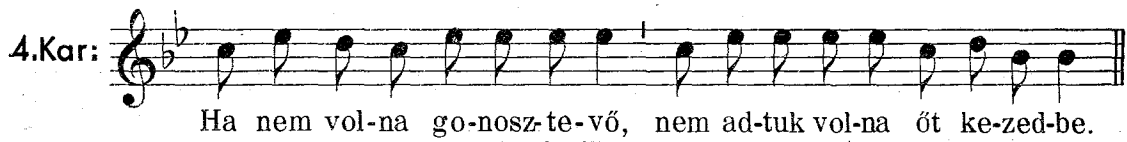
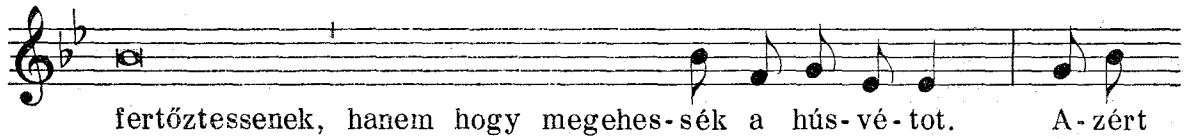
3.Kar: C:

Nem-de, te is az ő tanítványai kö-zül va-ló vagy? Ó meg ta-
 Péter: C:

ga-dá és mondá: Nem vagyok. Szó-la neki a fő-pap e-gyik szol-gá-ja,
 Szolgáló:

ro-kona annak, kinek Péter levágta a fü-lét: Nem láttalak-e téged a kert-
 C:

ben ó-ve-le? Pé-ter pe-dig is-mét ta-ga-dá; és mindjárt megszó-la-la
 a ka-kas. És Kaifástól Jézust a helytartóság-ra ve-ze-ték. Ak-kor
 reg-gel va-la; és ők nem menének be a törvényházba, hogy meg ne

C: **Pilátus:**

Mon-dá Pi-lá-tus: Hát zsi-dó vagyok-e én? Sa-ját nemze-ted és a fő-

C:

pa-pok ad-tak téged kezem-be: mit mí-vel - tél? Fe-le-lé Jé-zus:

Jézus:

Az én országom nem e világból va-ló. Ha e világból volna az én országom,

harc-ra kelnének szolgálím, hogy kezébe ne adassam a zsi-dóknak. Va-

C:

ló-já-ban az én országom nem in-nét va-ló. Mondá er-re ne-ki

Pilátus: **C:** **Jézus:**

Pi-lá-tus: Te-hát ki-rály vagy te? Fe-le-lé Jé-zus: Te mon-dod,

hogy én ki-rály vagyok. Én arra születtem, és azért jöttem e vi-lág-ra,

hogy bizonyosságot tegyek az i-gazságról. Mindazaki az igazságból va-ló, hall-

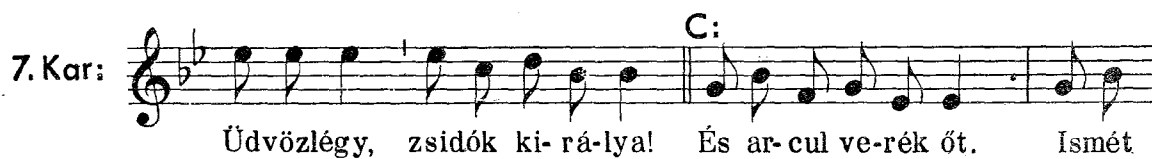
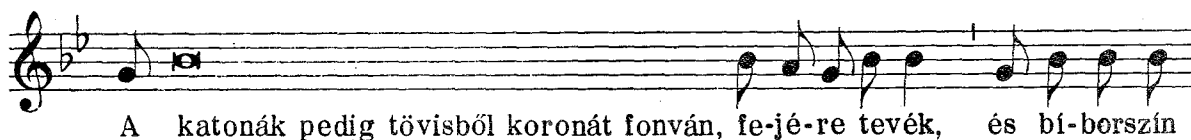
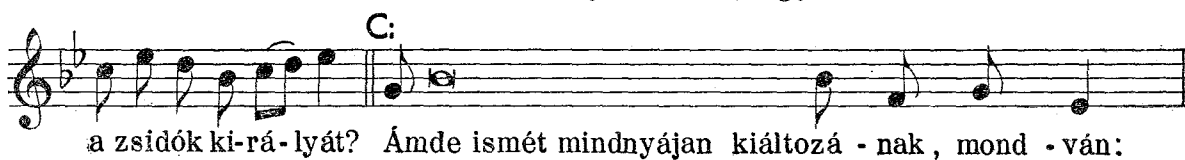
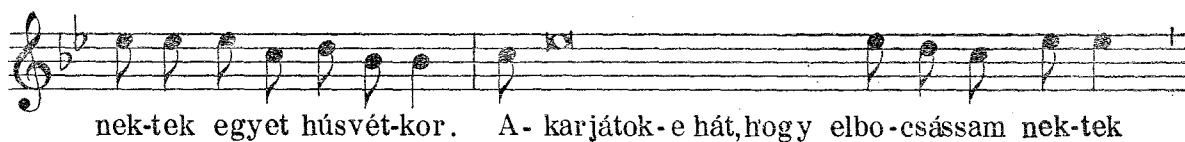
C: **Pilátus:** **C:**

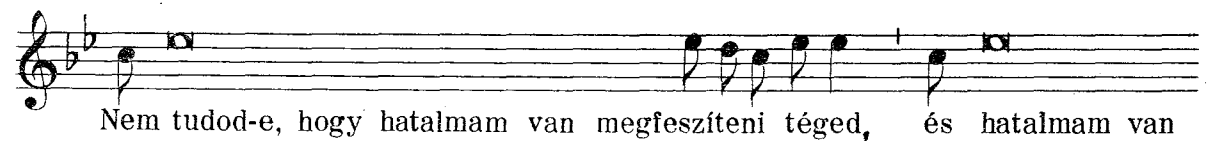
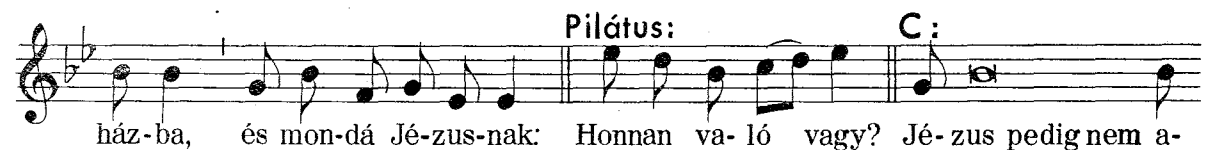
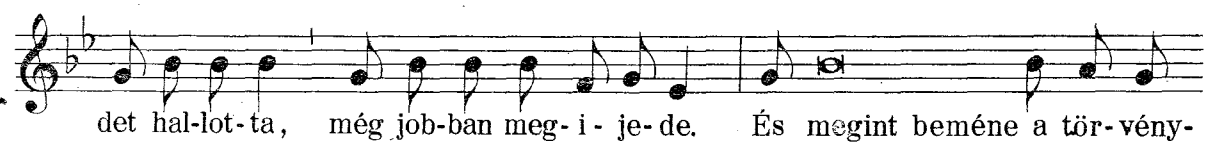
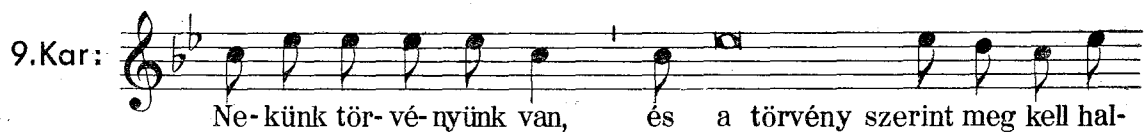
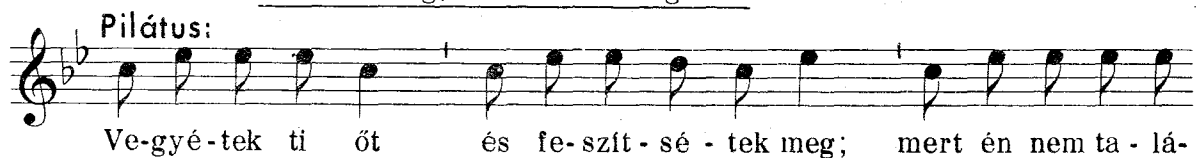
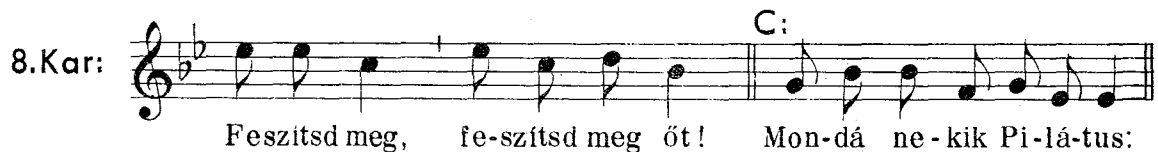
gat az én szóm-ra. Mondá ne-ki Pi-lá-tus: Mi az i-gaz-ság? És

Pilátus:

e szavak u-tán is-mét kiméne a zsidókhoz és mondá ne-kik: Én semmi

vétket sem talá-lok ő-ben-ne. Szó-kás pedig ná-la-tok, hogy el-bo-csássak

mad sem vol-na fe-let-tem, ha onnan felülről nem adatott vol-na
 ne-ked: a-zért annak, ki engem ke-zed-be a-dott, na-gyobb
 C:
 bú-ne va-gyon. Et-től fog-va Pi-lá-tus a-zon volt, hogy el-
 bo-csás-sa őt. De a zsidók kiálto-zá-nak, mond-ván:

10. Kar: Ha ezt el-bo-csá-tod, nem vagy a csá-szár ba-rát-ja;

mert mindaz, aki magát királlyá te-szi, el-len-sze-gül a csá-szár-nak.

C.
 Pi-látus tehát midőn e beszédeket hal-lot-ta, ki-hozatá Jézust és a

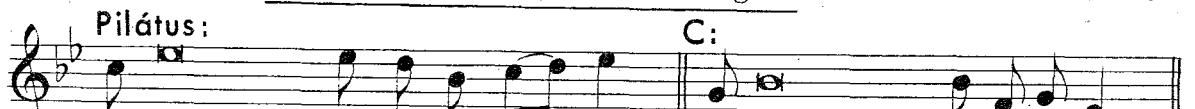
bírói székbe üle, a-zon a he-lyen, mely köemelvénynek neveztetik,

héberül meg Gab-ba-tá-nak. Ak-kor pedig a húsvét készület

nap-ja va-la, mint-egy hat ó-ra. És mon-dá a zsi-dók-nak:

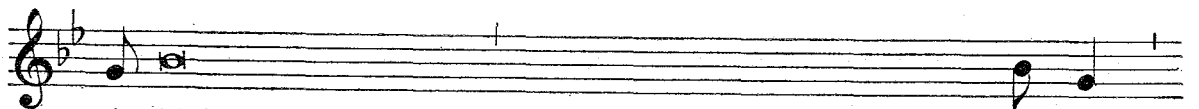
Pilátus: C:
 Í-me, a ti ki-rá-lyo-tok! A-zok pedig ki-ál-to-zá-nak:

11.Kar: El ve-le, el ve-le, feszítsd meg őt! Mondá nekik Pi-lá-tus:

Pilátus: A ti királyotokat fe-szít-sem meg? Fe-lelék a papi fe-je-del-mek:

12.Kar: Nincsen ki-rá-lyunk, csak császárunk. Akkor aztán ke-zük-be

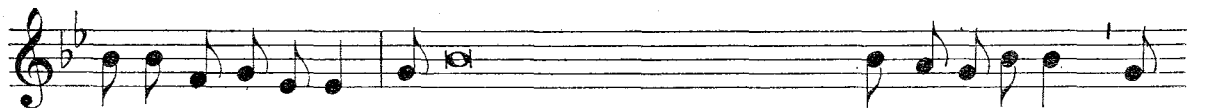
 a-dá őt, hogy meg-fe-szít-sék. Át-ve-vék te-hát Jé-zust és el-vi-vék.

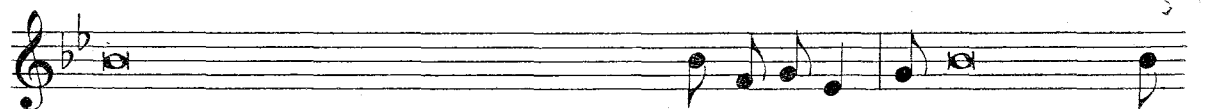
 A - ki keresztjét hordozván, kiméne az úgynevezett koponya - hely-re,

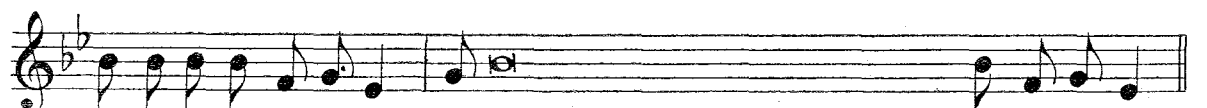
 mely héberül Gol-go-tá - nak mon-da - tik, a - hol megfeszíték őt

 és vele másik kettőt kétfelől, középen meg Jézust. Címtáb-lát is í-ra Pi-

 lá-tus és a kereszt fő-lé te-vé. Va-la pedig ír-ya: Ná-záreti Jézus,

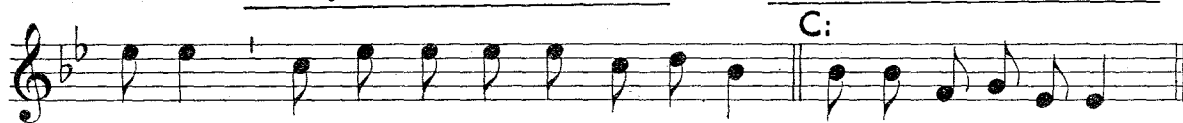
 a zsi-dók ki-rá-lya. Ezt a főliratot tehát sokan olvasák a zsidók közül, mert

 a városhoz közel volt a hely, hol megfeszítet-ték Jézust; és héberül, görögül

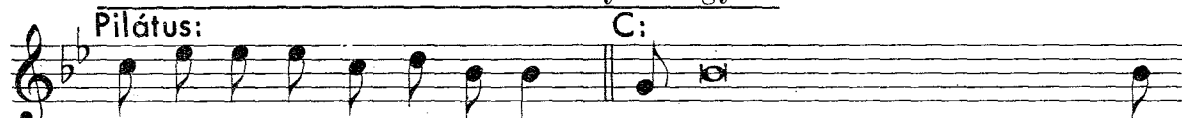
 meg la-ti-nul volt ír-va. Mon-dák azért Pilátusnak a zsidó papífe - je-del-mek:

13. Kar:

Ne írd: a zsidók ki - rá-lya; ha - nem, hogy ma - ga mon -

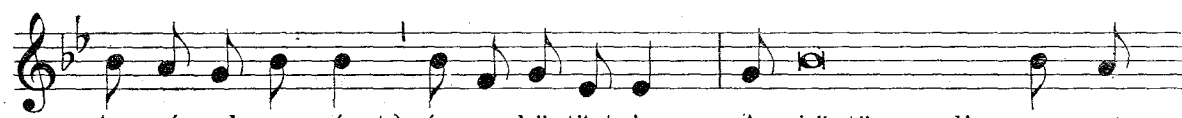
dot - ta: A zsi - dók ki - rá-lya va-gyok. Fe - le - lé Pi - lá - tus:

Pilátus:

A - mit ír - tam, azt meg - ír - tam. A katonák pedig, miután megfe -

szí - tet - ték őt, ve - vék ruháit (és négyfelé oszták, minden ka -

to - ná - nak egy részt) és a köntöst is. A köntös pedig var - rat -

lan va - la, fö - lülről egy darabban szöve. Mondák a - zért egymás - nak:

14. Kar:

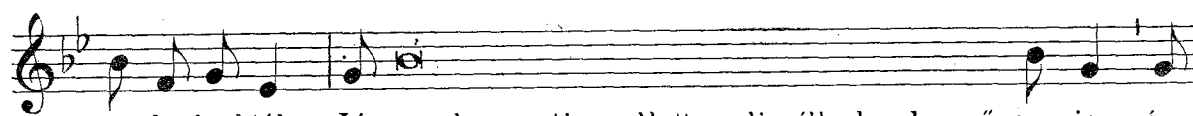
Ne vagdal - juk el azt, ha - nem vessünk rá - sorsot, ki - é le -

gyen. Hogy beteljesedjék az Í - rás, mely így szól: El - oszták maguk közt

ruháimat, és köntösökre sor - sot ve - té - nek. A katonák tehát ezt

cse - le - ked - ték. Jé - zus keresztje mellett pedig állnak vala az ő any - ja, és

any - já - nak test - vé - re Má - ri - a, Kleofás felesége, és Má - ri - a Magdol -

na. Jé-zus azért látván anyját és az ott álló tanítványt, kit sze-ret
 va-la, mon-dá any-já-nak: Asz - szony! í-me a te fi-ad.
 Az-után mondá a tanít-vány-nak: Í-me a te a-nyád! És a-zon
 ó-rá-tól ma-gához vevé őt a ta-nítvány. En-nek-utána tudván Jézus,
 hogy minden el van vé-gez-ve, hogy beteljesedjék az Í-rás, mon-dá:
 Szom-jú - ho-zom. Va-la pedig ott egy edény te-le e-cet-tel. A-zok
 tehát ecettel telt spongyát tűzvén i-zsóp-ra, o-danyujták az ő szá-já-hoz.
 A - mint pedig Jézus az ecetet elvette, mon-dá: Be - tel - je -
 se-dett! És le - hajt-ván fe - jét, ki - a - dá lel - két.

*Itt letérdelünk és néhány pillanattig elmélkedünk,
 majd folytatjuk:*

A zsidók pedig (mivel készületnap volt), hogy ne maradjanak kereszten a testek

szomba-ton (mert ama szombatnap nagy va-la). ké - rék Pilátust, hogy törjék meg
 azok szárcsontjait, és vegyék le ő - ket Me - nenek hát a ka - to - nák, és az
 elsőnek megtörék u - gyan szá - ra - it, és a másíknak is, kit megfeszítettek ő - ve - le.
 Mi - kor pedig Jé - zushoz ér - tek, lát - van, hogy ő már meghalt, nem törék meg szá - ra -
 it, ha - nem egyik katona lándzsával megnyi - tá ol - da - lát, melyből legottan vér
 és víz jö - ve ki És aki ezt látta, bizony sá - got tett ró - la, és igaz az ő ta - nú - sá -
 ga. És az tudja, hogy i - ga - zat mond, hogy ti is higgye - tek. Mert e - zek a -
 zért tör - tén - tek, hogy betel - je - sed - jék az Í - rás: Cson - tot nem fogtok tör - ni
 ben - ne. És is - mét más i - rás mondja: Lát - ni fogják, kit ver - te - nek ál - tal.
 E - zek után pedig kéré Pilátust az arimathe - a - i Jó - zsef,
 minthogy tanítványa vala Jézusnak, de csak titokban, a zsidóktól való
 fé - le - lem mi - att, hogy levehesse Jé - zus tes - tét. És megen - ge - dé Pi - lá - tus.

El - mé - ne te - hát és le - ve - vé Jé - zus tes - tét.

Jö - ve pedig Nikodémus is, aki először éjtszaka ment vala Jé - zus - hoz,

mirrha - és áloe - ve - gyi - té - ket hoz - ván mint - egy száz fon - tot.

Ve - vék tehát Jézus tes - tét és gyolcsruhákba göngyölék azt fű - sze - rek kö - zé,

a - hogy a zsidóknál szo - kás te - met - ni. Volt pedig azon a helyen,

ahol őt fölfeszítették, egy kert és a kert - ben új sír - bolt,

melyben még sen - ki sem fe - küdt. A - zért odatevék Jé - zust

a zsidók készü - let - nap - ja mi - att, mi - vel hogy a sír kö - zel va - la.

B) Ünnepeles könyörgések

Passió után a pap fekete palástot ölt, majd a leckeoldalon 9 páros-könyörgést mond (praefatio és oratio); minden kettős könyörgés közepén van a Flectámus genua és a Leváte, mint az 184. oldalon és minden kettős könyörgés végén az Amen felelet.

1. Orémus, dilectissimi nobis, pro Ecclesia sancta Dei: ut eam Deus et Dominus noster pacificare, adunare, et custodire dignetur toto orbe terrarum: subiciens ei principatus, et potestates: detque nobis quietam et tranquillam vitam degentibus, glorificare Deum Patrem omnipotentem.

Könyörögjünk, kedveseim, az Isten szent Egyházáért, hogy azt a mi Urunk Istenünk az egész földön békében és egységben megtartani és megőrizni méltóztassék, alája vetve neki a fejedelemségeket és hatalmakat és adja, hogy békés és nyugodalmas életet éljen, magasztaljuk a mindenható Atya Istent.

Orémus. V. Flectámus genua. R̄. Leváte.

Omnípotens sempiterna Deus, qui glóriam tuam omnibus in Christo gentibus revelásti: custodi ópera misericórdiae tuae; ut Ecclesia tua toto orbe diffusa, stábilis fide in confessione tui nóminis perseveret. Per eúndem Dóminum ...

Mindenható örök Isten, aki dicsőségedet Krisztusban minden nemzetnek kinyilatkoztattad, őrizd irgalmasságod műveit, hogy Egyházad az egész földön elterjedve, neved megvallásában állhatatos hittel megmaradjon. Ugyan - azon Urunk ...

Mindnyájan R̄. Amen.

2. **Orémus** et pro beatissimo Papa nostro N... ut Deus et Dóminus noster, qui elégit eum in órđine episcopátus, salvum, atque incólumem custódiat Ecclésiæ suae sanctae, ad regéndum pópulum sanctum Dei.

Orémus. *V̄.* Flectámus génua. *R̄.* Leváte.

Omnípotens sempitérne Deus, cujus júdicío univérša fundántur: respice propítius ad preces nostras, et eléctum nobis Antístitem tua pietáte consérva; ut christiána plebs, quae te gubernátur auctóre, sub tanto Pontífice, credulitátis suae méritis augeátur. Per Dóminum nostrum...

Mindnyájan *R̄.* Amen.

3. **Orémus** et pro ómnibus Episcopis, Presbyteris, Diaconibus, Subdiaconibus, Acólythis, Exorcístis, Lectoribus, Ostiáriis, Confessoribus, Virgínis, Víduis: et pro omni pópulo sancto Dei.

Orémus. *V̄.* Flectámus génua. *R̄.* Leváte.

Omnípotens sempitérne Deus, cujus Spírítu totum corpus Ecclésiæ sanctificátur, et régitur: exáudi nos pro univéršis ordínibus supplicántes; ut, grátiae tuae múnere, ab ómnibus tibi grádis fidéliter serviátur. Per Dóminum...

Mindnyájan *R̄.* Amen.

4. **Orémus** et pro ómnibus res publicas moderántibus, eorumque ministériis et potestátibus: ut Deus et Dóminus noster mentes et corda eórum secundum voluntátem suam dirigat ad nostram perpétuam pacem.

Orémus. *V̄.* Flectámus génua. *R̄.* Leváte.

Omnípotens sempitérne Deus, in cujus manu sunt ómnium potestátes et ómnia jura populórum: respice benignus ad eos, qui nos in potestáte regunt; ut ubique terrárum, dextera tua protegénte, et religiónis intégritas, et pátriae securitas indesinenter consistat. Per Dóminum...

Mindnyájan *R̄.* Amen.

5. **Orémus** et pro catechúmenis nostris: ut Deus et Dóminus noster adapériat aures praecordiórum ipsórum, januámque misericórdiae; ut per lavácrum regeneratiónis accéptá remissióne ómnium peccatórum, et ipsi inveniántur in Christo Jesu Dómino nostro.

Orémus. *V̄.* Flectámus génua. *R̄.* Leváte.

Omnípotens sempitérne Deus, qui Ecclésiám tuam nova semper prole foecúndas: auge fidem et intelléctum catechúmenis nostris; ut renáti fonte baptisimatís, adoptiónis tuae filiis aggregéntur. Per Dóminum.

Mindnyájan *R̄.* Amen.

6. **Orémus**, dilectíssimi nobis, Deum Patrem omnipoténtem, ut cunctis mundum purget erróribus: morbos áuferat: famem depéllat: apériat cárceres: víncula dissólvat: peregrinántibus réditum: infirmántibus sanitátem: navigántibus portum salutis indúlgeat.

Orémus. *V̄.* Flectámus génua. *R̄.* Leváte.

Omnípotens sempitérne Deus, moestórum consolátio, laborántium fortitúdo: pervéniant ad te preces de quacúmque tribulatióne clamántium; ut omnes sibi in necessitatibus suis misericórdiam tuam gáudeant affúisse. Per Dóminum nostrum...

Mindnyájan *R̄.* Amen.

K ö n y ö r ö g j ü n k szentséges pápánkért, N.-ért is, hogy a mi Urunk Istenünk, aki őt a püspökség rendjébe kinevezte, épségben és erőben őrizze meg Egyháznak, az Isten szent népének kormányzására.

Mindenható örök Isten, akinek ítéletén alapszik a világmindenség: tekintsd kegyelmesen esdekléseinkre és tartsd meg kegyességeddel választott legfőbb pástorként, hogy a keresztény nép, melyet tekintélyeddel kormányoznak, az ily nagy pápa alatt hitének érdemeiben gyarapodjék. A mi Urunk...

K ö n y ö r ö g j ü n k valamennyi püspökért, és áldozópapért, szerpapért, alszerpapért, gyertyavivőért, ördögűzőért, olvasóért, ajtóőrért, hitvallóért, szűzért, özvegyért s Istennek egész szent népéért.

Mindenható örök Isten, akinek Lelke megszenteli és kormányozza az Egyház egész testét, hallgass meg minket, midőn annak minden rendjéért esedezőnk, hogy kegyelmed ajándékából neked minden osztály híven szolgáljon. A mi Urunk...

K ö n y ö r ö g j ü n k azokért is, akik az államokat kormányozzák, és azoknak hivatali és hatalmi szerveikért: hogy elméjüket és szívüket a mi Urunk Istenünk az ő akarata szerint irányítsa a mi örök békénkre.

Mindenható örök Isten, akinek a kezében van minden hatalom és az összes népeknek a jogai: tekintsd jószágon azokra, akik minket hatalommal kormányoznak; hogy az egész föld kerekéségén a te jobboldaltalma alatt a vallás is teljes épségben és a haza is teljes biztonságban fönnálljon. A mi Urunk...

K ö n y ö r ö g j ü n k hittanulóinkért is, hogy a mi Urunk Istenünk nyissa meg szívüket-fülüket, és az irgalom kapuját, hogy az újjászületés fürdője által minden bűnük bocsánatát megnyervén, ők is a mi Urunk Jézus Krisztusban tagok legyenek.

Mindenható örök Isten! aki Egyházadat mindig új sarjadékkal szaporítod, gyarapítsd hittanulóink hitét és értelmét, hogy a keresztség forrásában újjászületve, fogadott fiaik közé számíttassanak. A mi Urunk...

K ö n y ö r ö g j ü n k, kedveseim, a mindenható Atya Istenhez, hogy tisztítsa meg a világot minden tévelygtől, távolítsa el a betegségeket, hárítsa el az éhséget, nyissa föl a börtönöket, oldja föl a bilincseket, engedjen az utazóknak visszatérést, a betegeknek gyógyulást, a hajózóknak biztos kikötőbe jutást.

Mindenható örök Isten, szomorúak vigasztalása, sanyargatottak erőssége, jussanak színed elé a bármely bajból hozzád kiáltók esedezései, hogy mindnyájan örvendezhessenek annak, hogy szükségükben irgalmasdaldal megsegítted őket. A mi Urunk...

7. **Orémus** et pro haereticis, et schismaticis: ut Deus et Dóminus noster éruat eos ab erroribus univérsis; et ad sanctam matrem Ecclésiám Cathólicam, atque Apostólicam revocáre dignétur.

Orémus. V̄. Flectámus génuá. R̄. Leváte.

Omnípotens sempitérne Deus, qui salvas omnes, et néminem vis perire: respice ad ánimas diabólica fraude decéptas; ut, omni haerética pravitate depósita, errántium corda respiscant et ad veritátis tuae rédeant unitátem. Per Dóminum . . .

Mindnyájan R̄. Amen.

8. **Orémus** et pro pérfidis Judaeis: ut Deus et Dóminus noster áuferat velámen de córdibus eórum; ut et ipsi agnóscant Jesum Christum Dóminum nostrum.

Orémus. V̄. Flectámus génuá. R̄. Leváte.

Omnípotens sempitérne Deus, qui étiam judáicam perfídiam a tua mísericórdia non repéllis: exáudi preces nostras, quas pro illius pópuli obcaecatióne deférimus; ut, ágnita veritátis tuae luce, quae Christus est, a suis ténebris eruántur. Per eúdem Dóminum . . .

Mindnyájan R̄. Amen.

9. **Orémus** et pro pagánis: ut Deus omnípotens áuferat iniquitátem a córdibus eórum; ut, relictis idólis suis, convertántur ad Deum vivum et verum, et únicum Fílium ejus Jesum Christum, Deum et Dóminum nostrum.

Orémus. V̄. Flectámus génuá. R̄. Leváte.

Omnípotens sempitérne Deus, qui non mortem peccatórum, sed vitam semper ínquiris: súscipe propítius oratióne nostram, et libera eos ab idolórum cultúra; et ágrega Ecclésiáe tuae sanctae, ad laudem, et glóriám nóminis tui. Per Dóminum . . .

Mindnyájan R̄. Amen.

Könyörögjünk az eretnekekért és szakadórokért is, hogy a mi Urunk Istenünk szabadítsa meg őket minden tévtantól, és a szent és apostoli katolikus Anyaszentegyház kebelébe visszavezetni méltóztassék.

Mindenható örök Isten, aki mindenkit üdvöztesz, és senkit sem akarsz elkárkoztatni, tekints az ördögi ravaszággal megejtett lelkekre, hogy minden eretnek tévedést látva, a tévelygők szíve megjavuljon és igazságod egységébe visszatérjen. A mi Urunk . . .

Könyörögjünk a hűtlen zsidókért is, hogy a mi Urunk Istenünk távolítsa el a leplet szívekről, és ők is megismerjék a mi Urunkat, Jézus Krisztust.

Mindenható örök Isten, aki a hűtlen zsidóktól sem tagadod meg irgalmasságodat, hallgass meg könyörgéseinket, melyeket e nép vakságának elhárításáért neked följajánlunk, hogy megismerve igazságodnak világát, Krisztust, kibontakozzanak a sötétségből. Ugyanazon a mi Urunk . . .

Könyörögjünk a pogányokért is, hogy a mindenható Isten távolítsa el szívekből a gonoszást, hogy elhagyván bálványait, térjenek meg az élő igaz Istenhez, s az ő egyetlen Fiahoz, Jézus Krisztushoz, a mi Urunkhoz és Istenünkhöz.

Mindenható örök Isten, aki a bűnösöknek nem halálát, hanem mindig életét keresed, fogadd kegyelmesen imádságunkat és mentsd meg őket a bálványozástól; s gyűjtsd Anyaszentegyházad kebelébe, neved dicséretére és dicsőségére. A mi Urunk . . .

C) Kereszthódolat

Az orációk befejeztével a pap leteszi a fekete palástot, ünnepélyesen elhozza a keresztet a sekrestyéből, majd a leckeoldalon a keresztről három részletben leoldja a leplet, mindháromszor a következő antifónát énekelve mindig magasabb hangon:

Pap:

Ant. 6.

V̄.: Ec-ce lí - gnum Crú - cis, in quo

sá - lus mún - di pe - pén - dit.

Ime a kereszt fája, — melyen a világ üdvössége függött.

A kar feleli:

Kar:

R̄.: Ve - ní - te ad - o - ré - mus.

Jertek, imádjuk.

Miután ezt háromszor elénekelték, a ministránsok a keresztet az oltár előtt tartják, a pap háromszor letérdel előtte, majd megszókolja; ugyanezt teszi a papság és a nép.

Ezalatt — amíg a pap és nép hódol a kereszt előtt — a Kar énekli a következő impropériumokat (szemrehányások):

Ÿ. *En nemzetem, te ellened mit vétettem? vagy miben szomorítottalak meg? felelj nekem. V. Amiért Egyiptomból kihoztalak, te Údvőtődnék keresztet készítettél.*

Ŧ. *Szent Isten! Ŧ. Szent Isten! Ŧ. Szent, erős! Ŧ. Szent, erős! Ŧ. Szent halhatatlan, irgalmaz nekünk.*

Pó-pu-le mé-us, quid fé-ci ti-bi?
 áut in quo con-tri-stá-vi te?
 re-spón-de mí-hi. Qui-a e-dú-xi te
 de tér-ra Ae-gý-pti: pa-rá-sti
 crú-cem Sal-va-tó-ri tu-o.

I. Kar. A-gi-os o The-ós. *II. Kar.* Sán-ctus Dé-us.
I. Kar. A-gi-os i-schy-rós. *II. Kar.* Sán-ctus fór-tis.
I. Kar. A-gi-os a-thá-na-tos, *II. Kar.* Sán-ctus im-mor-tá-is,
I. Kar. e-lé-i-son i-mas. *II. Kar.* Sán-ctus im-mor-tá-is,
I. Kar. mi-se-ré-re nó-bis.

Amennyiben a kereszt hódolata még tovább tartana és módunkban van tovább énekelni, énekelhetjük a következő himnuszt is:

Hű keresztfa, összesek közt egyetlen nemes fa: semmilyen erdő ilyent nem terem, ilyen törzssel, virággal, gyümölcsevel. Édes fa, — édes ágakat, édes terhet tart. Zengd ó nyelv a dicsőséges harc babérkoszorúját, és a kereszt jele fölött mondj nemes győzelmi éneket; miként győzött föláldozva a világ Megváltója.

Örök dicsőség legyen a boldog Háromságnak; egyforma tisztelet az Atyának és Fiúnak és a Vigasztalónak; a Háromságos-Egy nevét dicsérje a mindenség.

(Venantius Fortunatus, VI. század)

Hymn. 1.

Crux fi-dé- lis, in-ter ó-mnes Ár-bor ú-na nó-bi-lis:
 Núl-la sil-va tá-lem pró- fert, Frón-de, fló- re, gérmi-
 ne: Dúl-ce lí-gnum, dúlces clá- vos, Dúl-ce pón-dus sú-sti-net.
 Pán-ge lin-gua glo-ri - ó - si Láu-re-am cer-tá-mi- nis, Et
 sú - per crú- cis tro- phaé- um Dic tri- úm-phum nó-bi - lem:
 Quá-li- ter Red-émptor ór- bis Im-mo- lá- tus ví-ce- rit.

Ismétlendő a „Crux fidelis” a „Dulce lignum”-ig, utána rögtön:

Sem-pi-tér - na sit be-á - tae Tri-ni - tá - ti gló-ri - a:
 Aé-qua Pá-tri, Fi-li - ó - que, Par dé - cus Pa - rá- cli - to:
 U - ní - us, Tri - ni - que nó - men Láu-det u - ni - vér - si - tas.
 A - men.

Ismétlendő a „Dulce lignum” a „Pange lingua”-ig.

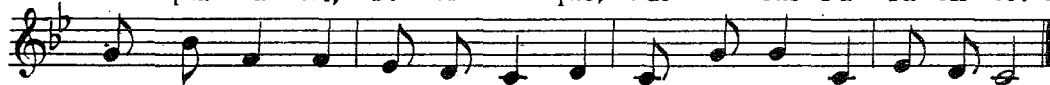
Ha ez a dallam nehéznek bizonyulna, énekelhetjük abban a leegyszerűsített formájában, amely a Sz. V. U.-ból (76. szám), mint népének amúgy is ismeretes: a „Zengd ó nyelv a győzedelmet” dallamára, latin szöveggel.

1. Cru-x fi-dé-lis, in-ter ó-mnes Ár-bor ú-na nó-bi-lis: 1.
2. Pán-ge lín-gua glo-ri-ó-si Láu-re-am cer-tá-mi-nis: 2.
3. Flé-cte rá-mos, ár-bor ál-ta, Tén-sa lá-xa ví-sce-ra: 3.
4. Sem-pi-tér-na sit be-á-tae Tri-ni-tá-ti gló-ri-a: 4.

1. Núl-la síl-va tá-lem pró-fert, Frón-de, fló-re, gér-mi-ne: 1.
2. Et sú-per crú-cis tro-phaé-o Dic tri-úm-phum nó-bi-lem: 2.
3. Et rí-gor len-té-scat il-le, Quem dé-dit na-tí-vi-tas: 3.
4. Aé-qua Pá-tri, Fi-li-ó-que, Par dé-cus Pa-rá-clí-to: 4.

1. Dúl-ce lí-gnum, dúl-ces clá-vos, Dúl-ce pón-dus sú-sti-net: 2.
2. Quá-li-ter Red-ém-ptor ór-bis Im-mo-lá-tus ví-ce-rit: 3.
3. Et su-pér-ni mém-bra Ré-gis Tén-de mí-ti stí-pi-te: 4.
4. U-ní-us Tri-ní-que nó-men Láu-det u-ni-vér-si-tas.

Minden stófa után ismételjük az első strófát, a „Cru-x fidelis”-t.

D) Szentáldozás

A kereszthódolat után a pap lila miseruhát ölt és körmenetileg, csendben, minden ének nélkül elmegy oda, ahová tegnap a szentséget vitték.

Visszajövet, amikor a szentséget hozzák a főoltárra, a Kar éneklí a következő antifónákat:

Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged, mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Fa által szolgálkává lettünk, a szent kereszt által megszabadultunk; fa gyümölcse elcsábított bennünket, Isten Fia megváltott bennünket.

Ant.
8.

Per lí - gnum* sérví fá - cti sú - mus,
et per sán - ctam crú - cem lí - be - rá - ti sú -
mus; frú - ctus ár - bo - ris se - dú - xit nos,
Fí - lí - us Dé - i red - é - mit nos.

Ének közben a pap az oltárhoz ér, leteszi a szentséget és hangosan mondja a Pater noster bevezető praefatióját:

Orémus. Praeceptis salutáribus móniti, et divina institutióne formáti, audémus dicere:

K ö n y ö r ö g j ü n k. Üdvös parancsok készítésére és isteni tanítással kioktatva merjük imádkozni:

Erre mindannyian a pappal együtt ünnepélyesen, hangosan és jól tagolva latinul folytatják:

**Pater noster, qui es in caélis:
Sanctificétur nomen tuum.
Advéniat regnum tuum.
Fiat volúntas tua, sicut in caélo, et in terra.
Panem nostrum quotidiánum da nobis hódie:
Et dimítte nobis débíta nostra.
Sicut et nos dimíttimus debítóribus nostris.
Et ne nos indúceas in tentatiónem;
Sed líbera nos a málo.
Amen.**

Ezután a pap egyedül hangosan imádkozza:

Líbera nos, quaesumus, Dómine, ab ómnibus malis, praetérítis, praeséntibus, et futúris: et intercedénte beáta, et gloriósa semper Vírgine Dei Genitríce María, cum beátis Apóstolis tuis Petro et Paulo, atque Andréa, et ómnibus Sanctis, da propítius pacem in diébus nostris: ut ope misericórdiae tuae adjúti, et a peccáto simus semper líberi, et ab omni perturbatióne securi. Per Dóminum . . .

Szabadíts meg minket, kérünk, Urunk minden múlt, jelen és jövő bajtól: a boldogságos és dicsőséges, mindenkor Szűz Máriának, az Isten anyjának, Szent Péter és Pál, meg András apostoláidnak és minden szentnek közbenjárására, adj kegyesen békét napjainkban, hogy irgalmad segítségével a bűntől mindig mentek és minden háborítástól biztosak legyünk. A mi Urunk . . .

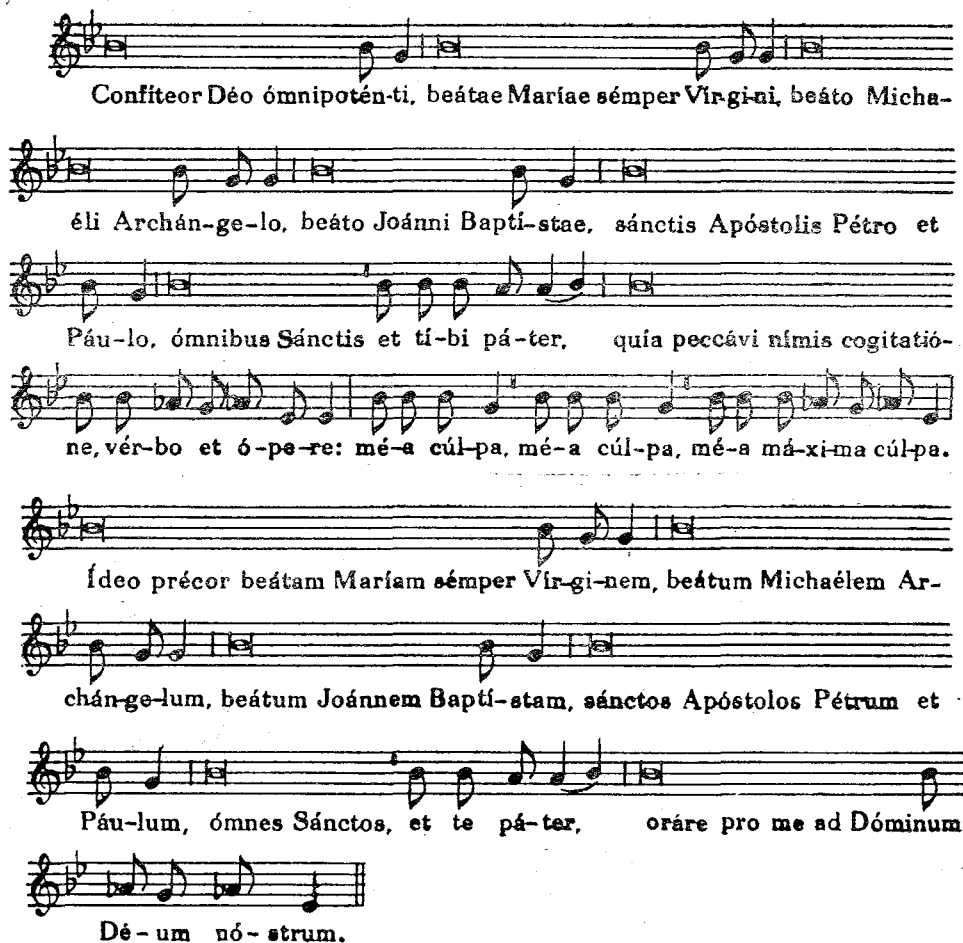
Mindnyájan felelik: Amen.

Ekkor a pap csendben elimádkozik egy áldozás előtti imádságot, háromszor mondja: Dómine non sum dignus . . . és megáldozik — most ő is kisostyával.

A pap áldozása után a hívek is megáldoznak.

Áldoztatás előtt a Kar énekelheti a Confiteor-t.

Confiteor-t csak főpapi misékben kötelező énekelni; de szabad más ünnepélyes alkalmakkor is akár énekelni, akár hangosan recitálni a helyi szokás szerint (D. A. 4104 ad 2).

Confiteor Deo ómnipotén-ti, beátae Maríae sémper Vir-gi-ni, beáto Micha-
éli Archán-ge-lo, beáto Joánni Baptí-stae, sánctis Apóstolis Pétro et
Páu-lo, ómnibus Sánctis et tí-bi pá-ter, quía peccávi nímis cogitatió-
ne, vér-bo et ó-pe-re: mé-a cúl-pa, mé-a cúl-pa, mé-a má-xi-ma cúl-pa.
Ideo précor beátam Maríam sémper Vir-gi-nem, beátum Michaélem Ar-
chán-ge-lum, beátum Joánnem Baptí-stam, sánctos Apóstolos Pétrum et
Páu-lum, ómnes Sánctos, et te pá-ter, oráre pro me ad Dóminum
Dé-um nó-strum.

Confiteor után a pap szokott módon adja az áldozás előtti föloldozást, de mindannyian (Kar és hívek) felelnek rá:

Pap: Misereátur vestri omnipotens Deus, et, dimis-
sis peccátis vestris, perducát vos ad vitam aetérnam.

*Irgalmazzon nektek a mindenható Isten és bűneiteket
megbocsátva, vezessen titeket az örökéletre.*

Mindannyian felelik: Amen.

Pap: Indulgéntiam, absolutiónem, † et remissió-
nem peccatórum vestrórum tribuat vobis omnipotens
et miséricors Dóminus.

*Vélkeitek elengedését, feloldozását és bocsánatát adja
meg nektek a mindenható és irgalmas Isten.*

Mindannyian felelik: Amen.

Áldoztatás alatt a Kar énekelhet egy-két responsoriumot a nagypénteki zsolozsmából (pl. Tenebrae factae sunt, Caligaverunt stb.), vagy ide illő magyar népekeket, mint pl. 145. Győzhetetlen én köszálom első és második strófája, 143. Előtted Jézusom leborulok, 142. Zálogát adtad, 137. Üdvözlégy, szent test. De nem kell az egész áldoztatás alatt végig énekelni; jó az is, ha közben hosszabb-rövidebb ideig áhítatos csend uralkodik.

Áldoztatás után a pap a tegnapról eltett nagyostyát elhelyezi a szentségmutatóba, majd hálaadásképpen éneкли:

1. Orémus. Super pópulum tuum, quacsumus,
Dómine, qui passiónem et mortem Filii tui devóta
mente recóluit, benedictio copiósá descéndat, indul-
géntia véniat, consolátio tribuátur, fides sáncta suc-
créscat, redemptio sempitérna firmétur. Per eun-
dem ...

*K ö n y ö r ö g g j ü n k. Kérünk Uram, hogy népedre,
amely a te Fiad szenvedését és halálát áhítatos lélekkel
visszaidézte, bőséges áldás szálljon, bűnbocsánatot nyer-
jen, vigasztalásban részesüljön, a szent hit növekedjék,
az örök üdvösség erősödjék. Ugyanazon ...*

Mindnyájan felelik: Amen.

2. **Orémus.** Omnipotens et miséricors Deus, qui Christi tui beáta passióne et morte nos reparásti: consérva in nobis óperam misericórdiae tuae; ut, hujus mystérii participatióne, perpétua devotióne vivámus. Per eundem . . .

K ö n y ö r ö g j ü n k. Mindenható és irgalmas Isten, aki a Te Krisztusod boldog szenvedésével és halálával minket megújítottál, őrizd meg bennünk irgalmasságot művé; hogy ezen titok részesedése folytán örök dhiatban éljünk . . .

Mindnyájan felelik: Amen.

3. **Orémus.** Reminiscere miseratiónum tuárum, Dómine, et fámulos tuos aetérna protectióne sanctifica, pro quibus Christus, Filius tuus, per suum cruórem, instituit paschále mystérium. Per eundem . . .

K ö n y ö r ö g j ü n k. Emlékezzél meg, Uram, irgalmasságodról és örök oltalommal szenteld meg szolgálódat, akikért Krisztus, a Te Fiad, szent vére által rendelte e húsvéti misztériumot. Ugyanazon . . .

Mindnyájan felelik: Amen.

Ezután — ha a szentsírnál szentségkítételt és imádást ír elő az egyházmegyei főhatóság — a pap megtömjénezi az Oltáriszentséget és ünnepélyes körmenetben a szentsírhoz viszi.

Körmenet alatt a Kar éneklí vagy a Pange Lingua himnuszt, mint tegnap (181. o.), vagy külön erre az alkalomra, a sírbatételre illő más motettát, pl. Ecce quomodo moritur justus-t, vagy akár más ide illő magyar népéneket (pl. Sz. V. U. 63. A keresztfához megyek, Sz. V. U. 71. Keresztnyek sírjátok, Sz. V. U. 61. A fényes Istenarcot, Sz. V. U. 62. Ah! Jaj! Mít szemlélek stb.).

(Amennyiben a Kar még nem tudott volna megbirkózni a Popule meus és az Adorámus latin énekekkel, úgy átmeneti szükségmegoldásként találunk ide megfelelő népéneket: a kereszthódolata alatt Sz. V. U. 81. Én nemzetem, zsidó népem, Sz. V. U. 74. Ó, Jézus, Jézus, Sz. V. U. 76. Zengd, ó, nyelv, a győzedelmet; amikor pedig az Oltáriszentséget a főoltárra hozzák Sz. V. U. 82. Királyi zászló jár elől, Sz. V. U. 70. Jézus világ megváltója.)

NAGYSZOMBAT

(Sabbatum Sanctum, vagy Vigilia Paschae)

Történeti háttér. Eredetileg ezen a napon nem volt semmiféle szertartás, — Krisztus a sírban nyugszik. De a húsvétvasárnapra virradó éjjelt örömmel átvirrasztották (vigilia) és készültek a kereszténység legnagyobb ünnepére, a feltámadás vasárnapjára. Ezen az éjjelen keresztelték meg a katechumeneket, a hitújoncokat, akik a kereszttség vizében Krisztussal együtt új életre támadnak. A keresztelést jelképes szertartások (tűszentelés, húsvéti gyertya szentelése, — ezek mind a feltámadt Üdvözítőre és a világ világosságára vonatkoznak) és olvasmányok (a proféciák) előzték meg, amelyek a megkeresztelendőket közvetlenül előkészítették a keresztelésre (megváltásunk előképei, isteni gondviselés). A keresztelés szertartását a keresztelő kápolnában végezték, odavonultak tehát, megszentelték a keresztvizet, majd a keresztelés után a Mindenszentek litániáját énekelve visszatértek a templomba, és elmondották az új keresztényekért a dicsérő és hálamisét, amely egyúttal első üdvözlés volt a feltámadt Üdvözítőhöz.

A mai ceremóniák is ennek a régi vigiliának menetét és tartalmát tükrözik vissza.

Vallásos jelentése. 1. Allelujás örömmel és hálával köszöntjük a „lumen Christi”-t, Krisztus világosságát, amely átvilágít és átvezet a szenvedések tengerén és az élet vándorlásain, mint valamikor a csodás tűzoszlop a választott népet átvezette a Vörös-tengeren és a pusztán. 2. A nagypénteki gyász és némaság után felesendülő orgonaszó és allelujás ének zúgja a szívünkbe és győzzön meg minket arról, hogy minden nagypéntek és sírbatétel után feltámadás következik. 3. Hálásan gondolunk vissza arra, hogy a kereszttségben mi is új életre támadtunk, nem akarunk tehát „a régi rosszság és gonoszság kovászával ünnepelni”, hanem „amint az Atya dicsősége feltámasztotta Krisztust halottaiból, éppúgy mi is éljünk új életet”. (Róm. 6, 4.)

Szertartása

A nagyszombati vigiliás szertartásokat késő este kell végezni úgy, hogy a vigiliás mise kb. éjfélkor kezdődhessék. Lelkipásztori indokok alapján a püspök megengedheti, hogy a nagyszombati istentisztelet korábban kezdődjék, de semmiképpen sem napnyugta vagy alkonyat beállta előtt.

A) Tűszentelés és a húsvéti gyertya megáldása

A templom mellett vagy a templom bejáratában kovából tüzet csíholnak. A pap violaszínű palástban a tűzhöz megy és egy oratiót mondva — ének nélkül — megszenteli. Az új tűzből paraszat tesznek a füstölőbe, a pap tömjént tesz rá és megfüstöli a szentelt tüzet.

Ezután a pap egy kis érc-rudacskával keresztet vés a húsvéti gyertyába, a kereszt fölé görög alfát, a kereszt alá görög omegát rajzol és a kereszt négy sarkába a folyó évszámot írja ezen ima kíséretében:

Christus heri et hódie
Principium et finis
Alpha et Omega
Ipsius sunt tempora et saecula
Ipsi glória et impérium
Per univérsa aetérnitátis saecula. Amen.

*Krisztus tegnap és ma
Kezdet és a vég
Alfa és Omega
Ővé az idő és az örökkévalóság
Őneki dicsőség és hatalom
Mindörökkön örökké. Amen.*

Majd ugyancsak keresztalakban öt tömjénszemet szúr a húsvéti gyertyába, miközben mondja:

Per sua vulnera gloriósa, custódiat et consérvet nos
Christus Dóminus. Amen.

Szent, dicsőséges sebei által védjen és őrizzen meg min-
ket Krisztus, az Ur. Amen.

Ezután meggyújtja a húsvéti gyertyát a szentelt tűzről e szavakkal:

Lumen Christi glorióse resurgéntis
Dissipet tenebras cordis et mentis.

A dicsőségesen feltámadt Krisztus világossága
Oszlassa szét a szív és értelem sötétségét.

Ekkor a pap az égő húsvéti gyertyát megáldja:

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Orómus. Véniat, quaesumus, omnipotens Deus, super hunc incensum Céreum larga tuae benedictiónis iniúsió: et hunc nocturnum splendórem invisibilis regenerátor inténde; ut nonsolum sacrificium, quod hac nocte litátum est, arcána luminis tui admixtióne refulgeat; sed in quocumque loco ex hujus sanctificatiónis mystério aliquid fuerit deportatum, expulsa diabolicae fraudis nequitia, virtus tuae majestátis assistat. Per Christum . . .

R. Amen.

K ö n y ö r ö g j ü n k. Kérünk, mindenható Isten, szálljon ez égő gyertyára bőséges áldásod; és ezt az éjszakai fénylő te a láthatatlan újjáalkotó tekintsd meg; hogy ne csak az az áldozat, amit ma éjjel mutatunk be, tündököljék a te fényed titkos kíséretével; hanem minden helyen, ahová csak bármit is viszünk e szentelményből, űzd el a sátán ármányát, és jölségednek ereje uralkodjék. Krisztus Urunk által.

B) Ünneplés bevonulás és húsvéti dicséret

A húsvéti gyertya megáldása után a pap fehér dalmatikába öltözik át és a templomba vonul. (A lámpák nem égnek.) A bejáratnál éneklő:

Lu - men Chrí - sti. R. Dé - o grá - ti - as!

Krisztus világossága.

Istennek hála!

Ugyanezt éneklő, de mindig magasabb hangon a templom közepén, majd a szentély előtt. Az első Deo gratias után a húsvéti gyertyáról meggyújtja a saját gyertyáját, a második után a papság gyertyáit gyújtják meg, végül a harmadik után a nép gyertyáit és a templom lámpáit.

Az oltárhoz érve a pap, az elkészített könyvtartóállványhoz megy és éneklő a következő *praeconium paschale*-t, a húsvéti dicséretet (közben tonus ferialisban kell válaszolni, lásd a 72. oldalon):

Exsultet iam Angélica turba caelórum: exsultent divína mystéria; et pro tanti Regis victória, tuba insonet salutáris. Gaudeat et tellus tantis irradiata fulgóribus: et aetérni Regis splendóre illustrata, totius orbis se sentiat amississe caliginem. Laetetur et mater Ecclésia, tanti luminis adornata fulgóribus: et magnis populórum vóribus haec aula resúltet. Quapropter adstantes vos, fratres carissimi, ad tam miram hujus sancti luminis claritátem, una mecum, quaeso, Dei omnipoténtis misericórdiam invocáte. Ut qui me non meis méritis intra Levitárum número dignátus est aggregáre: luminis sui claritátem infúdens, Cérei hujus laudem implére, perficiat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium suum: qui cum eo vivit et regnat in unitáte Spiritus Sancti Deus. Per ómnia saecula saeculórum.

*Újjongjon immár az ég angyalainak serege, vigadoz-
zanak a mennyei karok és az ily nagy király győzelmi
diadalát harsogja az üdv trombilája. Örvendezzék az ily
nagy világossággal elárasztott és az örök király dicső-
ségének fényével megvilágosított föld is s az egész föld
kereksége tudja meg, hogy eltűnt sötétsége. Örvendjen az
ily nagy világosság ragyogásával ékesített Anyaszent-
egyház is és visszhangozzék a népek hangos kiáltásától
e lak. Ezért ti is, kérlek titeket, köröttem álló kedves
testvéreim, esedezzelek e szent világosság oly csodálatos
fényénél velem együtt a mindenható Isten irgalmáért:
hogy aki engem érdemellenül az Egyház szolgái közé
jűbenni méltóztatott, világosságának fényével elárasz-
szon és engedje, hogy elzengjem e húsvéti gyertya dicsére-
tére szolgáló örömeiket; a mi Urunk Jézus Krisztus,
az ő Fia által, ki vele él és uralkodik a Szentlélekkel
egyetemben, Isten, mindörökön örökké.*

R. Amen.

R. Et cum spiritu tuo.

R. Habemus ad Dóminum.

R. Dignum et justum est.

V. Dóminus vobiscum.

V. Sursum corda.

V. Grátias agamus Dómino Deo nostro.

Vere dignum et justum est, invisibilem Deum Patrem omnipotentem, Filiúmque ejus unigenitum, Dóminum nostrum Jesum Christum, toto cordis ac mentis afféctu, et vocis ministério personáre. Qui pro nobis aeterno Patri Adae débitum solvit: et véteris piáculi cautionem pio cruóre detérsit. Haec sunt enim festa paschália, in quibus verus ille Agnus occíditur, cujus sanguine postes fidélium consecrántur. Haec nox est, in qua primum patres nostros, filios Israel edúctos de Aegypto, mare Rubrum sicco vestígio transire fecísti. Haec igitur nox est, quae peccatórum ténebras, colúmnae illuminatióne purgávit. Haec nox est, quae hódie per univérsam mundum, in Christo credéntes, a vítiis saeculi, et caligine peccatórum segregátos, reddit grátiae, sóciat sanctitáti. Haec nox est, in qua destructis vinculis mortis, Christus ab ínferis victor ascéndit. Nihil enim nobis nasci prófuit, nisi redími profuísset. O mira circa nos tuae pietátis dignátio! O inaeestimábilis diléctio caritátis: ut servum redímeres, Fílium tradídísti! O certe necessárium Adae peccátum, quod Christi morte delétum est! O felix culpa, quae talem ac tantum méruiť habére Redemptórem! O vere beáta nox, quae sclá méruiť scire tempus et horam, in qua Christus ab ínferis resurrexít! Haec nox est, de qua scriptum est: Et nox sicut dies illuminábitur: Et nox illuminatió mea in delíciis meis. Hujus igitur sanctificatió noctis fugat scélera, culpas lavat: et reddit innocéntiam lapsis, et moestis laetitiam: fugat ódia, concórdiam parat, et curvat impéria.

In hujus igitur noctis grátia, súscipe, sancte Pater, incénsi hujus sacrificium vespertinum: quod tibi in hac Cérei oblatiÓne solémni, per ministrórum manus de opéribus apum, sacrosáncita reddit Ecclésia. Sed jam colúmnae hujus praecónia nóvimus, quam in honórem Dei rútilans ignis accéndit. Qui licet sit divísus in partes, mutuáli tamen lúminis detriménta non novit. Alitur enim líquántibus ceris, quas in substántiam pretiósae hujus lámpadis, apis mater edúxit,

O vere beáta nox, quae exspoliávit Aegyptios, ditávit Hebraeos! Nox, in qua terrénis caeléstia, humánis divína jungúntur. Orámus ergo te, Dómine: ut céreus iste in honórem tui nóminis consecrátus, ad noctis hujus caliginem destruéndam, indeficiens persevéret. Et in odórem suavitátis accéptus, supérnis lumináribus misceátur. Flammás ejus lúcifer matutínus invéniat. Ille, inquam, lúcifer, qui nescit occásus. Ille, qui regréssus ab ínferis, humáno géneri serénus illúxit. Precámur ergo te, Dómine: ut nos fámulos tuos, omnémque clerum, et devotíssimum pópulum: una cum beatíssimo Papa nostro N. et Antístite nostro N. quiéte témporum concessa, in his paschálibus gáudiis, assídua protectiÓne régere, gubernáre, et conserváre dignéris. Respice étiam ad eos, qui nos in potestáte regunt, et, ineffábilis pietátis et misericórdiae tuae munere, dirige cogitatiÓnes eórum ad justitiam et pacem, ut de terréna operositáte ad caeléstem pátriam pervéniant cum omni pópulo tuo. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus:

Valóban méltó és igazságos, hogy elménk és szívünk egész hevével s nyelvünk minden képességével zengedez-zük, a láthatatlan, mindenható Atya Isten és az ő Egyszülött Fia, a mi Urunk Jézus Krisztus dicséretét, ki értünk leróta az örök Atyának Adám tartozását és szent vérvével eltörölte az első vétek adóstevelét. Mert ezek ama húsvét ünnepei, melyeken azt az igaz Bárányt megölték, kinek vére a hívek szívét megszenteli. Ez az az éj, melyen az Egyiptomból először kiszabadított atyáinkat, Izrael fiait száraz lábbal engedted átmenni a Verestengeren. Ez tehát az az éj, mely a tűzoszlop fényével széleszlatta a bűn sötétségét. Ez az az éj, mely ma Krisztusnak az egész világon elszéledt s a világ gonoszságaitól és a bűnök homályától külön választott híveit visszavezeti a kegyelem állapotába és a szentekkel egyesíti. Ez az az éj, melyben Krisztus szétrombolla a halál bilincseit, s a poklon diadall aratva, föltámadott. Mert mit használt volna születnünk, ha nem lett volna megváltásunk. Ó mily csodálatos irántunk való jóságod, a te kegyességed. Ó megbecsülhetetlen szerelmes szeretet! ki, hogy a szolgát megváltad, Fiadat halálra adtad! Ó, Adám valóban szükséges bűne, melyet eltörölt Krisztus halála! Ó, szerencsés vétek, mely ily nagy és ekkora fölségű Megváltót érdemelt! Ó valóban boldog éj, mely egymaga volt méltó tudni az időt és az órát, melyben Krisztus halottaiból föltámadott. Ez az az éj, melyről írva áll: És az éjjel oly világos lesz, mint a nappal és az éj világosságot derít rám gyönyöreimben. Ennek az éjnek megszentelő ereje elűzi a gonoszságot, lemossa a bűnöket és visszaserzi az elesetteknek az ártatlanságot, a szomorúaknak a vigasztalást; elűzi a gyűlötséget, kieszközli az egyetértést, s megalázza a birodalmakat.

Ennek az éjnek kegyelmében fogadd tehát szent Atyánk e tömjénnek esti áldozatát, melyet Szentegyházad a méhek művéből, e húsvéti gyertyának ünnepélyes följajánlásával szolgáló keze által neked bemutat. Amde már ismerjük e viaszoszlop dicsőségét, melyet az Isten tiszteletére a fellobbanó tűz meggyújt. Mely ámbár részekre oszlik, kölcsönvett fényéből mindazonáltal semmit sem veszít; mivel az az obvadó viasz táplálja, melyet a méhkirálynő készített e drágálatos szövőtnék anyagául.

Ó, valóban boldog éj! mely az egyiptomiakat kifosztotta és a zsidókat gazdaggá tette; az az éj, melyben a mennyek a földiekkel, az isteniek az emberiekkel egyesülnek. Kérünk azért, Urunk, téged, hogy ez a neved tiszteletére fölszentelt viaszgyertya szüntelen világítson az éj sötétségének szétesztelésére. Fogadd kellemes illatként, hogy a mennyei világosságokkal egyesüljön, és így lángja elhasson a hajnali csillaghoz, ahhoz a hajnali csillaghoz, aki alkonyatot nem ismer; ahhoz, ki halottaiból föltámadott és teljes fényében fölragyogott az emberi nem előtt. Azért kérünk téged, Urunk, hogy minket, szolgálódat és az egész egyházi rendet s az ájtatos népet szentséges Atyánkkal, N. pápával, főpásztorunkkal, N.-nel együtt napjainkban békességét engedvén, e húsvéti ünnepek örömeiben folytonos örökdelessel igazgatni, kormányozni és megtartani méltóztassál. Tekints azokra is, akik minket hatalommal kormányoznak, és kegyes irgalmad kimondhatatlan jóvóttával, igazgald gondolataikat az igazságosságra és békére, hogy a tevékenykedésből az égi hazába jussanak egész népeddel együtt. Ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus, a te Fiad által: ki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egyetemben, Isten, mindörökön örökké.

Pap: Kar:

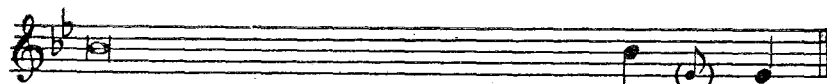
Per ó - mni - a saé - cu - la saé - cu - ló - rum. A - men.

C) Olvasmányok

A húsvéti dícséret után a pap violaszínű palástot ölt magára, a leckeoldalra megy és kezdi énekelni (olvasni) a négy lectiót (jövendölés). Amennyiben a pap elfogadható okból (rekedtség, magas kor stb.) nem tudná énekelni; azokat az oltárnál segédkező klerikusok és énekesek is énekelhetik. A lectiókat megrövidíteni, vagy csak addig énekelni, míg a pap elolvassa őket, nem szabad. (D. a. 3104 ad 8.)

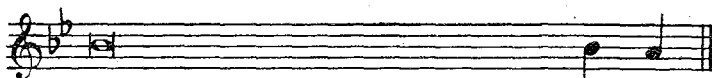
A lectiók éneklése közben a különböző írásjeleknél az alábbi dallamhajlításokat használjuk.

1. Pontnál vagy felkiáltójelnél az utolsó hangsúly után következő egy vagy két hangsúlytalan szótagot leejtjük egy kvinttel, — akár egy tagú, akár több tagú, vagy akár nem latin eredetű az utolsó szó. Pl.

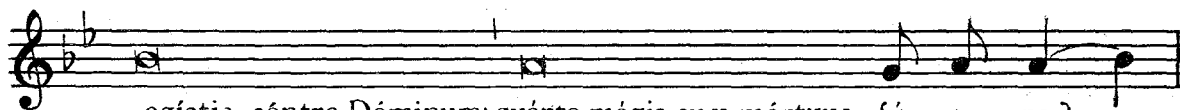
In princípío creávit Déus caélum et tér- ram.
Dixitque Déus fi- at lux.
...et divisit lúcem a té- ne- bris.
...génuit Sem, Cham, et Já- phet.

2. Hosszabb mondatokban vesszőnél vagy kettőspontnál az utolsó szótagot leejtjük egy félhanggal. Pl.

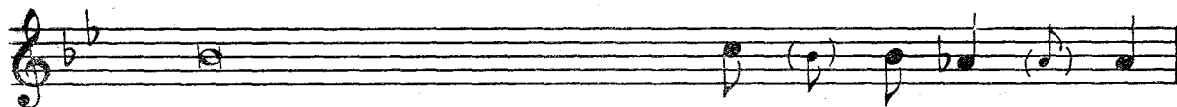
Térra áutem érat inánis et vá- cu- a,
Hae sunt generatiónes Nó- e,
Et vidit Déus lúcem quod ésset bó- na:
Finis univérsae cárnis vénit có- ram me:

3. A kérdőjel előtti utolsó írásjelnél egy fél hanggal lemegyünk és a szöveget azon énekeljük tovább, a harmadutolsó szótagnál pedig még egy hanggal esve ezt a kis dallamot énekeljük:

... egístis cóntra Dóminum: quánto mágis cum mórtuus fú - e - ro?

4. Befejezésül a két utolsó hangsúllyal (lehet fő- és mellékhangsúllyal is) a következő dallamkadenciát énekeljük:

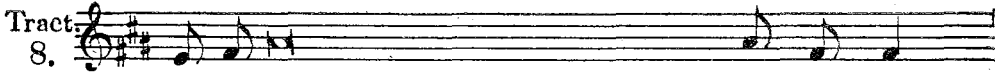
1. lectio ...ab univérso ópere quod pa - trá - rat.
2. " ...et filii Israel cármen hoc Dómino et di - xé - runt.
3. " ...et absónsiónem a túrbine, et a plú - vi - a.
4. " ...vérba cárminis híius, et ad finem ú - sque com-plé - vit.

Minden lectio után (az első kivételével) a Kar azonnal egy traktust énekel és azután következik a pap oratiója: a pap mondja Orémus. V. Flectámus genua és kisvártatva Leváte, úgy mint a nagypénteki könyörgéseknél. Az oratiók végén Amen-nel felelünk.

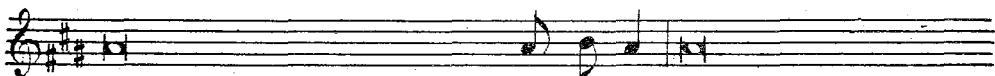
A második lectio után, — amely így kezdődik: „In diebus illis: factum est in vigilia matutina...” — a Kar a következő tractust énekli:

1. Énekeljünk az Úrnak, mert fenségeset művelt: lovát és rajtaülőt a tengerbe vetett: segítőm és oltalmazóm lett üdvösségemre. 2. Ő az én Istenem, hadd dicsőítem, Atyámnak Istene, hadd magasztalom. 3. Olyan az Úr, mint a hősi harcos: Mindenható az ő neve. (Ex. 15, 1—2.)

Tract.
8.

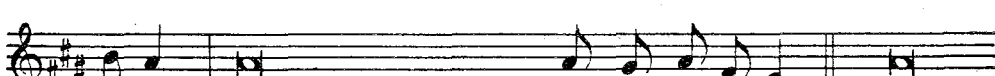
1. Can-té-mus Dómino: glorióse énim honorifi-cá - tus est:

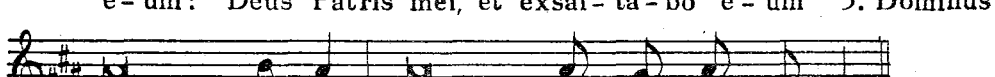
équum et ascensórem projécit in má-re: adjutor et protéctor

fáctus est mi-hi in sa-lú-tem. 2. Hic Déus méus, et honorá-bo

é - um: Déus Pátris méi, et exsal-tá-bo é - um 3. Dóminus

cónterens bél-la: Dóminus nó - men est il - li.

A harmadik lectio után — amely így kezdődik: „In die illa erit germen Dómini...” — a Kar a következő tractust énekli:

1. Szőleje volt szerelmesemnek igen termékeny hegytetőn. 2. Sövénnyel körülvette, a köveket kiszedte belőle, és szépen beültette, közepén tornyot épített. 3. És sajtót vágott ki benne: a seregek Urának szőlője ugyanis Izrael háza. (Is. 5, 1—2.)

Tract.
4.

1. Vi - ne - a fácta est di - lé - cto in córnu, in ló - co ú - be - ri.

2. Et macériam circúmdedit, et circum-fó - dit: et plantávit ví - ne - am

Só - rec, et aedificávit túrrim in mé - di - o é - jus. 3. Et tórcular

fó - dit in é - a: vénea énim Dómini Sábaoth, dó - mus Is - ra - el est.

A negyedik lectio után — amely így kezdődik: „In diebus illis: Scripsit Moyses canticum...” — a Kar a következő tractust éneklí:

1. Halljátok eget, amit szólok: hallja a föld szájam ígét. 2. Esőként csepegjen tanításom, harmatként hulljon szólsóm. 3. Úgy, mint a zápor a pázsitra és mint az esőcsepp a sarjára; hirdetem ugyanis az Úr nevét. 4. Ismerjétek el Istenünk fenségét; mert az Isten tettei tökéletesek és útjai mind helyesek. 5. Hűséges az Isten, hamisság nincs benne, igaz ő és őszinte. (Mózes V. 32, 1—4.)

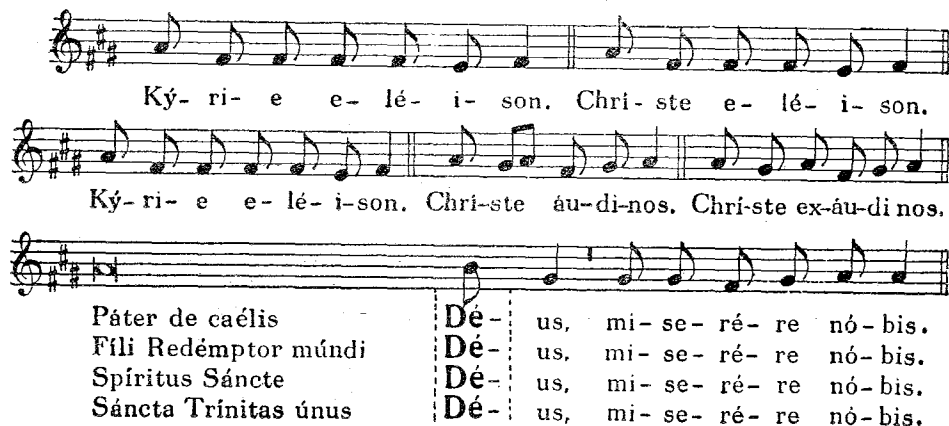
Tract.

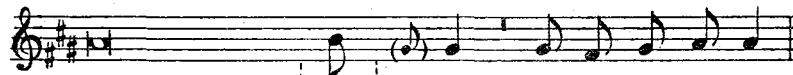
1. At-tén-de caelum et lo-quar: et audiat terra verba ex
ó-re mé-o. 2. Expectetur sicut pluvia eloquium mé--um:
et descendant sicut ros verba mé-a, sicut imber sú-per grámina.
3. Et sicut nix súper foé-num: quia nómen Dómini in-vo-cá-bo.
4. Dáte magnitúdinem Déo nó-stró: Déus, véra ópera é-jus,
et ómnes viae é-jus ju-di-ci-a. 5. Déus fidélis, in quo non est
in-í-qui-tas: jústus et sán-ctus Dó-mi-nus.

D) Mindenszentek litániája. — Első rész

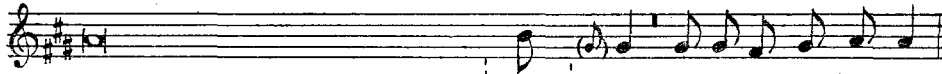
A tractus utáni könyörgés végeztével a pap az oltárnál letérdpel, a Kar éneklí a Mindenszentek litániáját. (Az előénekesek intonálta fohászra az énekkar a hozzácsatlakozó könyörgést feleli, tehát nem ismételjük a litániát, mint ez régen előírás volt.)

Ký-ri-e e-lé-i-son. Chri-ste e-lé-i-son.
Ký-ri-e e-lé-i-son. Chri-ste áu-di-nos. Chri-ste ex-áu-di nos.
Páter de caélis Dé-us, mi-se-ré-re nó-bis.
Fili Redemptor múndi Dé-us, mi-se-ré-re nó-bis.
Spíritus Sáncte Dé-us, mi-se-ré-re nó-bis.
Sáncta Trínitas únus Dé-us, mi-se-ré-re nó-bis.

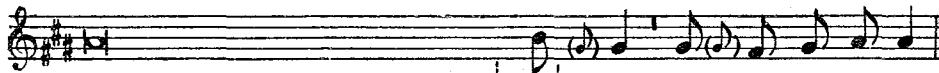
Sáncta Ma-	ri-	a,	ó-ra pro nó-bis.
Sáncta D ^e i	Gé-	ni-trix,	ó-ra...
Sáncta Vírgo	Vir-	gi-num,	ó-ra...
Sáncte	Mi-	cha-el,	ó-ra...
Sáncte	Gá-	bri-el,	ó-ra...
Sáncte	Rá-	pha-el,	ó-ra...

Ómnes sáncti Angeli et Ar-	chán-	ge-li,	o-rá-te pro nó-bis.
Ómnes sáncti beatórum Spirituum	ór-	di-nes,	o-rá-te...
Sáncte Joánnes Ba-	pti-	sta,	ó-ra...
Sáncte	Jó-	seph,	ó-ra...
Ómnes sáncti Patriárchae et Pro-	phé-	tae,	o-rá-te...

Sáncte	Pé-	tre,	ó-ra pro nó-bis.
Sáncte	Páu-	le,	ó-ra...
Sáncte An-	dré-	a,	ó-ra...
Sáncte Jo-	á-	innes,	ó-ra...

Ómnes sáncti Apóstoli, et Evange-	li-	stae,	ó-ra-te pro nó-bis.
Ómnes sáncti Discípuli	Dó-	mi-ni,	ó-ra-te...
Sáncte	Sté-	phane,	ó-ra...
Sáncte Lau-	ren-	ti,	ó-ra...
Sáncte Vin-	cén-	ti,	ó-ra...
Ómnes sáncti	Már-	ty-res,	ó-ra-te...
Sáncte Sil-	vé-	ster,	ó-ra...
Sáncte Gre-	gó-	ri,	ó-ra...
Sáncte Augu-	sti-	ne,	ó-ra...
Ómnes sáncti Pontífices et Confes-	só-	res,	ó-ra-te...
Ómnes sáncti Do-	ctó-	res,	ó-ra-te...
Sáncte An-	tó-	ni,	ó-ra...
Sáncte Bene-	dí-	cte,	ó-ra...
Sáncte Do-	mí-	ni-ce,	ó-ra...
Sáncte Fran-	cí-	sce,	ó-ra...
Ómnes sáncti Sacerdótes, et Le-	ví-	tae,	ó-ra-te...
Ómnes sáncti Mónachi, et Ere-	mí-	tae,	ó-ra-te...
Sáncta María Magda-	lé-	na,	ó-ra...
Sáncta	A-	gnes,	ó-ra...
Sáncta Cae-	cí-	li-a,	ó-ra...
Sáncta	Á-	ga-tha,	ó-ra...
Sáncta Ana-	stá-	si-a,	ó-ra...
Ómnes sánctae Vírgines et	Ví-	du-ae,	ó-ra-te...

E) Keresztvízszentelés

Plébániatemplomokban a litánia eme első része után el kell végezni a keresztvíz-szentelést.

A szenteléshez szükséges szereket a litánia alatt elkészítik a szentélyben. A pap ott marad és a hívők felé fordulva végzi a szertartást; hosszabb imádságokkal és prefációval (tonus ferialisban felelünk) és különféle ceremóniákkal megszenteli a vizet: megérinti, keresztalakban szétválasztja és a világ négy tája felé széthinti, rálehel a vízre, háromszor belemártja a húsvéti gyertyát, a keresztelendők olajából és krizmából, majd mind a kettőből önt belé és összekeveri az olajokat a vízzel.

A szentelés befejeztével a keresztvizet körmenetileg a keresztkúthoz viszik.

Amikor a körmenet megindul, a Kar énekl:

1. Amint kívánkozik a szarvas a forrásvizéhez, úgy kívánkozik lelkem tehozzád, Istenem. 2. Szomjazza lelkem az erős élő Istent: mikor jutok oda, hogy az Isten színe előtt megjelenjem? 3. Éjjel-nappal könnyem a kenyerem, hisz napról napra azt mondják nekem: Hol van a te Istened? (Zs. 41, 2—4.)

1. Si- cut	cérvus desiderat ad fontes a- qua- rum;	ita desiderat ani- ma méa ad te Dé- us.
2. Sitivit ánima méa ad Déum	vi- vum;	quándo véniam, et apparebo an- te fáciem Dé- i mé- i.
3. Fuérunt mihi lácrimae méae pánes die ac	nó- cte,	dum dicitur mihi per síngulos dí- es: Ubi est Dé- us tú- us?

(Amennyiben a Kar ezt még nem tudta volna megtanulni, itt alkalmas népéneket iktathatunk be: Sz. V. U! 83. Mint a szarvas ér vizére.)

Miután a szentelt vizet a keresztkútban elhelyezték, a pap még egy oratiót énekel (felelet: **Et cum spiritu tuo és Amen**), majd a körmenet csendben visszatér a főoltárhoz és következik a

F) Keresztégi fogadalom megújítása

(A nem plébániatemplomokban ez mindjárt a litánia első része után következik; a víz-szentelés ott elmarad.)

A pap fehér palástot ölt, majd a nép felé fordulva rövid intelmet olvas és fölteszi a kereszt-ségnél előírt kérdéseket, amelyekre az egész nép — a Kar vezetésével — ünnepélyesen, hangosan felel:

Pap: Ellenemondtok-e az ördögnek?
 És minden cselekedeteinek?
 És minden pompáinak?
 Hisztek-e a mindenható Atya-Istenben,
 mennynek és földnek teremtőjében?
 Hisztek-e a Jézus Krisztusban, ő egy
 Fiában, a mi Urunkban, ki e világra
 született és kínt-halált szenvedett?
 Hisztek-e a Szentlélekben, katolikus ke-
 resztény anyaszentegyházat, szentek
 egyességét, bűnök bocsánatját, test-
 nek feltámadását és örök életet?

Hívek: **Ellenemondunk.**
Ellenemondunk.
Ellenemondunk.

Hiszünk.

Hiszünk.

Hiszünk.

Erre közösen elmondják a Miatyánkot.

Utána a pap imádkozza:

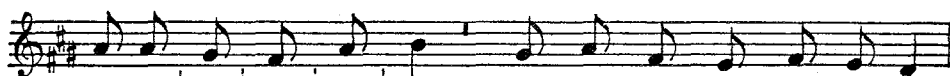
A mindenható Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, aki újjászült minket vízből és Szentlélekből, és aki megadta nekünk a bűnök bocsánatát, ő maga őrizzen meg minket kegyelmével ugyanazon Jézus Krisztusban, a mi Urunkban, az örök életre.

Mindnyájan felelik: **Amen.**

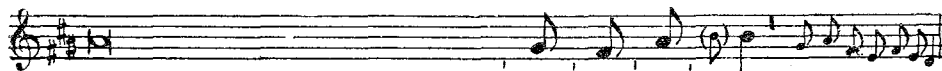
A pap meghinti a hívőket keresztvízzel (vagy szenteltvízzel), és folytatódik a

G) Mindenszentek litániája. — Második rész

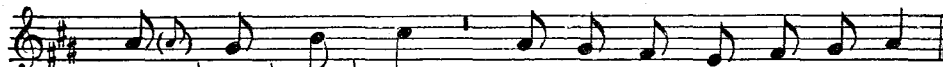
A pap a sekrestyébe megy és fehér miseruhába öltözik, a Kar pedig folytatja és végigénekli a litániát:

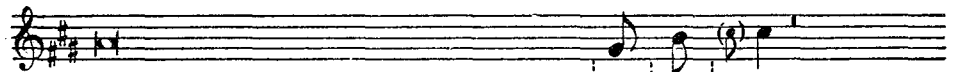
Pro-pí-ti-us é-sto,	pár-ce nó-bis Dó-mi-ne.
Pro-pí-ti-us é-sto,	ex-áu-di nos Dó-mi-ne.
Ab ó-mni má-lo,	lí-be-ra nos Dó-mi-ne.
Ab ó-mni pec-cá-to,	lí-be-ra nos Dó-mi-ne.
A mór-te per-pé-tua,	lí-be-ra nos Dó-mi-ne.

Per mystérium sánctae incarnati-	ó-nis tu-ae, líbera...
Per ad-	vén-tum tú-um, líbera...
Per nativi-	tá-tem tú-am, líbera...
Per baptismum, et sánctum jejú-	ni-um tú-um, líbera...
Per crúcem et passi-	ó-nem tú-am, líbera...
Per mórtem et sepul-	tú-ram tú-am, líbera...
Per sánctam resurrecti-	ó-nem tú-am, líbera...
Per admirábilem ascensi-	ó-nem tú-am, líbera...
Per advéntum Spíritus Sán-	cti Pa-rá-clí-ti, líbera...
In di-	e ju-di-ci-i líbera...

Pec- ca- tó- res, te ro- gá- mus áu- di nos.
Ut nó- bis pár- cas, te ro- gá- mus áu- di nos.

Ut Ecclesiam tuam sanctam regere, et
conservare di- gné- ris, te rogámus.
Ut Dómnium Apostólicum, et ómnes eccle-
siásticos órdenes in sancta religióne
conservare di- gné- ris, te rogámus.
Ut inimicos sanctae Ecclesiae humiliare di- gné- ris, te rogámus.
Ut régibus et principibus christiánis pá-
cem, et véram concórdiam donare di- gné- ris, te rogámus.
Ut nosmetipsos in tuo sancto servitio
confortare, et conservare di- gné- ris, te rogámus.
Ut ómnibus benefactoribus nostris sem-
piterna bona re- tri- bu- as, te rogámus.
Ut fructus terrae dare, et conservare di- gné- ris, te rogámus.
Ut ómnibus fidelibus defunctis réquiem
aeternam donare di- gné- ris, te rogámus.
Ut nos exaudire di- gné- ris, te rogámus.

A- gnus Dé- i, qui tól- lis pec- cá- ta mún- di, pár- ce nó- bis

Dó- mi- ne. A- gnus Dé- i, qui tól- lis pec- cá- ta mún- di, ex- áu-

di nos Dó- mi- ne. A- gnus Dé- i, qui tól- lis pec- cá- ta mún- di,

mi- se- ré- re nó- bis. Chri- ste áu- di nos. Chri- ste ex- áu- di nos.

H) Szentmise

A litánia befejeztével a pap újra az oltárhoz vonul.

Lépcsőima és introitus a mai napon nincs.

A Kar elkezd énekelni a Kyrie-t.

(I. Lux et origo, most persze orgonakíséret nélkül! L. 33. o.)

A Kyrie befejeztével megvárjuk a pap Glória-intonációját.

A Glória intonációjára az orgona megszólal (csengők, harangok is) és rövid ünnepélyes preludium után a Kar folytatja a Glóriát az „Et in terra pax”-tól végig.

Ettől kezdve az orgona megint átveszi rendes szerepét.

Következik az oratio és lectio.

Orémus. Deus, qui hanc sacratissimam noctem glória Domínicae Resurrectionis illustras: consérva in nova famíliæ tuæ progénie adoptiónis spírítum, quem dedisti; ut córpore et mente renováti, puram tibi exhibeant servitútem. Per eúndem Dóminum . . .

Lectio Epístolæ beáti Páuli Apóstoli ad Colóssénses.
(3, 1—4.)

Frátes: Si consurrexístis cum Christo, quæ sursum sunt quaerite, ubi Christus est in dèxtera Dei sedens: quæ sursum sunt sápite, non quæ super terram. Mórtui enim estis, et vita vestra est abscondita cum Christo in Deo. Cum Christus apparúerit, vita vestra, tunc et vos apparébitis cum ipso in glória.

K ö n y ö r ö g j ü n k. Isten, aki e szentséges éji Urunk föltámadásának dicsőségével világossá tetted, tartsd fenn családod új sarjadékában a fiúvá fogadás-lelkét, melyben részesítetted, hogy testben és lélekben megújulván, neked tisztán szolgálhasson. Ugyanazon a mi Urunk . . .

Szentlecke Szent Pál apostolnak a kolosszaiakhoz írt leveléből. (3, 1—4.)

Testvérek: Ha feltámadtatok Krisztussal, keressétek az odafent valót, ahol az Isten jobbján ülő Krisztus vagyon. Az odafent való dolgokat keressétek, ne a földieket. Hiszen meghaltatok és életetek el van rejtve Krisztussal az Istenben. Amikor Krisztus, a ti életetek, megjelenik, akkor ti is megjelentek vele együtt a dicsőségben.

Lectio befejeztével a pap háromszor Alleluját intonál, mindig magasabban.

A Kar mind a háromszor megismétli:

8.

Al-le-lú-ja.

Al-le-lú-ja.

Al-le-lú-ja.

Al-le-lú-ja.

Al-le-lú-ja.

A harmadszori ismétlés után a Kar azonnal énekli a következő versust és tractust :

V. (Zs. 117, 1.) Magasztaljátok az Urat, mert jó, mert irgalma örökkévaló.

1. Dicsérjétek az Urat mind, ti nemzetek, dicsérjétek őt valamennyien népek! 2. Mert bőséges az ő irgalma irántunk: s örökre megmarad az Úr hűsége. (Zs. 116.)

V: Con-fir-témmini Dómino quóniam bó-nus: quóniam in saéculum misericór-di-a é-jus.

1. Laudáte Dóminum ómnes gén-tes: et collaudáte éum ó-ímmes pó-pu-li.

2. Quóniam confir-máta est súper nos misericór-dia é-jus: et véritas Dó-mini mánet in ae-tér-num.

Laudes.

Ant. 6. Al-le-lú-ja, al-le-lú-ja, al-le-lú-ja.

1. Lau-dá - te Dóminum in sanctuári - o é - jus, 1.

2. Laudáte éum própter grándia. ópe - ra é - jus, 2.

3. Laudáte éum clangó - re tú - bae, 3.

4. Laudáte éum týmpano et chó - ro, 4.

5. Laudáte éum cýmbalis sonó - ris, pi - tán - ti - bus, 5.

6. Glóra Pátri, et Fí - li - o, 6.

7. Sicut érat in princípío, et nunc, et sém - per, 7.

Ezután következik az evangélium a szokásos módon.

† **Sequentia sancti Evangelii secundum Matthaem.**
(28, 1—7.)

Vespere autem sabbati, quae lucescit in prima sabbati, venit Maria Magdalene, et altera Maria videre sepulchrum. Et ecce terraemotus factus est magnus. Angelus enim Domini descendit de caelo: et accedens revolvit lapidem, et sedebat super eum: erat autem aspectus ejus sicut fulgur: et vestimentum ejus sicut nix. Prae timore autem ejus exterriti sunt custodes, et facti sunt velut mortui. Respondens autem Angelus, dixit mulieribus: Nolite timere vos: scio enim, quod Jesum, qui crucifixus est, quaeritis: non est hic: surrexit enim, sicut dixit. Venite, et videte locum, ubi positus erat Dominus. Et cito euntes, dicite discipulis ejus, quia surrexit: et ecce praecedit vos in Galilaeam: ibi eum videbitis. Ecce praedixi vobis.

† **A szent evangélium szakasza Szent Máté szerint.**
(28, 1—7.)

Szombat végén pedig, mely a hét első napjára virrad, elméne Mária Magdolna és a másik Mária megnézni a sírt. És ime, nagy földrengés történ; mert az Úr angyala leszállt az égből és odamenvén, elhengerítte a követ és ráült. Tekintete olyan volt, mint a villám és ruhája, mint a hó. Az őrkök pedig tőle való félelmükben megremegének és olyanok lettek, mint a holtak. Megszólalván pedig az angyal, mondá az asszonyoknak: Ti ne féljétek! hiszen tudom, hogy Jézust keresitek, kit megfeszítettek; nincs itt, mert feltámadott, amint megmondotta. Jertek és lássátok a helyet, ahová tették az Urat. És hamar elmenvén, mondjátok meg tanítványainak, hogy feltámadott, és ime, előttetek megyen Galilaeába; ott majd meglátjátok őt. Ime, eleve megmondtam nektek.

Evangélium után a pap intonálja a Dominus vobiscum-ot és az Orémus-t, mire az orgona elkezd preludiumozni és játszhat addig, amíg a pap csendben elvégzi a fölajánlást és a csendes imádságot, a secretát. (Offertorium — éppúgy, mint introitus és communio — a nagyszombati misében nincs.)

A praefatiónál tonus solemnis-ben felelünk

A praefatio befejeztével a Kar énekli a Sanctust, Úrfelmutatás után a Benedictus-t.

Ezután várjuk a pap intonációját a Pater noster-hez és a Pax Domini-hez. Utána az orgona csendben játszik.

Agnus Dei és communio nincs a mai misében.

← A pap áldozása után a Kar azonnal énekli a húsvétvasárnapi laudes-t:

Alleluja, alleluja, alleluja. 150. zsoltár. 1. Dicsérjétek az Urat szentélyében, dicsérjétek égi erősségében. 2. Dicsérjétek őt nagy tetteiért, dicsérjétek nagysága teljességeért. 3. Dicsérjétek harsona-harsogással, dicsérjétek hárfával, citerával. 4. Dicsérjétek dobbal és táncul, dicsérjétek húrokkal s orgonákkal. 5. Dicsérjétek őt zengő cimbalommal, dicsérjétek őt bugó cimbalommal: minden lélek dicsérje az Urat! — Dicsőség... — Alleluja, alleluja, alleluja.

1. laudate eum in augusto firma -	mén - to	é - jus. 2.
2. laudate eum propter summam majestatem -	stá - tem	é - jus. 3.
3. laudate eum psalterio -	o et	cí - tha - ra. 4.
4. laudate eum choro -	dis et	ór - ga - no. 5.
5. omne quod spirat,	láu - det	Dó - mi - num. 6.
6. et Spiritus -	tu - i	Sán - cto, 7.
7. et in saecula saeculorum.	ló - rum.	A - men.

Ismétlendő az „Alleluja” antifóna.

Az Alleluja ismétlése után a Kar és az orgona elhallgat, és a pap intonálja a Benedictus antifónáját „Et valde mane”-t a csillagig, — orgonakiséret nélkül.

A Kar folytatja a csillagtól „una sabbatorum . . .”

Pap: Et vál - de má - ne * *Kar:* ú - na sab - ba - tó - rum,

Ant. 8.

1. Be - ne - dí - ctus Dómi - nus, Dé - us Is - ra - el, 1.
2. Et e - ré - xit cornu sa - lú - tis nó - bis 2.
3. Sí - cut lo - cútus est per os san - ctó - rum 3.
4. Ut li - be - ráret nos ab i - ni - mí - cis nó - stris, 4.
5. Ut fá - ce - ret misericórdiam cum pá - tri - bus nó - stris, 5.
6. Ju - ris ju - rándi, quod jurávit Abra - hae, pá - tri nó - stro, 6.
7. Ut si - ne timóre, e mánu inimicó - rum li - be - rá - ti, 7.
8. In san - cti táte et justí - a có - ram í - pso 8.
9. Et tu, pú - er, prophéta Altís - si - mi vo - cá - be - ris: 9.
10. Ad dán - dam pópulo éjus scién - ti - am sa - lú - tis 10.
11. Per ví - sce - ra misericórdi - ae Dé - i nó - stri, 11.
12. Ut il - lú - minet éos, qui in ténébris et in úm - bra mór - tis sé - dent, 12.
13. Gló - ri - a Pá - tri, et Fí - li - o, 13.
14. Sí - cut é - rat in princípío, et nunc, et sém - per, 14.

És korán reggel a hét első napján kimentek a sírhoz, amikor a nap éppen fölkel. Alleluja.

vé-ni-unt admo - nu-mén-tum, ór - to jam só - le, al - le-lú - ja.

Az antifóna után a Kar azonnal éneklí a „Benedictus”-t.

1. quia visitávit et redémit pó -	pu - lum; sú - um, 2.
2. in dómo Dávid	sér - vi sú - i, 3.
3. qui ólim fuérunt, propheta -	rum su - ó - rum: 4.
4. et e mánu ómniun	qui o - dé - runt nos, 5.
5. et recordarétur fóederis	sú - i sán - cti: 6.
6. datú -	rum se nó - bis, 7.
7. servi -	á - mus il - li, 8.
8. ómnibus di -	é - bus nó - stris. 9.
9. práeíbis énim ánte fáciem Dómini ad parándas	ví - as é - jus, 10.
10. in remissióne peccató -	rum e - ó - rum, 11.
11. qua vistábit nos Ori -	ens ex ál - to, 12.
12. ut dírigat pédes nóstros in	ví - am pá - cis. 13.
13. et Spirí -	tu - i Sán - cto, 14.
14. et in saecula saecu -	ló - rum. A - men.

Ismétlendő az „Et valde mane”, most már a Kar éneklí az intonációt is.

1. Áldott legyen az Úr, Izraelnek Istene, mert rátekintett és megváltást készített az ő népének.
2. És az üdvösség szarvát támasztotta nekünk, Dávidnak, az ő szolgájának házában.
3. Amint szólott vala szentjei szája által, ősidőktől fogva prófétái által.
4. Szabadulást ellenségeinktől, és mindazok kezéből, kik gyűlölnék minket.
5. Hogy irgalmasságot cselekedjék atyáinkkal, és megemlékezzék az ő szövetségéről.
6. Az esküről, melyet esküdött Ábrahám atyánknak, hogy megadja nekünk.
7. Hogy ellenségeink kezéből megszabadítva félelem nélkül szolgáljunk neki.
8. Jámországban és igazságban ő előtte, minden napjainkban.
9. Te meg gyermek! a Magasságbeli prófétájának fogsz hivatni, mert előre mégy az Úr színe előtt, elkészíteni az ő útját.
10. Hogy az üdvösség tudományát add az ő népének, bűneik bocsánatára.
11. A mi Istenünknek mélységes irgalmából, mellyel meglátogatott minket a magasságból felkelő.
12. Hogy világítson azoknak, kik sötétségben és a halál árnyékában ülnek, hogy lábainkat a békesség útjára igazítsa. — Dicsőség . . .

A „Valde mane“ antifóna ismétlése után orgona és Kar elhallgat, a pap éneкли:

☩. Dominus vobiscum.

☩. Et cum spiritu tuo.

Orémus. Spíritum nobis, Dómine, tuae caritátis infúnde: ut, quos sacraméntis paschálibus satiásti, tua fácias pietáte concórdes. Per Dóminum . . . in unitáte ejúsdem . . .

K ö n y ö r ö g j ü n k. Öntsd belénk, Urunk, szereteted lelkét; hogy akiket a húsvéti szentségekkel gazdaggá tettél, azok kegyességéből szívükben is eggyé legyenek. A mi Urunk . . .

☩. Amen.

☩. Dominus vobiscum.

☩. Et cum spiritu tuo.

Ite missa est, alleluja, alleluja.

8.

Dé-o grá-ti-as, al-le-lú- ja, al-le- lú- ja.

Dé-o grá-ti-as, al-le-lú- ja, al-le- lú- ja.

Dé-o grá-ti-as, al-le-lú- ja, al-le- lú- ja.

Dé-o grá-ti-as, al-le-lú- ja, al-le- lú- ja.

Dé-o grá-ti-as, al-le-lú- ja, al-le- lú- ja.

Áldással befejeződik a szentmise, utolsó evangélium elmarad.

FELTÁMADÁS

A nálunk szokásos feltámadási szertartásnak — a nagyheti Ordo Instauratus rendelkezése szerint — szervesen és harmónikusan kell belekapcsolódnia a nagyszombati vigilia menetébe. Erre vonatkozólag egyházi egyéniként különbözők lehetnek az előírások. Az eddigi tapasztalatok alapján — ott, ahol korábban kezdik a vigiliás szertartásokat — legalkalmasabbnak és legcélszerűbbnek látszik a feltámadást a mise utánra hagyni. Hiszen az eddigi magyar gyakorlat szerint is először volt a mise — délelőtt — és utána este a feltámadás. Továbbá: a feltámadási szertartás inkább népi jellegű a hivatalos és szigorúan liturgikus vigiliás szertartással szemben; jobb tehát először a hivatalos és nehezebb részt lebonyolítani, utána pedig a könnyebbet és hangulatosabbat. Végül pedig a feltámadási szertartás tulajdonképpen nem más, mint színes és új-jó diadalmenet a feltámadt Üdvözítő tiszteletére, tehát természeténél fogva is, úgyszintén a Regina caeli és a szent-ségi áldás révén is belejező jellege van. — Ahol azonban később kezdik a vigiliás szertartásokat, ott gyakorlati szempontok talán más megoldást fognak ajánlani.

A) A szentsírnál

A pap csendben — orgonaszó nélkül — a szentsírhoz vonul.

Közben a Kar énekelheti — de nem kötelező — az „Exurge” antifonát.

Ébredj fel, miért alszol, Uram? Ébredj fel, ne tartsd el végképpen! Miért fordítod el arcodat s felejtet el szorongatásunkat? Testünk a földhöz tapadt. Kelj fel, Uram, nyújts segítséget és ments meg minket! (Zs. 43, 23—26.)

(Bár a nagyszombati Glória után az Egyház már megengedi az orgona használatát, a hazai tradíció szerint a legtöbb templomban a feltámadási szertartásnál csak a „Feltámadt Krisztus” népének kíséreténél szóial meg először az orgona. Mégis, ha valahol szokásban volna a kíséret, vagy gyakorlati okok tanácsolnák, a feltámadási szertartás énekeit kísérettel is előadhatjuk.)

Pap: Ex-súr-ge, * *Kar:* quá-re ob-dór-mis Dó-mi-ne?

Ant. 1.

ex-súr-ge. et ne re-pél-las in fi-nem:

quá-re fá-ci-em tú-am a-vér-tis, o-bli-vi-sce-ris

tri-bu-la-ti-ó-nem nó-stram? Ad-haé-sit in

tér- ra vén- ter nó- ster: ex- súr- ge Dó- mi- ne,
 á- d- ju- va nos, et lí- be- ra nos.

Az antifóna végeztével a pap az Oltáriszentséget megtömjíenezi, majd kezébe veszi, a nép felé fordul és intonálja a „Resurrexi“ antifónát.

A Kar azonnal folytatja a csillagtól „et adhuc tecum sum“.

Feltámadtam, és mégis veled vagyok, alleluja. Kezed rajtam nyugszik, alleluja. Tudásod csodólatos, alleluja, alleluja.

Pap: *Kar:*
 Re-sur-ré- xi,* et á- d- huc té- cum sum, al- le- lú- ja.
 Posuisti súper me má- num tú- am, al- le- lú- ja.
 Mirábilis fácta est scién- ti- a tú- a, al- le- lú- ja,
 al- le- lú- ja, al- le- lú- ja.

B) A főoltárnál

Amíg a Kar ezt az antifónát énekli, a pap az Oltáriszentséggel a főoltárhoz vonul. Ott a pap a nép felé fordulva háromszor, egyre magasabb hangon énekli:

Eéesség nektek, én vagyok, alleluja.

A Kar mindannyiszor feleli:

Ne féljete, alleluja.

Miután ezt háromszor elénekelték, a pap elkezd az ősi húsvéti éneket:

Föltámadt Krisztus e napon (Sz. V. U! 87.)

A Kar, ill. a nép folytatja orgonakísérettel; a körmenet megindul.

(Ajánlatos a pap intonáció a előtt orgonán ha'kan megadni a hangot, hogy a nép mindjárt a kel'ő magasságba átvegye az éneket. Gyakorlati szempontból jó mego'dás az, hogy a stró'ák első sorát — a változó szöveget — a kar énekli, a nép pedig mindig a refrénél, az a'le'ujánál lépjen be lendületesen.)

Körmenet alatt a „Feltámadt Krisztus e napon“ versszakait énekelhetjük végig, és más húsvéti énekeket is kezdhetünk (Sz. V. U! 84—92.), sőt esetleg Oltáriszentségről szóló énekeket is. A fontos az, hogy a körmenet alatt az Oltáriszentségben köztünk jelenlevő feltámadt Üdvözítő legyen énekeinkben is a központi és uralkodó gondolat.

C) A körmenet után

A körmenet visszatértével a Kar énekli a „Regina caeli“-t (lásd a Mária-antifónák közt), illetve a „MennyeK Királyné Asszonyá“-t (Sz. V. U! 205. vagy 206.) a megfelelő könyörgéssel, majd a „Tantum ergo“-t és a „Genitori“-t szintén a megfelelő könyörgéssel a szokásos módon.

Az Oltáriszentséggel adott áldással a feltámadási szertartás befejeződik. Az Oltáriszentség eltétele után a helyi szokás szerint húsvéti énekek énekelhetők.

Ha valahol az egyházmegyei előírás (egri és veszprémi rituale), vagy helyi szokásjog a körmenet bevonulására a Te Deumot írja elő (lásd a 310. o.), akkor a Regina coeli a Te Deum után következik.

HÚSVÉT

(Dominica resurrectionis)

Az Úr feltámadásának az ünnepe.

Már az előző esti szertartással kezdődik a húsvéti idő (*tempus paschale*, rövidítve T. P.), amely Szentháromság vasárnapjáig tart.

Ebben az időszakban:

1. A nagymise előtti szenteltvízhintésnél Asperges helyett *Vidi aquam*-ot énekelünk (l. 27. o.).

2. A litániákon és a szenteltvízhintésnél előforduló versiculusokhoz és responsumokhoz egy *Alleluját* csatolunk (l. 27. o.). Ellenben sem a Te Deum utáni versiculusokat (l. 315. o.), sem a bűnbánati jellegű versiculusokat (pl. a kereszttjáró napok egynémely versiculusát) nem énekeljük Allelujával.

3. Az időszaki Mária-antifóna a *Regina caeli* (l. 293. o.), népéneken Sz. U. VI 205. MennyeK királyné asszonya, vagy 206. Mennyországnak királynéja, alleluja. Ezeket az antifónákat mindig állva énekeljük.

4. Az orgona ismét korlátozás nélkül, sőt ünnepélyesen szól az istentiszteletken.

Húsvét vasárnapjától Mennybemenetelig a miséken és a déleesti ájtatosságokon lehetőleg húsvéti énekeket énekeltekünk. (Sz. V. U! 84. — 92.)

A húsvéti nagymise változó részeit itt közöljük.

Introitus

Feltámadtam és ime, veled vagyok, alleluja; felettem tartod kezedet, alleluja; tudásod csodálatos előltem, alleluja, alleluja. (Zs. 138, 18, 5—5.) Uram, te megvizsgáltál és ismeresz engem: tudod, ha leülök és ha felkelek. (Zs. ua. 1, 2.) Dicsőség...

Intr. 4.

Re-sur - ré-xi,* et ad - huc té-cum sum,

al - le - lú - ja: po - su - í - sti

sú - per me má - num tú - am,

al - le - lú - ja: mi - rá - bi - lis

fá - cta est sci - én - ti - a tú - a,

al - le - lú - ja, al - le - lú - ja.

Ps. Dó - mi - ne probásti me, et co - gno - ví - sti me: *

tu co - gnovísti sessiónem méam, et resurrecti - ó - nem mé - am.

Gló - ri - a Pátri, et Fílio, et Spi - rí - tu - i Sán - cto. *

Sic - ut érat in princípío, et nunc, et sém - per,

et in saécula saecu - ló - rum. A - men.

Ismétlendő a „Resurrexi” a Ps.-ig. Vagy :

Resurréxi, et ádhuc técum sum, alle - lú - ja:

posuisti súper me mánum túam, alle - lú - ja:

mirábilis fácta est sciéntia túa, alle - lú - ja, alle - lú - ja.

Graduale és allelujás vers.

Ez az a nap, amelyet az Úr megszabott, üjjongjunk és vigadjunk rajta! Magasztaljátok az Urat, mert jó, mert irgalma örökkévaló. (Zs. 117, 24, 1—6.) Alleluja, alleluja! V. A mi húsvéti bárányunk: Krisztus megöletett. (I. Kor. 5, 7.)

Haec dí - es,* quam fé - cit Dó-mi-nus: exsultémus, et laeté-

Grad. 6.

mur in é - a. V. Confitémini Dómino, quóni - am bó-nus:

quó - niam in saéculum misericór di - a é - jus.

Al-le - lú - ja, al - le-lú - ja V. Pascha nóstrum immolá-tus est Christus.

A graduale befejeztével ennek folytatásaként a Kar éneкли a sequentiát.

A húsvéti Báránynak dicséreteket áldozzanak a keresztények. — A bárány megváltotta a juhokat: az ártatlan Krisztus az Atyával kibékítette a bűnösöket. — Az élet és halál párbajjal összecsapott csodálatosan: az élet vezére, aki meghalt, uralkodik élve. — Mondd nekünk, Mária, mit láttál az úton? — Sírtát az élő Krisztusnak és dicsőségét láttam a feltámasztónak. — Angyali tanúkat, szemfödőt és takarókat. — Feltámadt Krisztus, az én reményem, megelőz titeket Galiléába. — Tudjuk, Krisztus feltámadott a halálból valóban: te, győző király, irgalmazz nekünk.

1. Vi-ctimae paschá-li Iáu-des * immo-lent Chri-sti - á - ni.

Sequ.
1.

2. A-gnus red-é-mit ó-ves: Chri-stus ín-no-cens Pá-tri
3. Mors et ví-ta du-él-lo con-fli-xé-re mi-rán-do:

re-con-ci-li-á-vit pec-ca-tó-res. 4. Dic
dux ví-tae mór-tu-us, ré-gnat ví-vus. 6. An-

nó-bis Ma-rí-a, quid ví-dí-sti in ví-a?
gé-li-cos té-stes, su-dá-ri-um, et vé-stes.

5. Sepúlcrum Chri-sti vi-vén-tis, et gló-ri-am ví-di resurgén-tis:
7. Surré-xit Chri-stus spes mé-a: praecé-det sú-os in Ga-li-laé-am.

8. Scimus Chri-stum sur - re - xis - se, a mór - tu - is vé - re: tu

nó - bis, ví - ctor Rex, mi - se - ré - re. 9. A - men. Al - le - lú - ja.

Offertorium

A föld megrendült és megnyugodott, amikor az Isten ítéletre kelt, alleluja. (Zs. 75, 9.)

Tér - ra*tré - mu - it, et qui - é - vit, dum re - súr - ge - ret

Offert.
8.

in ju - dí - ci - o Dé - us, al - le - lú - ja, al - le - lú - ja.

Communio

A mi húsvéti Bányánk: Krisztus megöletett, alleluja; ülünk tehát ünnepet az egyenes lelkiület és igazság kovásztalanságával, alleluja, alleluja. (I. kor. 5, 7.)

Pá-scha nó - strum* im-mo-lá - tus est Chri-stus, al - le - lú - ja.

Comm.
6.

ítaque epu-lé - mur in ázymis sinceritátis et ve - ri - tá - tis,

al - le - lú ja, al - le - lú - ja, al - le - lú - ja.

Mise végén kettős allelujával felelünk az Ite missa est-re, úgymint nagyszombaton (l. 225. o.). Ugyanígy énekeljük húsvét egész hetében.

„Én vagyok a föltámadás és az élet.”

Dicsőségbe vágyódunk öltözni; alleluja a mi hazai, szülőföldi énekünk, s a halál legyőzőjének diadalszekere mellett pálmaágakkal kezünkben remélünk fölvonulni az örök élet ragyogó verőfényében... Meghajtjuk fejünket s térdünket a dicsőség királya előtt, s lelkünkben kitér az egyellen, páralan dicsének: Alleluja, Föltámadt Krisztus e napon, Alleluja!

(Prohászka)

BÚZASZENDELŐ

(Litaniae majores)

Április 25-én, Szent Márk napján

Történeti háttér. Április 25-én, Szent Márk napján van a búzaszentelő körmenet, de ez az ünneppel semmi összefüggésben nincs. Eredete még a Nagy Szent Gergely előtti időre nyúlik vissza. A pogány rómaiak e napon tartottak kérő körmenetet Robigus, az érés istenének a tiszteletére. Ennek a kiszorítására vezette be az Egyház e napra a könyörgő és bűnbánati jellegű körmenetet. — A római liturgiában e napon mise előtt körmenet van a Mindenszentek litániájával. A magyar nép áhítata és liturgia-szeretete ezt az egyszerű bűnbánati körmenetet még jobban kiépítette és egybekapcsolta a termőföldek megáldásával.

Szertartása

¶ A búzaszenteléssel kapcsolatos szentmisét (Exaudivit) viola színben kell mondani, Glória, Credo nincs, a praefatio ferális tónusban van (l. 72. o.). Nagyon alkalmas népének erre az alkalomra Sz. V. U. 268. Te hozzád kiáltok.

Szentmise után a pap viola palástot ölt, majd újra az oltárhoz vonul. Ekkor az orgona nem szól.

A Kar énekli az „Exaudi nos Domine“ antifónát introitus módra úgy, mint Hamvazószerdán (l. 144. o.).

Az antifóna ismétlése után a pap énekli:

V. Propitius esto peccátis nostris Dómine.

Irgalmazz a mi bűneinknek, Urunk.

R. Própter nómen túum.

A te nevedért.

Orémus. Parce, Dómine, parce pópulo tuo, ut dignis flagellationibus castigatus, in tua semper miseratióne respíret. Per Christum Dóminum nostrum.

Könyörögjünk! Könyörülj, Urunk, könyörülj népeden, hogy megérdemelt büntetéseidtől megjenyítve, mindenkor a te irgalmasságodban élhessen. A mi Urunk Krisztus által. Amen.

R. Amen.

Ezután valamennyien letérdelnek.

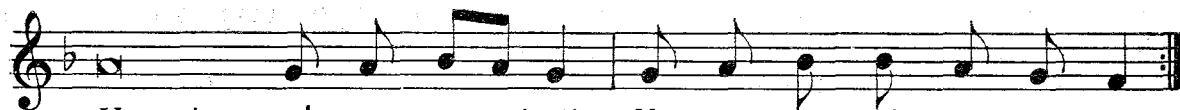
A Kar elkezd énekelni a Mindenszentek litániáját (l. 125. o.), de most a magyar szentek nevét is bele kell szólni!

A „Sancta Maria, ora pro nobis“ (Szentséges Szűz Mária) versnél felállnak, és megindul a körmenet tovább folytatva a litánia éneklését.

Ha a körmenet tovább tartana, mint a litánia, akkor ezt vagy előlről ismételjük, vagy bűnbánati énekeket (Sz. V. U! 52. Hallgasd meg) énekelhetünk, esetleg szentolvasót imádkozhatunk.

A kijelölt szántóföldre érve, az „Ut animas nostras, fratrum, propinquorum et benefactorum nostrorum ab aeterna damnatióne erípias, te rogámus audi nos“ („Hogy a magunk, felebarátaink, atyáinkiai, és a velünk jótévők lelkét az örök kárhozattól megmenteni méltóztassál, kérünk téged, hallgass meg minket“) könyörgés után a pap állva és áldást adva háromszor énekli: „Ut fructus terrae dare et conservare dignéris, te rogámus audi nos“ („Hogy a földnek gyümölcsét megadni és megtartani méltóztassál, kérünk téged, hallgass meg minket“).

Amennyiben magyarul énekelnök a litániát, közöljük a régi hagyományos dallamot:

1. Uram ir - gal - mazz ne - künk! U - ram ir - gal - mazz ne - künk!
 2. Krisztus ke - gyel - mezz ne - künk! Krisz - tus ke - gyel - mezz ne - künk!
 3. Uram ir - gal - mazz ne - künk! U - ram ir - gal - mazz ne - künk!
 4. Krisztus hall - gass min - ket! Krisz - tus hall - gass min - ket!
 5. Krisztus hall - gass meg min - ket! Krisz - tus hall - gass meg min - ket!

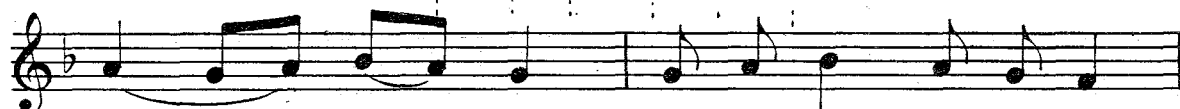
6. Mennyei A - tya Is - ten, ir - gal - mazz ne - künk!
 7. Megváltó Fi - ú Is - ten, „
 8. Szentlé - lek Úr - is - ten, „
 9. Szenthárom - ság egy Is - ten, „

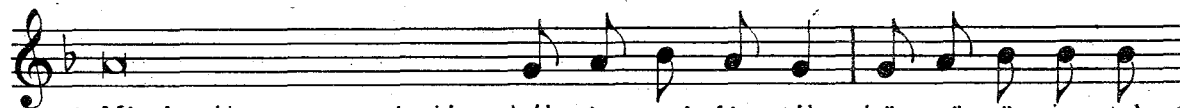
10. Szentsé - ges Szűz Má - ri - a, kö - nyö - rögj é - ret - tünk!
 11. Is - ten - nek Szent Any - ja, „
 12. Szű - zek - nek Szent Szű - ze, „
 13. Szent Mi - hály fő - an - gyal, „
 14. Szent Gá - bor fő - an - gyal, „
 15. Szent Rá - fá - el fő - an - gyal, „

16. Mindnyájan szent an - gyalok és fő - an - gya - lok, könyörög - je - tek é - rettünk!
 17. Mindnyájan dicsőült szen - tek lel - ke - i, „
 18. Keresz - te - lő Szent Já - nos, könyörögj „

19. Szent Jó - zsef, kö - nyö - rögj é - ret - tünk!

20. Mindnyájan szent pátriár - kák és pró - fé - ták, kö - nyö - rög - je - tek...*

21. Szent	Pé - ter	a - pos - tol,	kö - nyö - rögj é - ret - tünk!
22. Szent	— Pál	a - pos - tol,	„
23. Szent	And - rás	a - pos - tol,	„
24. Szent	Ja - kab	a - pos - tol,	„
25. Szent	Já - nos	a - pos - tol,	„
26. Szent	Ta - más	a - pos - tol,	„
27. Szent	Ja - kab	a - pos - tol,	„
28. Szent	Fü - löp	a - pos - tol,	„
29. Szent Ber -	ta - lan	a - pos - tol,	„
30. Szent	Má - té	a - pos - tol,	„
31. Szent	Si - mon	a - pos - tol,	„
32. Szent	Tá - dé	a - pos - tol,	„
33. Szent	Má - tyás	a - pos - tol,	„
34. Szent Bar -	na - bás	a - pos - tol,	„
35. Szent Lukács	e - van - gé - lis - ta,	„	„
36. Szent Márk	e - van gé - lis - ta,	„	„
37. Mindnyájan szent apostolok és	e - van - gé - lis - ták,	kö - nyö - rög - je - tek...	
38. Mindnyájan Krisztusnak szent	ta - nít - vá - nya - i,	„	„
39. Mindnyájan	ap - ró szen - tek,	„	„
40. Szent	Ist - ván	vér - ta - nu,	könyö - rögj...
41. Szent	Lő - rinc	vér - ta - nu,	„
42. Szent	Vin - ce	vér - ta - nu,	„
43. Szent Fábián és Se -	bes - tyén	vér - ta - nuk,	könyö - rögjetek ...
44. Szent János	és Pál	vér - ta - nuk,	„ „
45. Szent Kozma és	Dem - jén	vér - ta - nuk,	„ „
46. Szent Gyárfás és	Pro - táz	vér - ta - nuk,	„ „
47. Mindnyá	jan szent	vér - ta - nuk,	„ „
48. Szent Szil -	vesz - ter	pá - pa,	könyö - rögj...
49. Szent	Ger - gely	pá - pa,	„
50. Szent	Amb - rus	püs - pök,	„
51. Szent Á -	gos - ton	püs - pök,	„
52. Szent Je -	ro - mos	hit - tu - dós,	„
53. Szent	Már - ton	püs - pök,	„
54. Szent	Mik - lós	püs - pök,	„
55. Szent A -	dal - bert	püs - pök,	„
56. Szent	Ist - ván	ki - rály,	„
57. Szent	Lász - ló	ki - rály,	„
58. Szent	Im - re	her - ceg,	„

59. Mindnyájan szent püspö - kök és hit - val - lók, kö - nyö - rög - je - tek...
 60. Mindnyá - jan szent ta - ní - tók, „ „

61. Szent An - tal a - pát - úr, kö - nyö - rögj é - ret - tünk!
 62. Szent Be - ne - dek a - pát - úr, „ „
 63. Szent Ber - nát a - pát - úr, „ „
 64. Szent Do - mon - kos hit - val - ló, „ „
 65. Szent Fe - renc hit - val - ló, „ „

66. Mindnyájan szent pa - pok és le - vi - ták, könyö-rögje-tek...
 67. Mindnyájan szent szerzete - sek és re - me - ték, „ „

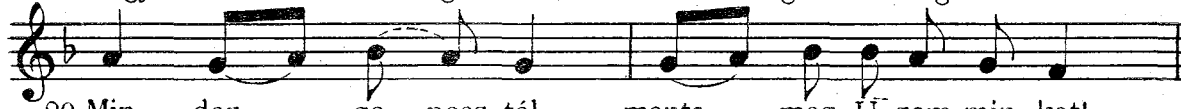
68. Szent Má - ri - a Mag - dol - na, könyö-rögj...
 69. Szent Á - go - ta vér - ta - nu, „ „
 70. Szent Lu - ci - a vér - ta - nu, „ „
 71. Szent Ág - nes vér - ta - nu, „ „
 72. Szent Ceci - li - a vér - ta - nu, „ „
 73. Szent Ka - ta - lin vér - ta - nu, „ „
 74. Szent Anasztá - zi - a vér - ta - nu, „ „
 75. Magyarorszá - gi szent: Ér - zse - bet, „ „
 76. Mindnyájan szent szü - zek és öz - ve - gyek, könyörögjetekek...

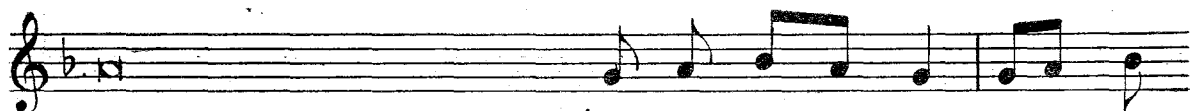
77. Istennek min - den szen - te - i, e - se - dez - ze - tek é - ret - tünk!

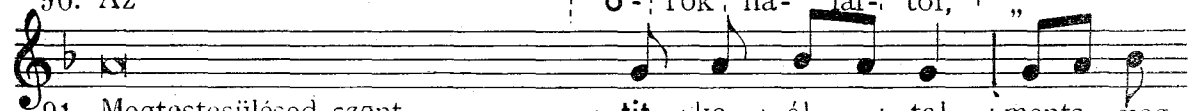
78. Légy ir - gal - mas! Ke - gyel - mezz ne - künk!
 79. Légy ir - gal - mas! Hall - gass meg min - ket!

80. Min - den go - nosz - tól, ments meg Ű - ram min - ket!
 81. Min - den bűn - től,

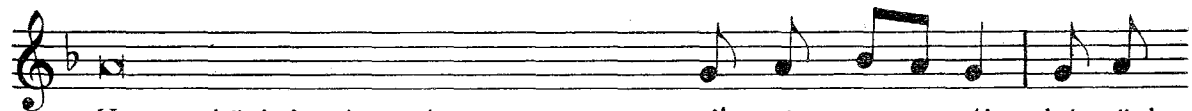
82. A te	ha - ra - god - tól, ments meg...
83. Hirtelen és készü -	let - len ha - lál - tól, „
84. Az ördög	cse - le - i - től, „
85. Haragtól, gyűlölségtől és minden gonosz	a - ka - rat - tól, „
86. A tisztá -	ta - lan lé - lek - től, „
87. Mennykötől és égi -	há - bo - rú - tól, „
88. A földrengés	os - to - rá - tól, „
89. Döghaláltól, éhségtől és égi -	há - bo - rú - tól, „
90. Az	ö - rök ha - lál - tól, „

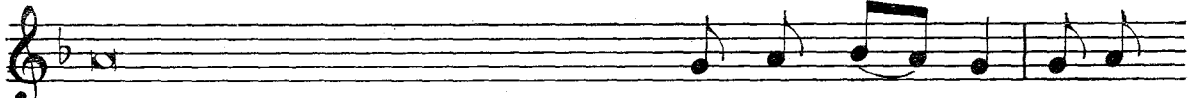
91. Megtestesülésed szent	tif - ka ál - tal, ments meg...
92. Eljöve -	te - led ál - tal, „
93. Szüle -	té - sed ál - tal, „
94. Keresztséged és böjtö -	lé - sed ál - tal, „
95. Kereszted és kínszenve -	dé - sed ál - tal, „
96. Haláloed és teme -	té - sed ál - tal, „
97. Szentséges föltáma -	dá - sod ál - tal, „
98. Csodálatos mennybemene -	te - led ál - tal, „
99. A vigasztaló Szentlélek eljöve -	te - le ál - tal, „
100. Az i -	té - let nap - ján, „

101. Mi bü - nő - sők, ké - rünk téged hallgass meg min - ket!

102. Hogy nekünk irgalmazni	mél - tóz - tas - sál, ké - rünk...
103. Hogy nekünk megbocsátani	mél - tóz - tas - sál, „
104. Hogy minket igaz bűnbánatra vezérelni	mél - tóz - tas - sál, „
105. Hogy Anyaszentegyházadat kormányoz -
ni és megerősíteni	mél - tóz - tas - sál, „
106. Hogy a római pápát és az egész papi
rendet a szent vallásban megtartani	mél - tóz - tas - sál, „
107. Hogy az Anyaszentegyház ellenségeit
megalázni	mél - tóz - tas - sál, „
108. Hogy a keresztény királyoknak és fejedel -
meknek békességet és igaz egyet -
értést adni	mél - tóz - tas - sál, „
109. Hogy az egész kereszténységnek békes -
séget és egyetértést adni	mél - tóz - tas - sál, „

110. Hogy az összes tévelygőket az Egyház
egységébe visszahívni, és a hitet-
leneket az evangélium világossá-
gához elvezetni mél- tóz- tas - sál, ké-rünk...
111. Hogy minket szent szolgálatodban meg-
erősíteni és megtartani mél- tóz- tas - sál, „
112. Hogy elménket mennyei kívánságokra
fölindítani mél- tóz- tas - sál, „
-
113. Hogy minden velünk jötevőnek örökké-
való javakat adni mél- tóz- tas - sál, „
114. Hogy magunk, felebarátaink, atyánkfiaink,
és a velünk jötevők lelkét az örök
kárhozattól megmenteni mél- tóz- tas - sál, „
115. Hogy a földnek bő gyümölcsét megadni
és megtartani mél- tóz- tas - sál, „
-
116. Hogy a megholt híveknek örök nyugodal-
mat engedni mél- tóz- tas - sál, „
117. Hogy minket meghallgatni mél- tóz- tas - sál, „

118. Is - ten-nek Fi - a, ké - rünk téged hallgass meg min - ket.

119. Isten Báránya, aki
elveszed a vi - lág bü - ne - it, ke - gyel- mezz ne - künk!
120. Isten Báránya, aki
elveszed a vi - lág bü - ne - it, hall- gass meg min- ket!
121. Isten Báránya, aki
elveszed a vi - lág bü - ne - it, ir - gal- mazz ne - künk!

122. Krisztus hall - gass min - ket! Krisz - tus hall - gass min - ket!
123. Krisztus hall - gass meg min - ket! Krisz - tus hallgass meg min - ket!
124. Uram ir - gal- mazz ne - künk! U - ram irgal- mazz ne - künk!
-
125. Krisztus ke - gyel- mezz ne - künk! Krisz - tus kegyel- mezz ne - künk!
126. Uram ir - gal- mazz ne - künk! U - ram irgal- mazz ne - künk!

A litánia befejeztével a pap énekl:

Pater noster (és csendben folytatja, ill. magyarul is megkezdi, hogy a nép folytathassa), majd

Ÿ. Et ne nos inducas in tentationem.

Ŕ. Sed libera nos a malo.

Ÿ. Dómine exáudi orationem méam.

Ŕ. Et elámor meus ad te véniat.

Ÿ. Dóminus vobiscum.

Ŕ. Et cum spíritu tuo.

És ne vigy minket a kísértésbe.

De szabadíts meg a gonosztól.

Uram, hallgasd meg könyörgésemet.

És kiáltásom jusson eléd.

Az Úr legyen veletek.

És a te lelkeddel.

Orémus. Pietátem tuam, quaesumus omnipotens Deus, ut has primitias creatúrae tuae, quas aeris et plúviae temperaménto nutrírre dignátus es, bene † dictionis tuae imbre perfúndas; et fructus terrae usque ad maturitátem perdúcas. Tribuas quoque pópulo tuo, de tuis múneribus tibi semper grátias ágere, ut a fertilitáte terrae, esuriéntium ánimas bonis affluéntibus répleas, et egénus, et pauper laudent nomen glóriae. Per Christum Dóminum nostrum.

Ŕ. Amen

K ö n y ö r ö g j ü n k! Kegyes jószágodat, kérjük, mindenható Isten, hogy eme zsenge termést, amelyet eddig levegőddel és esőddel bölcsen tápláltál, áldásod † esőjében is megfürösztelni méltóztassál és a föld gyümölcsét megérlelni kegyeskedjél. Add meg továbbá népednek, hogy jótéteményeidért mindig hálat adhasson neked, és elégítsd ki az éhezőket a föld bőséges termése által, hogy a szegények és szűkölködők is magasztalhassák dicső nevedet. A mi Urunk Krisztus által. Amen.

Ezután a pap 4 evangéliumot énekel a 4 világtáj felé. (Az evangéliumok előtt a szokásos feleletek: **Et cum spiritu tuo; Gloria tibi Dómine.**) Mindegyik evangélium után következik egy responsorium és egy oratio. A responsorium röviden ismétli az evangélium tartalmát és kiemeli annak fő mozzanatát.

Az első evangélium után a Kar a következő responsoriumot énekl:

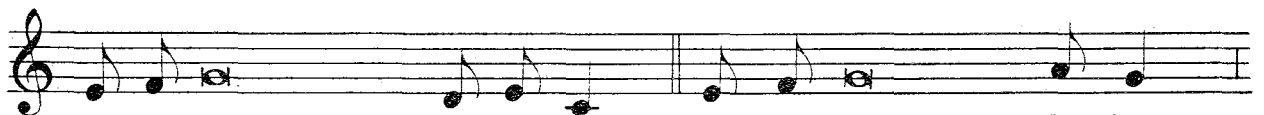
És az Ige testlé lön és miköztiünk lakozék. Ŕ. És láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya Egyszülöttének dicsőségét, telve malasztal és igazsággal. — Ÿ. Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt és Isten volt az Ige. Ŕ. És láttuk... igazsággal. Ÿ. Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek. (Ismétlik:) Telve malasztal és igazsággal.

VÉR-bum cá-ro fá-ctum est, et habitávit in nó-bis.

Ŕ. Et ví-di-mus gló-ri-am é-jus, gló-ri-am quási Uni-gé-ni-ti a Pá-tre,*

plénum grátiae et ve-ri-tá-tis. Ÿ. In prin-cípio érat VÉR-bum,

et VÉR-bum é-rat á-pud Dé-um, et Dé-us é-rat VÉR-bum.

Ŕ. Et ví-di-mus gló-ri-am é-jus, gló-ri-am quási Uni-gé-ni-ti a Pá-tre,*

plé-num grátiae et ve-ri-tá-tis. V. Gló-ri-a Pá-tri, et Fí-li-o,
et Spi-rí-tu-i Sán-cto.* R. Plé-num grátiae et ve-ri-tá-tis.

Ezután a pap a következő imádságot mondja:

Orémus. Béne † dic Dómine hanc creatúram ségetum, ut sit remédium salutáre humano géneri: et praesta per intercessiónem nóminis tui gloriósi, ut quicumque ex ea sumpserint, sanitátem mentis et córporis, animaeque tutélam percipiant. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen

K ö n y ö r ö g g j ü n k! Áldd meg † Urunk, ezt a gabonavetést, hogy az emberiségnek javára váljék; és add meg a te dicsőséges neved közbenjárása által, hogy mindazok, akik ezt majd magukhoz veszik, benne testük számára egészséges táplálékot, lelkük számára erősítést találjanak.

Amen.

A második evangélium után a Kar a következő responsoriumot énekli:

Menjeteek el az egész világra és hirdessétek az evangéliumot, mondván: Alleluja! Aki hiszen és megkeresztelkedik, üdvöziül. Alleluja, alleluja, alleluja! — V. Az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében. Aki hiszen... Alleluja! V. Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek. (És ismétlik:) Alleluja... alleluja!

Resp. 6. Ite in univérsum órbe, et praedicáte di-cén-tes, al-le-lú-ja.

R. Qui credíderit, et baptizá-tus fú-e-rit, sál-vus é-rit.*

Al-le-lú-ja, al-le-lú-ja, al-le-lú-ja.

R. In nó-mi-ne Pá-tris, et Fí-li-i, et Spí-ri-tus Sán-cti.

R. Qui credíderit, et baptizá-tus fú-e-rit, sál-vus é-rit*

Al-le-lú-ja, al-le-lú-ja, al-le-lú-ja.

V. Gló - ri - a Pá - tri, et Fi - li - o, et Spi - rí - tu - i Sán - cto.
Al - le - lú - ja, al - le - lú - ja, al - le - lú - ja.

Ezután a pap a következő imádságot mondja:

Órémus. Omnipotens, sempitérne Deus, árbitrator throni, qui molem terrae ex nihilo pendentem gubernas, et ad usum humáni generis, corporisque sustentationem, agros operibus excólere iussisti: misericórdiam tuam súpplices exorámus, ut quidquid in hos agros salúbriter seminátum atque plantátum est, aspéctu tuae cleméntiae prospicias, et aeris temperiem misericórditer moderári dignéris; ut resécato, atque absórpto ómnium tribulórum, spinárumque squalóre, efficiátur foecúndum, et ad maturitátem perfectam tríbuas pervenire: ut nos fámulí tui, licet indigni, úberem tuórum donórum fructum cum gratiárum actióne percipiéntes, débitis atque acceptábiles sancto nómini tuo laudes referre mereámur. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

K ö n y ö r ö g j ü n k! Mindenható, örök Isten, világ Ura, ki a földet semmiből teremtetted, kormányozd azt és megparancsoltad, hogy a szántóföldeket a test táplálására az emberi nem kemény munkával művelje: irgalmassághoz esedezve könyörgünk, hogy ami termést e földekbe vetettünk, vagy ültettünk, arra kegyesen tekintsz le, és az időjárást kegyesen kormányozni méltóztassál: az ártalmas tövist és bojtortjánt elnyomva, tedd őket termékenyekké és juttasd teljes megéréshez, hogy mi méltatlan szolgálóid bőséges ajándékodért, gazdag termésért adhasunk hálát, és méltóan dicsőíthessük szent nevedet. A mi Urunk Krisztus által. Amen.

A harmadik evangélium után a Kar a következő responsoriumot énekli:

Boldog vagy Szent Szűz Mária, és minden dicsőretre a legméltóbb: Mert belőled kelt fel az igazság napja, Krisztus, a mi Istenünk. — Imádkozz a népért, járj közbe a klerusért, esedezzél a jámbor női nemért; érezze mindenki a te segítő kezedet, aki csak ünnepli a te szent emlékedet. (És ismétlik:) Mert belőled... V. Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek. (És ismétlik:) Krisztus...

Resp. 5.

Fé - lix námque es sá - cra Vírgo Ma - rí - a, et ómni láude di - gní - si - ma.
R. Quí - a ex te ór - tus est sol ju - stí - ti - ae* Chrí - stus Dé - us
nó - ster. V. O - ra pro pó - pu - lo, in - tér - ve - ni pro clé - ro,
in - ter - céde pro devóto fe - mí - ne - o sé - xu:

sén - ti - ant ómnes túum ju - vá - men, quicumque celebrant
 túam sánctam commemora - ti - ó - nem. R. Quí - a ex te ór - tus est
 sol ju - stí - ti - ae * Chrí - stus Dé - us nó - ster. V. Gló - ri - a Pá - tri,
 et Fí - li - o, et Spi - rí - tu - i Sán - cto. * R. Christus Dé - us nó - ster.

Ezután a pap a következő imádságot mondja:

Orémus. Te Dómine pétimus et rogámus, ut hos fructus séminum, tuis óculis serénis hilaríque vultu aspícere dignéris. Sicut enim testátus es per fámulum tuum Móysen filiis Israel, ut egréssi e terra Aegypti in terram, quam eis datúrus eras, primítias frúctuum suórum offerent Sacerdótibus benedicédas; sic nos orámus auxiliúm misericórdiae tuae super has ségetes, ut non grando eas succídat, non turbo subvértat, non vis tempestátis detrúncet, non aeris serénitas exaestuét, et inundátio pluviárum non extérminet; sed incolúmes conservádo, pro usu animárum et corpórum hóminum, ad pleníssimam maturitátem perdúcere dignéris. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

K ö n y ö r ö g j ü n k! Kérve kérünk téged, Urunk, hogy e vetésekre derűs szemmel és vidám arccal méltóztassál letekinteni. Mert valamint Mózes, a te szolgád által megparancsoltad a zsidó népnek, hogy Egyiptomból az Igéret-földjére jutva, ott az első zsenge termést a papokkal áldassák meg: ugyanígy mi is kérjük irgalmasságod segítségét e vetésekre, hogy jég el ne verje, vihar meg ne tépje, szél össze ne törje, szárazság ki ne égesse, árvíz el ne pusztítsa; hanem őrizd meg épségben, és az emberek testének és lelkének javára teljesen megértelni méltóztassál. A mi Urunk Krisztus által. Amen.

A negyedik evangélium után a Kar a következő responsoriumot éneklí:

Az asszonytól születettek között nem támadt nagyobb Keresztelő Jánosnál. R. Ki az Úr útját készítette elő a pusztában. V. Vala egy ember Istentől küldetve, kinek János vala a neve. (Isméllik:) Ki az Úr... — V. Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek. (Isméllik:) Ki az Úr...

Resp.
 5. In - ter ná - tos mu - lí - e - rum non surréxit májor Joán - ne Ba - ptí - sta.
 R. Qui ví - am Dó - mi - ni prae - pa - rá - vit in e - ré - mo.
 V. Fú - it hómo míssus a Dé - o, cūi nómen é - rat Jo - án - nes.

R. Qui ví-am Dó - mi - ni prae - pa - rá - vit in e - ré - mo.

V. Gló - ri - a Pá - tri, et Fí - li - o, et Spi - rí - tu - i Sán - cto.

R. Qui ví-am Dó - mi - ni prae - pa - rá - vit in e - ré - mo.

Ezután a pap a következő imádságot mondja:

Orémus. Dómine sancte, Pater omnipotens, aetérne Deus, quaesumus, emitte sanctos Angelos tuos, ut defendant ségetes nostras a vérmibus, ab ávibus, et locústis: ut magnificétur nómen tuum Deus in omni loco. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

K ö n y ö r ö g j ü n k! Szentséges Urunk, mindenható Atyánk, örök Isten, kérünk, küldd szent angyalaidat, hogy e vetéseket védelmezzék meg a férgektől, kártékony madaraktól, sáskáktól; hogy mindenütt dicsőítsék szent nevedet. A mi Urunk Krisztus által. Amen.

Ahol szőlőültetvények is vannak, ott még e két oratio következik:

Orémus. Deus, qui spirituális vinéae tuae toto terrárum orbe pálmities extendisti: móntium nostrórum cultúram ad boni óperis fructum próvehe; his quoque véneis bene † dictiónis tuae rórem infunde, et a cunctis prótege infestationibus, augéque fructuum eárum largítátem. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

K ö n y ö r ö g j ü n k! Isten, ki lelki szőlőskertednek venyigéit az egész világon elterjesztetted, szőlőhegyeink ültetvényeit tedd gyümölcsözővé; áraszd e szőlőültetvényekre áldásod † harmatát, védelmezd meg minden csapás ellen és adj bőséges termést. A mi Urunk Krisztus által. Amen.

Orémus. Dómine sancte, Pater omnipotens, aetérne Deus, qui caelum et terram, máre et ómnia creásti; te súpplices exorámus, ut fructum hunc terrénium bene † dicere, et sanc † tificáre, et multiplicáre dignéris: Répleas nostra cellária, sive habitácula, plenitúdine fruménti et vini; ut laetántes in eis, referámus tibi laudes et grátias. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

K ö n y ö r ö g j ü n k! Szent Urunk, mindenható Atyánk, örök Isten, ki az eget, a földet, a tengereket és mindent alkottál, esdve kérünk téged, hogy ezt az ültetvényt megáldani †, megszentelni † és gyarapítani méltóztassál: töltsd meg csüreinket és pincéinket bőséges gabona- és szőlőterméssel, hogy örvendező szívtel magasztalhassunk és adhassunk neked hálat. A mi Urunk Krisztus által. Amen.

Et benedictio Dei omnipotentis, Pa † tris, et Fi † lii, et Spiritus † Sancti, descéndat super hanc creaturam ségetum, et máneat semper.

R. Amen.

És a mindenható Istennek, az Atyának † és Fiúnak † és Szentléleknek † az áldása szálljon le erre a vetésre és maradjon rajta mindenkor. Amen.

Befejezésül a pap éneкли:

V. Benedicámus Dómino. Alleluja, alleluja, alleluja!

A Kar feleli:

Dé-o grá-ti-as, al-le-lú - ja, al-le-lú - ja, al-le - lú - ja.

Visszafelé Mária-énekeket lehet énekelni. Sok helyütt a Könyörülj Istenem-et (Sz. V. U! 53.) énekelik, de nagyon idevágó a Sz. V. U! 217. számú énekének 4., 8. strófája (Tartsd meg, Uram . . . stb.) is. A templomhoz közeledve elkezdjük énekelni a *Te Deum*-ot (Sz. V. U! 276.), ennek hangjainál vonulunk be a templomba, ahol a hozzávaló könyörgéssel, majd a *Regina caeli*-vel és annak könyörgésével végződik a szertartás.

Amennyiben kedvezőtlen időjárás, vagy más körülmény miatt nem lehetne a földekre kivonulni, úgy a búzaszentelő szertartást a templomban tartjuk meg az odahozott és a gabona-földeket jelképező maroknyi zöld gabona felett.

* * *

Az esztergomi főegyházmegye számára a Praeorator ebben az esetben úgy rendelkezik, hogy „az egész szertartás elmarad; mise után a templomban elmondják a Mindenszentek litániáját a hozzátartozó könyörgésekkel együtt“.

KERESZTJÁRÓNAPOK

(Dies rogationum vagy Litaniae minores)

Mennybemenetel előtti hétfőn, kedden és szerdán

Történelmi háttér. Az V. század végén Vienne-ben (Franciaország) sok csapás érte a várost, s ekkor Mamertus püspök vezetése alatt bűnbánó és könyörgő körmeneteket tartottak. Innen terjedt el később ez a szokás az egész Egyházban. A római liturgia szerint csak litánia van a mise előtt, ugyanúgy mint búzaszentelőkor. A magyar nép áhítata azonban ezt a bűnbánó körmenetet is kibővítette: a szomszédos templomokba, kápolnába, vagy egy távolabbi kereszthez vonultak — innen a magyar elnevezés is —, és ott különböző egyetemes szándékokra imádkoztak.

Szertartása

A szentmise és a körmenet ugyanúgy megy, mint búzaszentelőkor (l. 236. o.).

A körmenet mind a három nap más-más kápolnához, kereszthez vagy szoborhoz vonul. Ott a Mindenszentek litániájának befejeztével (és az esetleges szentbeszéd vagy kismise után) következnek a könyörgések: antifóna, versiculus a responsummal és oratio.

I. A szentről, akinek templomához, kápolnához, vagy szobrához ment a körmenet.

Az antifónát a hozzátartozó versussal és responsummal az illető szentnek vesperásából kell venni. Ha a dallam nem áll rendelkezésre, a szöveg zsoltármódra éneklendő vagy recitálendő. — Oratio az illető szentről. (Az antifóna szövegét a plébános bocsájtja a Kar rendelkezésére.)

Ha a körmenet kereszthez vonult, akkor itt a negyedik antifóna és oratio (a szent keresztről szóló) lesz az első, a IV. helyen pedig mindez elmarad.

Ha a következőkben valamelyik antifóna, amelyik elsőnek vétetett, még egyszer előfordulna, az a maga helyén szintén elmarad.

II. A feltámadásról

Az Úr feltámadott a sírból, ki értiünk a kereszten függött, alleluja!

V. Surréxit Dóminus vere, alleluja!

R. Et apparuit Simóni, alleluja!

Orémus. Deus, qui solemnitate paschali, mundo remédia contulisti; pópulum tuum, quaesumus, caelesti dono proséquere; ut et perfectam libertatem consequi mereatur, et ad vitam proficiat sempiternam.

Feltámadott az Úr valóban, alleluja!

És megjelent Simonnak, alleluja!

K ö n y ö r ö g j ü n k ! Isten, ki húsvét ünnepén a világnak az üdvösség eszközét nyújtottad, add meg, kérünk, továbbra is népednek mennyei kegyelmedet, hogy méltó legyen mind a tökéletes szabadság elnyerésére, mind az örök élet útján való előhaladásra.

III. A keresztjáró napokról

Kérjétek, és adni fognak nektek, hogy örömetek teljes legyen; mert maga az Atya szeret titeket, minthogy ti is szerettétek engem és hittetek, alleluja!

Ant.
8.

Pé-ti-te,* et ac-ci-pi-é-tis, ut gáu-di-um
vé-strum sit plé-num: í-pse é-nim Pá-ter á-mat vós,
quí-a vos me a-má-stis, et cre-di-dí-stis, al-le-lú-ja.

Ÿ. Mane nobiscum Dómine, allelúja.

℞. Quóniam advesperáscit, allelúja.

Orémus. Praesta, quaesumus, omnipotens Deus: ut, qui in afflictióné nostra de tua pietáte confidimus; contra advérsa ómnia, tua semper protectióné muniámur.

Maradj velünk, Uram! Alleluja!

Mert esteledik, alleluja!

K ö n y ö r ö g j ü n k ! Kériünk, engedd, mindenható Isten: hogy akik sanyargatásunk idején kegyességben bízunk, oltalmaddal minden veszedelem ellen biztosítva legyünk.

IV. A szent keresztről

A szent keresztet magára vette, ki a poklot megrontotta; hatalomba öltözött és feltámadott harmadnapra, alleluja.

Ant.
2.

Crú-cem sán-ctam súb-i-it,* qui in-fér-num con-
fré-git: ac-cín-ctus est po-tén-ti-a, sur-ré-xit
dí-e-tér-ti-a, al-le-lú-ja.

Ÿ. Dicite in nationibus, allelúja.

℞. Quia Dóminus regnávít a ligno, alleluja.

Orémus. Deus, qui pro nobis Filium tuum Crucis patibulum subire voluisti, ut inimici a nobis expélleres potestátem: concéde nobis, fámulis tuis; ut resur-rectiónis grátiam consequámur.

Hirdessétek a nemzetek közt, alleluja!

Hogy az Úr uralkodik a keresztfáról, alleluja!

K ö n y ö r ö g j ü n k ! Isten, ki azt akartad, hogy Fiaid magára vegye érettünk a Kereszt bitófáját, hogy elűzd tőlünk az ellenség hatalmát: engedd nekünk, szolgálódnak, hogy a feltámadás kegyelmét elnyerjük.

V. A Boldogságos Szűzről

Mennynek Kirdlynéja örvendezzél, alleluja, Mert akit méhedben hordozni méltó voltál, alleluja, Föltámadott, amint mondta, alleluja. Imádd értünk Istent, alleluja.

Ant.
6.

Re-gi-na cae-li* lae-ta-re, al-le-lú-ja: Qui-a quem
me-ru-i-sti por-tá-re, al-le-lú-ja: Re-sur-ré-xit, sic-ut
dí-xit, al-le-lú-ja: O-ra pro nó-bis Dé-um, al-le-lú-ja.

V. Gaude et laetare, Virgo Maria, alleluja.

R. Quia surrexit Dominus vére, alleluja.

Orémus. Deus, qui per resurrectionem Filii tui Domini nostri Jesu Christi mundum laetificare dignatus es: praesta, quaesumus, ut per ejus Genitricem Virginem Mariam perpetuae capiamus gaudia vitae.

Örülj és örvendezz, Szűz Mária, alleluja!

Mert valóban föltámadott az Úr, alleluja!

Könyörögjünk! Úristen! ki szent Fiadnak, a mi Urunk Jézus Krisztusnak föltámadásával a világot megörvendeztetni méltóztattál, add, kérünk, hogy az ő anyja, Szűz Mária által az örök élet örömeit elnyerhes-sük.

A kalocsai főegyházmegyében itt közbeszúrandó: Szent Józsefről.

Íme a hű és bölcs szolga, akit az Úr házanépe fölé rendelt, alleluja.

Ant.
8.

Ec-ce fi-dé-lis sér-vus *et prú-dens, quem consti-tu-
it Dó-mi-nus sú-per fa-mí-li-am sú-am. Al-le-lú-ja.

V. Glória et divítiae in domo ejus, alleluja.

R. Et justítia ejus manet in saeculum saeculi, alleluja.

Orémus. Sanctíssimae Genitricis tuae Sponsi, quaesumus, Dómine, méritis adjuvémur: ut, quod possibílitás nostra non óbtinet, ejus nobis intercessióne donétur.

Dicsőség és gazdagság lesz házában, alleluja!

És igazsága mindörökre megmarad, alleluja!

Könyörögjünk! Szentséges anyád jegyesének érdemei miatt, Urunk, kérünk, gyámolíts minket, hogy mindazt, mire a mi könyörgéseink elégtelenek, az ő esedezése által megnyerjünk.

A veszprémi egyházmegyében: Szent Mihály arkangyalról.

Dicsőséges fejedelem, Szent Mihály arkangyal, emlékezzél meg rólunk: itt és mindenütt mindig kérd értünk Isten fiát, alleluja, alleluja.

Ant.
1.

Prin - ceps glo - ri - o - sis - si - me, *Mí - cha - el
Ar - chán - ge - le, é - sto mé - mor nó - stri: hic et u - bí - que
sém - per pre - cá - re pro nó - bis Fi - li - um
Dé - i, al - le - lú - ja, al - le - lú - ja.

Ÿ. In conspéctu Angelórum psállam tibi Deus meus, allelúja.

Ŕ. Adorábo ad témplum sánctum tuum, et con - fitébor nómini tuo, allelúja.

Orémus. Deus, qui, miro órdine, Angelórum ministéria hominúmque dispensas: concéde propítius; ut, a quibus tibi ministrántibus in caelo semper assistitur, ab his in terra vita nostra muniátur.

Magasztallak az angyalok színe előtt, alleluja!

Leborulok szent templomod felé, és áldást mondok nevednek, alleluja!

K ö n y ö r ö g j ü n k ! Isten, ki csodálatos rendben kiosztod az angyalok és az emberek szolgálatát, engedd meg kegyesen, hogy akik mindenkor neked szolgálnak a mennyben, azok védjék életünket a földön.

VI. Szent Péter és Pál apostolokról

Az igazak atyjok országában fényleni fognak, mint a nap, alleluja!

Ant.
2.

Ful - gé - bunt jú - sti *sic - ut sol
in con - spéc - tu Dé - i, al - le - lú - ja.

Ÿ. In ómnem terram exívit sónus eórum, allelúja.

Ŕ. Et in fines orbis terrae verba eórum, allelúja.

Orémus. Deus, cujus dextera beátum Petrum ambulántem in fluctibus, ne mergerétur, eréxit, et coapóstolum ejus Paulum, tértio naufragántem, de profúndo pélagi liberávit: exáudi nos propítius et concéde; ut, ambórum méritis, aeternitátis glóriam consequámur.

Az egész földre kiterjed az ő hangjok, alleluja!

És a földnek végső határáig elhatottak igéik, alleluja!

K ö n y ö r ö g j ü n k ! Isten, kinek jobbjára a hullámon járó Szent Pétert fenntartotta, hogy el ne merüljön, és apostoltársát, Pált, ki háromszor hajótörést szenvedett, a tenger mélyéből kimentette, hallgass meg minket kegyesen és engedd, hogy mindkettejük érdemei által elnyerjük az örök dicsőséget.

VII. Az egyházmegye védőszentjéről

(Az antifóna és a könyörgés egyházmegyénként változik.)

1. Az esztergomi főegyházmegyében Szent Adalbert püspökről és vértanúról.

Boldog a férfit, aki hiba nélkül vagyon, alleluja, és igazságot cselekedett, alleluja.

Ant.
3.

Be - á - tus vir, * qui in - vén - tus est sí - ne má - cu - la,
al - le - lú - ja, et o - pe - rá - tus est ju - stí - ti - am, al - le - lú - ja.

V. Glória et honore coronásti éum, alleluja.

R. Et constituísti éum super ópera mánuum tuárum, alleluja.

Orémus. Deus, qui beátum Adalbertum Mártýrem tuum átque Pontíficem glória et honore coronásti: concéde nobis; fámulis tuis, éjus intercessióne et méritis véniam conséqui delictórum et pérfrui gáudiis beatórum.

*Dicsőséggel és tisztelettel koronáztad meg őt, alleluja!
És kezeid művei fölé állítottad őt, alleluja!*

Könyörögjünk! Isten, aki Szent Adalbertet, a te vértanúdat és püspöködet dicsőséggel és tisztelettel koronáztad meg: add meg nekünk, a te szolgálódnak, hogy az ő közbenjárására és érdemeiért elnyerjük vétkeink bocsánatát és a szentek örömeiben részesüljünk.

2. A kalocsai főegyházmegyében Szent István királyról.

E férfit, lenézte a világot és a földieket; győzedelmeskedett és gazdagságát az égbe helyezte szájával és kezével, alleluja!

Ant.
8.

Hic vir, de - spí - ci - ens mún - dum * et ter - ré - na,
trí - um - phans, di - ví - ti - as caé - lo
cón - di - dit ó - re, má - nu. Al - le - lú - ja.

V. Jústum dedúxit Dóminus per vias réctas, alleluja.

R. Et osténdit illi régnum Dei, alleluja.

Orémus. Concéde, quaesumus, Ecclesiáe, tuae, omnípotens Deus: ut beátum Stéphanum, Confessórem tuum, quem regnántem in terris propagatórem hábit, propugnatórem hábere mereátur gloriósum in caelis.

*Egyenes úton vezérelte az Úr az igazat, alleluja!**És megmutatta neki Isten országát, alleluja!*

Könyörögjünk! Engedd, kérünk, mindenható Isten, hogy Egyházad kiérdemelje, hogy hitvallód, Szent István, aki király korában a földön terjesztette, a mennyben dicsőségesen védelmezze.

3. Az egri főegyhármegyében Szent János evangélistáról.

Forró olaj-hordóba dobva, János apostol az isteni kegyelem védelme alatt sértetlenül jött ki, alleluja!

Ant.
4.

In fer - vén - tis* ó - le - i dó - li - ummís-sus, Jo - án-nes
A - pó-sto - lus, di - ví - na se pro - te - gén - te
grá - ti - a, il - laé - sus ex - i - vit. Al - le - lú - ja.

Ÿ. Váide honorándus est Joáannes apóstolus, allelúja.

Nagyon is tiszteleltre méltó János apostol, alleluja!

Ŕ. Qui supra péctus Dómini in céná recúbit,
allelúja.

Aki az utolsó vacsorán az Úr keblén pihent, alleluja!

Orémus. Deus, qui cónspicis quia nos úndique mala nostra pertúrbant: praesta, quésumus; ut beáti Joánnis Apóstoli tui et Evangelistae intercessio gloriósa nos próteget.

K ö n y ö r ö g j ü n k! Isten, ki látod, hogy szenvedéseink mindenünnen szorongatnak minket; add meg kérünk, hogy Szent János apostolod és evangélistád dicső közbenjárása oltalmazzon minket.

4. A győri és székesfehérvári egyházmegyében Nagyboldogasszonyról.

Ma Szűz Mária a mennyekbe fölszállt: örüljétek, mert Krisztussal együtt uralkodik örökké, alleluja!

Ant.
8.

Hó - di - e* Ma - rí - a Ví - go caé - los a - scén - dit.
gau - dé - te, quí - a cum Chri - sto ré - gnat in ae - tér - num. Al - le - lú - ja.

Ÿ. Exaltáta est sáncta Dei Génitrix, allelúja.

Megdicsőítettet az Istennek Szent Anyja, alleluja!

Ŕ. Super chóros Angelórum ad caeléstia regna,
allelúja.

Az angyalok serege fölé a mennyei birodalomban, alleluja!

Orémus. Famulórum tuórum, quaesumus, Dómine, delictis ignóscere: ut, qui tibi placere de áctibus nostris non valémus; Genitricis Filií tui Dómini nostri intercessióne salvémur.

K ö n y ö r ö g j ü n k! Szolgáid vétkei, kérünk, Urunk, bocsásd meg, hogy akik tetteinkkel neked nem tetszhetünk, a te Fiád s a mi Urunk anyjának közbenjárására üdvözülhessünk.

5. A pécsi egyházmegyében Szent Péter és Pál apostolokról, mint VI. alatt, (250. o.) itt tehát elmarad, mert már előzőleg énekeltük.

6. A szombathelyi egyházmegyében Szent Márton püspökről.

Ó, boldog főpap! aki teljes erejéből szerette Krisztus Királyt, és nem rettegett a földi hatalomtól: ó, szent lélek, akit az üldöző kardja ugyan nem ölt meg, de a vértanúság pálmáját mégsem veszítette el, alleluja!

Ant.
1.

O be - á - tum Pon - tí - fi - cem! * qui tó - tis vi - scé - ri - bus
di - h - gé - bat Chrístum ré - gem, et non for - mi - dá - bat
im - pé - ri - i prin - ci - pá - tum: o sanctis - si - ma á - ni - mal
quam ét - si glá - di - us per - se - cu - tó - ris non ab - stu - lit,
pál - mam tá - men mar - tý - ri - i non a - mí - sit. Al - le - lú - ja.

V. Jústum dedúxit Dóminus per vias réctas,
allelúja.

Egyenes úton vezérelte az Úr az igazat, alleluja!

R. Et osténdit illi régnum Dói, alleluja.

És megmutatta neki Isten országát, alleluja!

Orémus. Deus, qui cónspicis, quia ex nulla nostra virtúte subsistimus: concéde propítius: ut, intercessióne beáti Martini Confessoris tui atque Pontíficis, contra ómnia advérsa muniámur.

K ö n y ö r ö g j ü n k ! Isten, ki látod, hogy saját erőnkől meg nem állhatunk, engedd meg kegyesen, hogy Szent Márton hitvallód és püspököd közbenjárására minden baj ellen oltalmat találjunk.

7. A váci egyházmegyében Szent Mihály arkangyalról.

Minden úgy, mint előbb az V. sz. alatt a veszprémi egyházmegyében. Antifóna: Princeps gloriosissime; R. Adorábo ad téplum (l. 250. o.).

8. A veszprémi egyházmegyében Szent Annáról.

Megnyitja tenyerét a szegénynek és kinyújtja kezét a szűkölködő felé és nem eszi a tunyaság kenyerét, alleluja!

Ant.
8.

Má - num sú - am * a - pé - ru - it í - no - pi,
et pál - mas sú - as ex - tén - dit ad páu - pe - rem:
et pá - nem o - ti - ó - sa non com - é - dit. Al - le - lú - ja.

Ÿ. Diffusa est grátia in lábiis tuis, allelúja.
 R. Propterea benedixit te Deus in aeternum,
allelúja.

Orémus. Deus, qui beatae Annae grátiam conférre dignátus es, ut Genitricis unigéniti Filii tui mater éffici mererétur: concéde propítius; ut, cujus solémnia celebrámus, ejus apud te patrocíniis adjuvémur.

*Kedvesség ömlik el ajkadon, alleluja.
 Azért áldott meg téged örökre az Isten, alleluja!*

K ö n y ö r ö g j ü n k ! Isten, ki Szent Annának kegyeskedtél megadni azt a kegyelmet, hogy egyszülött Fiad szülőjének anyja lehetett, engedd kegyesen, hogy akinek ünnepét ünnepeljük, annak pártfogására segítséget nyerjünk.

9. A csanádi egyházmegyében Szent Gellért püspök és vértanúról.

Szentek és igazak örvendjete az Úrban, alleluja: titeket választott Isten örökségbe magának, alleluja!

Ant.
8.

Sán - cti et jú - sti * in Dó - mi - no
 gau - dé - te, al - le - lú - ja: vos e - lé - git Dé - us
 in hae - re - di - tá - tem sí - bi, al - le - lú - ja.

Ÿ. Pretiosa in conspectu Dómini, allelúja.
 R. Mors sanctorum ejus, allelúja.

Orémus. Deus, qui beátum Gerárdum Pontificem agóne Martyrii et stola immortalitátis coronásti: concéde propítius: ut cujus memóriam devótis méntibus celebrámus in terris, ejus perpétua defénsióne muniámur in caelis.

*Az Úr színe előtt drága dolog, alleluja!
 Hogy meghaljanak a jámborok, alleluja!*

K ö n y ö r ö g j ü n k ! Isten, ki Szent Gellért püspököt a vértanúság bajnokságával és a halhatatlanság palástjával ékesítetted, engedd kegyesen, hogy akinek emlékét ájtatos lélekkel üljük a földön, annak örök oltalma védelmezen a mennyben.

10. Az erdélyi egyházmegyében Szent Mihály arkangyalról.

Minden úgy, mint föntebb a veszprémi egyházmegyében (l. 250. o.)

11. A nagyváradi egyházmegyében Szent László királyról.

Antifóna: Hic vir; R. Et ostendit . . . (l. 251. o.).

Orémus. Deus, qui beátum Regem Ladisláum, Confessorem tuum, divérsis decorásti miráculis, práesta, quaesumus, ut ejus suffragántibus méritis, ab ómnibus semper muniámur advérsis, et gáudiis perfruámur aetérnis.

K ö n y ö r ö g j ü n k ! Isten, ki hitvallódat, Szent László királyt sokféle csodával dicsőítetted, add meg, kérünk, hogy az ő érdemeiért minden gonosztól mindenkoron mentek legyünk és az örökké tartó örömekre eljuthassunk.

12. A kassai egyházmegyében Szent András apostolról.

Midőn elérkezett Szent András a helyhez, ahol a keresztet előkészítették, fölkiáltott és mondá: Ó, jóságos kereszt, amelyet már régóta óhajtok és kívánczó lelkemnek most el vagy készítve: bátran és örömmel jövök hozzád: így hát te is ujjongva fogadj engem, annak a tanítványát, aki rajtad függött, alleluja!

Ant.
1.

Cum per-ve - nis - set*be - á - tus An - dré - as
ad ló-cum ú-bi crux pa - rá - ta é - rat,
ex - cla-má - vit et dí - xit: O bó - na crux, dí - u
de - si-de - rá - ta, et jam con - cu - pi-scén - ti
á - ni-mo praepa - rá - ta: se-cú - rus et gáu - dens vé - ni - o
ad te: í - ta et tu ex - súl - tans su - scí - pi - as me,
dí - scí - pu - lum é - jus qui pe - pén - dit in te. Al - le - lú - ja.

V. Annuntiavérunt ópera Dei, allelúja.

R. Et fácta éjus intellexérunt, allelúja.

Orémus. Majestátem tuam, Dómine, suppliciter exorámus: ut, sicut Ecclesiáe tuae beátus Andréas Apostolus éxstitit praedicátor et rector; ita apud te sit pro nobis perpétuus intercessor.

Hírdetik az Isten tetteit, alleluja!

És megértik cselekedeteit, alleluja!

K ö n y ö r ö g j ü n k ! Fenségedet, Urunk, könyörögve kérjük, hogy Szent András apostol, ki Egyházadban tanított és kormányzott, járjon közbe értünk szüntelenül előtted.

VIII. Mindenszentekről

Mennyeknek országában van a szentek lakóhelye, alleluja, és az ő boldogságuk örökké tart, alleluja!

Ant.
7.

In cae - lé - sti - bus ré - gnis * Sanctó - rum ha - bi - tá - ti - o est,
al - le - lú - ja: et in aetér - num ré - qui - es e - ó - rum, al - le - lú - ja.

V. Gaudéte justí in Dómino, allelúja.

R. Réetos decet collaudátió, allelúja.

Orémus. Deus, qui nos ómnium Sanctórum tuórum commemoratióne laetificas: eórum, quaesumus, préci - bus et méritis, fac nos aetérnae salvatiónis praesídiis muníri; et concéde: ut eórum beatae societáti mereámur conjúngi.

Örvendezetek igazak az Úrban, alleluja!

A jámborokhoz illik a dicséret, alleluja!

K ö n y ö r ö g j ü n k ! Isten, ki minket minden szent - ted emlékezetével megörvendezített, kérünk, az ő érde - meikre és esedezéseikre vértessz fel minket az örök üdvös - ség jegyvereivel és engedd, hogy egykor az ő boldog társaságukra méltók legyünk.

IX. Bűnboesánatért

Uram, ne emlékezzél meg szülőink vétkeiről és a mi vétkeinkről és bűneinkért ne állj bosszút rajtunk.

Ant.
4.

Ne re-mi-ni-scá-ris* Dó-mi-ne de-lí-cta
nó-stra, vel pa-rén-tum no-stró-rum: né-que
vin-dí-ctam sí-mas de pec-cá-tis nó-stris.

V. Propítius esto peccátis nostris Dómine.

R. Propter nómen tuum.

Orémus. Exáudi, quaesumus, Dómine, súpplicum preces, et confiténtium tibi parce peccátis: ut páriter nobis indulgéntiam tribuas benignus, et pacem.

Irgalmazz a mi bűneinknek, Urunk!
A te nevedért.

K ö n y ö r ö g j ü n k ! Hallgasd meg, Urunk, aláza-
tos kérésünket: bocsásd meg előtted megvallott bűnein-
ket, hogy jóvoltodból egyaránt megadd nekünk a bocsána-
tot és a békét.

X. A pápáért

A béke szövetségét kötötte vele az Úr, hogy ő lesz fejedelme, hogy őt és ivadékait illesse a főpapi méltóság mindörökre.

Ant.
1.

Stá-tu-it* é-i Dó-mi-nus te-sta-mén-
tum pá-cis, et prin-ci-pem fé-cit é-um:
ut sit íl-li-sá-cer-dó-ti-i dí-gni-
tas in ae-tér-num.

V. Tu es Petrus.

R. Et super hanc petram aedificábo Ecclesiám meam.

Orémus. Deus, ómnium fidélium pastor et rector, Fámulum tuum N., quem pastórem Ecclesiáe tuae praeesse voluisti, propítius réspice: da ei, quesumus, verbo et exémplo, quibus praeest, proficere; ut ad vitam, una cum grege sibi crédito, pervéniat sempitérnam.

Te Péter vagy.

És erre a kösziklára építem Egyházamat.

K ö n y ö r ö g j ü n k ! Isten, minden hívő pástora
és kormányzója, tekints kegyelmesen N. szolgálóra, kit
Egyházad főpásztorává rendeltél; s add neki, kérünk,
hogy mindazoknak, akiknek előjárója lett, szavával és
példájával javukra legyen, hogy így a rábízott nyájjal
együtt az örök életre eljuthasson.

XI. A pogányokért és eretnekekért

Uram, törd meg Egyházad ellenségeinek hatalmát és széleszd el őket, hogy megismerjék, hogy kívülled, Istenünk, nincs más, ki értünk harcoljon.

Ant.
3.

Cón te-re* Dó - mi - ne for-ti - tú - di - nem
i - ni - mi - có - rum Ec - clé - si - ae tú - ae, et
di - spér - ge íl - los, ut co - gnó - scant, quí - a non est á - li - us,
qui pú - gnet pro nó - bis, ní - si tu, Dé - us nó - ster.

V. Exsúrgat Deus, et dissipentur inimíci ejus, allelúja.

Keljen föl az Isten és széledjenek el az Ő ellenségei, allelúja!

R. Et fúgiant, qui odérunt eum, a fácie ejus, allelúja.

És fussanak színe elől, kik gyűlölik őt, allelúja!

Orémus. Omnipotens sempitérne Deus, in cujus manu sunt ómnium potestates te ómnium jura regnórum; réspice in auxiliúm Christianórum; ut gentes paganórum, quae in sua feritáte confidunt, dexteræ tuæ poténtia conterántur.

Könyörögjünk! Mindenható, örök Isten, ki nek kezében van mindenki hatalma és minden ország joga: fordítsd tekintetedet a keresztények megsegítésére, hogy a nyers erejükben bizó pogány népeket jobbod ereje megtörje.

A következő két könyörgés közül azt kell venni, amelyikre éppen szükség van: tehát vagy esőért vagy száraz időért.

XII. Esőért

Urunk, Királyunk! Ábrahám Istene! adj alkalmas esőt a föld színére: hadd tudja meg ez a nép, hogy te vagy a mi Urunk, Istenünk.

Ant.
2.

Dó - mi - ne Rex Dé - us A - braham dó - na nó - bis plú - vi - am
sú - per fá - ci - em tér - rae: ut scí - at pó - pu - lus í - ste,
quí - a tu es Dó - mi - nus Dé - us nó - ster.

V. Rigans montes de superiõribus suis,
alleluja.

Öntõzd meg a hegyeket a magasságból, alleluja!

R. Et de fructu õperum tuõrum satiabitur terra,
alleluja.

És mûved gyümõlceivel teljék meg a föld, alleluja!

Orémus. Deus, in quo vivimus, movémur, et sumus: plúviam nobis tribue congruëntem; ut, praesentibus subsidiis sufficiënter adjúti, sempiterna fiduciális appetámus.

K ö n y ö r ö g j ü n k ! Isten, kiben élünk, mozgunk és vagyunk, adj nekünk kellõ esõt, hogy a jelenben adott segítségedtõl elegendõképpen támogatva, még biztosabb reménnyel kívánjuk az örökkévalókat.

XIII. Száraz idõért

Egek kegyes alkotója, híveid örök világhossza, ki bûneink miatt méltán haragszol ránk; de a hozzád kiáltók iránt kegyelmes vagy : Urunk, könyörülj rajtunk; könyörülj rajtunk, világ Megváltója, és a boldogságos mindenkoron Száz Máriának és minden szenteknek közbenjárására adj nekünk tiszta idõt, hogy megismerjük, hogy te vagy egyedül a Fõlséges mindörökké.

Ant.
1.

Cón - di - tor ál - me sí - de - rum, *ae - tér - na lux
cre - dén - ti - um, qui pro pec - cá - tis nó - stris jú - ste
i - rá - sce - ris, et pro - pí - ti - us es
cla - mán - ti - bus ad te Dó - mi - ne, mi - se - ré - re nó - stri,
mi - se - ré - re nó - stri, Re - démptor mún - di; et per in - ter - ces -
si - ó - nem be - á - tae Má - ri - ae sém - per Vír - gi - nis

ac San-ctó-rum San-cta - rúmque ó - mni - um da nó - bis
 se - re - ni - tá - tem á - ã - ris, ut co - gno - scá - mus,
 quí - a tu es só - lus Al - tís - si - mus in æ - tér - num.

Ÿ. Emítte manum tuam de alto, allelúja.
 R̃. Et libera nos de aquis multis, allelúja.

Orémus. Ad te nos, Dómine, clamántes exáudi: et áeris serenitátem nobis tribue supplicántibus; ut, qui juste pro peccátis nostris affligimur, misericórdia tua praeveniéntem cleméntiam sentiámus.

Nyújtsd ki kezedet a magasságból, alleluja!
 És ments meg minket az árvizektől, alleluja!

K ö n y ö r ö g j ü n k ! Hallgass meg minket, Urunk, kik hozzád kiáltunk és adj könyörgésünkre derús időt, hogy mi, akiket bűneink miatt igazságosan sújtasz, megelőző irgalmasságodból érezzük jószágodat is.

XIV. Békéért

Adj békességet, Uram, napjainkban, mert nincs más, aki harcolna értünk, csak egyedül Te, a mi Istenünk.

Ant.
 2.

Da pá - cem Dó - mi - ne * in di - é - bus nó - stris, quí - a
 non est á - li - us, qui pú - gnet pro nó - bis, ní - si tu, Dé - us nó - ster.

Ÿ. Fiat pax in virtúte tua, allelúja.
 R̃. Et abundantia in túrribus tuis, allelúja.

Orémus. Deus, a quo sancta desidéria, recta consília et justa sunt ópera: da servis tuis illam, quam mundus dare non potest, pacem; ut et corda nostra mandátis tuis dedita et hóstium subláta formidine, témpora sint, tua protectióne, tranquilla. Per Dóminum nostrum Jesum Christum . . .

R̃. Amen.

Békesség legyen váradban, alleluja!
 És bőség tornyaidban, alleluja!

K ö n y ö r ö g j ü n k ! Isten, kitől a szent óhajok, a helyes tervek és az igaz tettek származnak, add szolgálóidnak azt a békét, amelyet a világ nem adhat, hogy szívünk a te parancsaidnak szolgáljon, és az ellenségtől való félelem megszüntével napjaink a te oltalmad alatt nyugodtan folyjanak. A mi Urunk . . .

Befejező antifóna

Vedd el, Urunk, rólunk minden gonoszságunkat: hogy méltók legyünk tiszta lélekkel bemenni a szentjébe.

Ant.
3.

Au - fer a nó - bis Dó - mi - ne * cunctas i - ni - qui - tá - tes
 nó - stras, ut me - re - á - mur pú - ris mén - ti - bus
 in - tro - í - re ad sán - cta san - ctó - rum.

Ezen utolsó antifóna után visszamegy a körmenet.

Közben a „Hallgasd meg” kezdetű éneket énekeljük. (Sz. V. U! 52.)

Visszaérkezve a templomba, az első két nap énekeljük a „Regina caeli”-t (l. 293. o.) a könyörgéssel, a harmadik napon pedig először a „Te Deum”-ot (l. 310. o.), és azután a Regina caeli-t.

Amennyiben kedvezőtlen időjárás vagy más körülmény miatt a körmenet a szabadban nem tartható meg, úgy a litániát és a keresztjáró napok könyörgéseit a templomban végezzük el.

* * *

Az esztergomi főegyházmegye részére a Praeorator így rendelkezik:

„Ahol a körmenet nem kereszthez vagy szoborhoz, hanem templomba, vagy olyan kápolnához vonul, ahol misézni is lehet, a sorrend annyiban módosul, hogy a szentmise nem körmenet előtt van, hanem abban a templomban vagy kápolnában, ahová a körmenet megy, mégpedig mindjárt a megérkezéskor vagy a szentbeszéd után, de a könyörgések előtt.

Ha kedvezőtlen időjárás miatt a körmenet nem tartható meg, az egész ájtatosság elmarad. A szentmise ebben az esetben a napi officiumnak megfelelő. Utána elmondják a Mindenszentek litániáját a hozzátartozó könyörgésekkel együtt.”

MENNYBEMENETEL (ÁLDOZÓCSÜTÖRTÖK)

(Ascensio Domini)

Húsvét után 40. nap, az Úr mennybemenetelének az ünnepe. Valamikor ez volt nálunk a húsvéti szentáldozás utolsó napja, innen kapta a nevét. Evangélium után — amelyben olvassuk, hogy Krisztus fölszállt az égbe — eloltják a húsvéti gyertyát. Áldozócsütörtökön, a rákövetkező vasárnapon és egészen pünkösdig énekelte az áldozócsütörtöki énekeket: Sz. V. U! 93. — 96. és az ünnep hangulatának megfelelő Jézus-énekeket, pl. Sz. V. U! 146. Hol vagy én szerelmes Jézus Krisztusom és 149. Ó, én Jézusom, hol, merre jársz, kelsz?

PÜNKÖSD

(Pentecostes)

A Szentlélek Isten eljövételének az emléknapja; a húsvétal együtt az egész egyházi év legnagyobb ünnepe. Ezért is közöljük a pünkösdi mise változó részeit.

Introitus

Az Úr lelke betölti a föld kerekességét, alleluja! És ami egybefogja a mindenséget, az tud is minden szóról, alleluja, alleluja, alleluja! (Bölcs. k. 1, 7.) Felkél az Isten és elszélednek ellenségei: és elfutnak előle, kik őt gyűlölik. (Zs. 67, 2.) Dicsőség.

Spi-ri- tus Dó-mi - ni * re - plé - vit

Intr. 8.

ór - bem ter - rá-rum, al - le - lú - ja:

et hoc quod cón - ti - net ó - mni-a,

sci - én - ti - am há - bet vó - cis,

al - le - lú - ja, al - le - lú -

ja, al - le - lú - ja. Ps. Exsúr - gat

Dé - us, et dissipéntur in - i - mí - ci é - jus: *

et fú - giant, qui odérunt éum, a fá - ci - e é - jus.

Gló - ri - a Pátri, et Fílio, et Spi - rí - tu - i Sán - cto. *

Síc - ut érat in princípío, et nunc, et sém - per,

et in saécu - la sae - cu - ló - rum. A - men.

Ismétlendő a „Spiritus Domini” a Ps.-ig. Vagy:

Spiritus Domini replévit orbem terrarum, allelúja :

et hoc quod cóninet ómnia, sciéntiam hábet vócis

allelúja, allelúja, allelúja .

Alleluja

*Alleluja, alleluja. ♯. Áraszd rájuk Lelkedet és ismét életre kelnek és megújítod a föld színét. (Zs. 103, 30.)
Alleluja! ♯. Jöjj el, Szentlélek! Töltsd be hived szívét és gyűjtsd fel bennük szereteted tüzét.*

Al - le - lú - ja,* al - le - lú - ja.

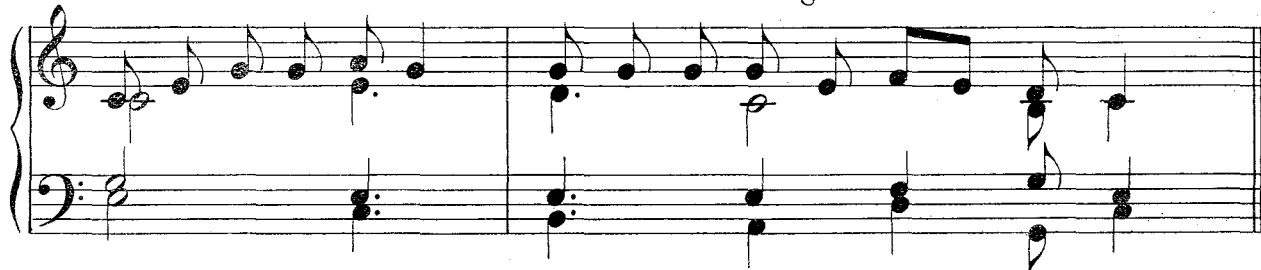
5.

W. E - mí - te Spíritum túum, et creabúntur: et renovábis fá - ci - em tér - rae

Al-le - lú - ja., V. Vé-ni Sán-cte Spí-ri-tus, réple tuórum córda fi - dé-li-um;

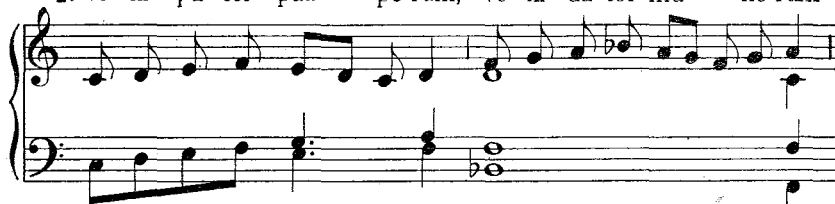
et tú - i a - mó-ris in é - is í - gnem ac - cén - de.

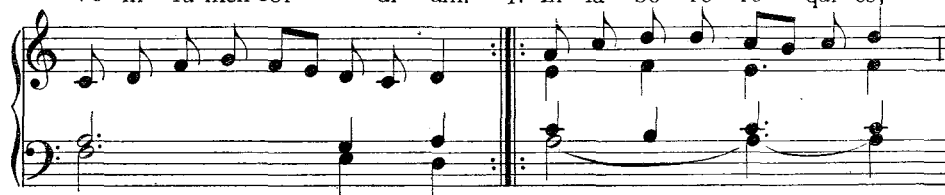
Az allelúja versének befejeztével folytatólagosan a Kar éneklí a sequentiát.

1. Vé-ni Sán-cte Spí - ri-tus, Et e-mít-te caé - li-tus
2. Vé-ni pá-ter páu - pe-rum, Vé-ni dá-tor mú - ne-rum

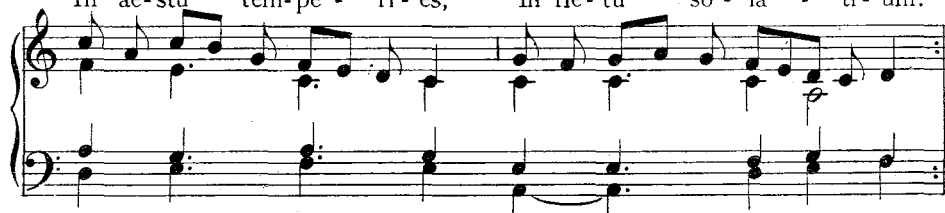
Sequ.
1.

Lú-cis tú-ae rá - di - um. 3. Con-so - lá - tor ó - pti-me,
Vé-ni lú-men cór - di - um. 4. In la - bó - re ré - qui - es,

Dúl-cis hó - spes á - ni-mae, Dúl-ce re - fri - gé - ri - um.
In aé-stu tem-pé - ri - es, In flé-tu so - lá - ti - um.

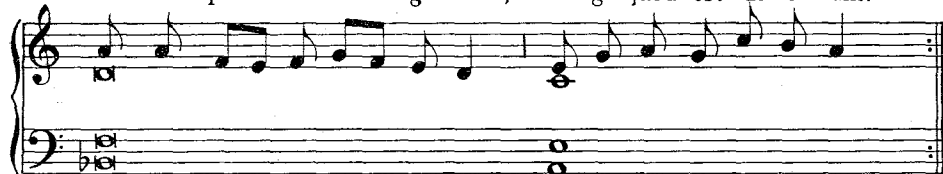
5. O lux be - a - tís - si - ma, Rép-le cór-dis ín - ti - ma
6. Sí - ne tú - o nú - mi - ne, Ní - hil est in hó - mi - ne,

Tu - ó - rum fi - dé - li - um. 7. Lá - va quod est sór - di - dum,
 Ní - hil est in - nó - xi - um. 8. Flécte quod est rí - gi - dum,

Rí - ga quod est á - ri - dum, Sá - na quod est sáuci - um.
 Fó - ve quod est frí - gi - dum, Ré - ge quod est dé - vi - um.

9. Da tú - is fi - dé - li - bus, In te con - fi - dén - ti - bus,
 10. Da vir - tú - tis mé - ri - tum, Da sa - lú - tis éx - i - tum,

Sá - crum se - pte - ná - ri - um. A - men. Al - le - lú - ja.
 Da per - én - ne gáu - di - um.

1. Jöjj, Szentlélek, és áraszd mennyből fényességed sugarát. — 2. Jöjj, Atyja a szegényeknek, jöjj, adója a kegyelmeknek, jöjj, világossága a szíveknek. — 3. Jóságos vigasztaló, édes vendége a léleknek, édes felfrissülés. — 4. Munkában pihenés, forróságban enyhülés, sírásban vigasztalás. — 5. Ó boldogságos fényesség, töltsd el szívük legbensejét a te híveidnek. — 6. A te sugallatod nélkül semmi sincs az emberben, semmi sem ártalmatlan. — 7. Mosd meg, ami szennyezett, öntözd, ami száradó, gyógyítsd, ami sebhelyes. — 8. Hajlitsd, ami merevedett, melegesd, ami fagyos, irányítsd, ami tévelygő. — 9. Add meg a te híveidnek, a benned bizóknak, hétszeres kegyelmedet. — 10. Add meg az erénynek érdemét; add meg az üdvösség kimenetelét, add meg az örök örömet. Amen. Alleluja.

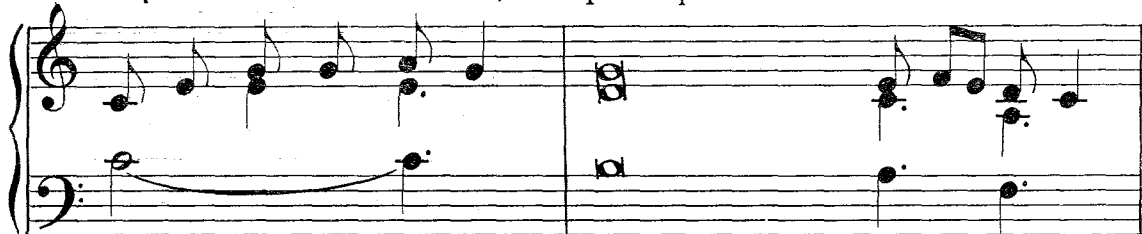
(Langton István, † 1228)

Offertórium

Erősítsd meg, Isten, amit köztünk készítettél: jeruzsálemi templomodból királyok hozzanak neked ajándékot, alleluja! (Zs. 67, 29—30.)

Con - fír - ma hoc Dé - us, quod operátus es in nó - bis:

Offert.
5.

a tém-plo tú-o, quod est in Je - rú-sa-lem, tí - bi óf - fe-rent

ré-ges mú-ne-ra, al-le - lú - ja, al - le - lú - ja.

Communio

Hirtelenül zaj támad az égből, ahol ültek, olyan, mint a heves szélvész zúgása, alleluja! És mindnyájan betelének Szentlélekkel és hirdették Isten nagy tetteit, alleluja, alleluja! (Ap. csel. 2, 2—4.)

Comm. 7.

Fá-ctus est*re - pén-te de caé-lo só - nus

ad-ve-ni - én - tis spí - ri - tus ve - he - mén - tis,

ú - bi é - rant se - dén - tes, * al - le - lú - ja: